

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

Ταχ.Δ/νση : ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32
τ.κ. 264 41 ΠΑΤΡΑ
Πληροφορίες : Β. Τσούμα
Τηλέφωνο : 2613 613517, 536
Email : grammateia.ps.pde@pde.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΠΑΤΡΑ, 30 Δεκεμβρίου 2021
Αρ. Πρωτ.: 375176/503

ΠΡΟΣ:

Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη της Π.Ε. Αχαΐας
της Π.Δ.Ε. κ. Μπονάνου Χαράλαμπου

ΚΟΙΝ.:

1. Γραφείο Περιφερειάρχη
2. Εκτελεστικό Γραμματέα Περιφέρειας
Δυτικής Ελλάδας

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθμ. **69/22-12-2021** απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου

ΣΧΕΤ.: Η αρ. πρωτ.: **374138/3328/16-12-2021** (ορθή επανάληψη) εισήγηση του
Αντιπεριφερειάρχη της Π.Ε. Αχαΐας της Π.Δ.Ε..

Σας διαβιβάζουμε την υπ' αριθμ. **69/22-12-2021** απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου
Δυτικής Ελλάδας με θέμα «**Έγκριση Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία & την
Κοινωνική Μέριμνα «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2022» της Περιφέρειας
Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2022**» και παρακαλούμε για τις περαιτέρω δικές σας ενέργειες.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ακολουθεί απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**21^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΟ 21^ο**

Στην Πάτρα σήμερα την 22/12/2021 ημέρα Τετάρτη και ώρα 14.00, συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση δια ζώσης και με ταυτόχρονη δυνατότητα τηλεδιάσκεψης (e:Presence.gov.gr) το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των αρ. 167 και 168 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/τ.Α'/07.06.2010), όπως ισχύουν, ύστερα από την υπ' αριθ. πρωτ. 375181/504/16-12-2021 γραπτή πρόσκληση του Προέδρου του, η οποία εκδόθηκε νομότυπα και δόθηκε σε όλους τους κ.κ. Περιφερειακούς Συμβούλους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3852/2010 (άρθρ.167 παρ. 2).

Στη Συνεδρίαση συμμετείχαν επί του συνόλου πενήντα ενός (51) μελών, τα παρακάτω μέλη:

1. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ- Πρόεδρος
2. ΔΡΙΒΙΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ- Αντιπρόεδρος
3. ΓΡΙΝΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ - Γραμματέας (τηλεδιάσκεψη)
4. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
5. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΤΡΥΦΩΝ (τηλεδιάσκεψη)
6. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ (τηλεδιάσκεψη)
7. ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
8. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
9. ΒΟΥΛΓΑΡΗ - ΠΟΛΟΝΥΦΗ ΑΜΑΛΙΑ (τηλεδιάσκεψη)
10. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΠΑΣΤΑ ΔΗΜΗΤΡΑ (τηλεδιάσκεψη)
11. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
12. ΓΟΥΔΑΣ ΜΙΧΑΗΛ (τηλεδιάσκεψη)
13. ΔΗΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
14. ΖΑΪΜΗΣ ΦΩΚΙΩΝ (τηλεδιάσκεψη)
15. ΚΑΠΛΑΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
16. ΚΑΡΠΕΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
17. ΚΑΤΣΑΡΗ-ΜΑΥΡΑΓΑΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΥΛΑ (τηλεδιάσκεψη)
18. ΚΑΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
19. ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
20. ΚΑΤΣΟΥΓΚΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
21. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
22. ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
23. ΚΟΥΣΚΟΥΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ (τηλεδιάσκεψη)
24. ΚΟΥΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
25. ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
26. ΛΥΤΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
27. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

28. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
29. ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
30. ΜΠΙΛΙΑ ΜΑΡΙΑ (τηλεδιάσκεψη)
31. ΜΠΙΛΙΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
32. ΜΠΟΝΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
33. ΜΠΡΑΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (τηλεδιάσκεψη)
34. ΜΩΡΑΪΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
35. ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
36. ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
37. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
38. ΡΟΥΣΗ- ΝΤΖΙΜΑΝΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
39. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
40. ΣΑΛΜΑ ΜΑΡΙΑ
41. ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
42. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
43. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
44. ΣΩΖΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
45. ΦΙΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
46. ΧΑΛΙΜΟΥΔΡΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ (τηλεδιάσκεψη)
47. ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ (τηλεδιάσκεψη)
48. ΧΑΤΖΗΛΑΜΠΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Στη συνεδρίαση δεν συμμετείχαν καίτοι προσκλήθηκαν τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου Αγγελόπουλος Γεώργιος (δικαιολογημένα απών), Κόντης Κωνσταντίνος (δικαιολογημένα απών) και Κοσίνας Χρήστος (δικαιολογημένα απών).

Στη συνεδρίαση συμμετείχε ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας κ. Νεκτάριος Φαρμάκης, ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης κ. Τελώνης Γεώργιος, ο Εκτελεστικός Γραμματέας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κ. Σύρμος Γεώργιος και ο Δ/ντης Γραφείου Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας κ. Μάκκας Ιωάννης.

Χρέη γραμματέων άσκησαν οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας Αγγελοπούλου Γεωργία, Καρακωνσταντή Μαρία –Ηλίζα και Τσούμα Βασιλική.

Αφού διαπιστώθηκε νόμιμη απαρτία, ο Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης.

Αριθ.Αποφ. 69/2021

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος έθεσε προς συζήτηση το 3^ο θέμα ημερήσιας διάταξης με τίτλο: «Έγκριση Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία & την Κοινωνική Μέριμνα «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2022» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2022» και έδωσε το λόγο στον εισηγητή του, Αντιπεριφερειάρχη της Π.Ε. Αχαΐας της Π.Δ.Ε.. κ. Μπονάνο Χαράλαμπο, ο οποίος αναφέρθηκε στην υπ' αριθμ.: 374138/3328/16-12-2021 (ορθή επανάληψη) γραπτή εισήγησή του, λέγοντας τα εξής:

Έχοντας υπόψη:

- Τις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου όσον αφορά την έγκριση και παρακολούθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 163 και 174 του Ν. 3852/10 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης»
- Τις αρμοδιότητες των Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (Δ/νση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ, Δ/νση Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ, Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, ΠΕ Αχαΐας και ΠΕ Ηλείας) σύμφωνα με το Π.Δ. 132/2010 «Οργανισμός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 248595/27-12-2016 (ΦΕΚ 4309/τ.Β'/30-12-2016) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου όπως ισχύει
- Την υπ' αριθμ. 313/2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών, περί επικύρωσης των αποτελεσμάτων των περιφερειακών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019 και 2ας Ιουνίου 2019 και το από 29/08/2019 πρακτικό ορκωμοσίας της νέας Περιφερειακής αρχής της ΠΔΕ
- Την υπ αριθμ. πρωτ. ΠΔΕ/ΔΔ/217911/3717/1-9-20 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 715/τ. Υ.Ο.Δ.Δ. 7-9-20) Περί «Ορισμού Αντιπεριφερειάρχων Δυτικής Ελλάδας» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
- Την αριθ. Π.Δ.Ε./ΔΔ/249252/4252 (ΦΕΚ 4372/Β/5-10-20) απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας με θέμα «Μεταβίβαση άσκησης αρμοδιοτήτων στους Αντιπεριφερειάρχες και σε εκλεγμένους Περιφερειακούς Συμβούλους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
- Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025.
- Την ανάγκη για κατάρτιση Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία & την Κοινωνική Μέριμνα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2022.
- Την υπ' αριθ. 79/16-12-2021 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής για την έγκριση του ετήσιου σχεδίου δράσης με θέμα: «Έγκριση σχεδίου δράσης για τη Δημόσια Υγεία & την Κοινωνική Μέριμνα «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2022» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2022.»

Εισηγείται το πλάνο σχεδίου δράσης «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2022», όπως αναλυτικά αναφέρεται παρακάτω:

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ 2022
«ΥΓΕΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΠΔΕ, 2022»

Το 2021 υπήρξε μια τραγική χρονιά για πολλούς ανθρώπους ανά τον κόσμο, καθώς αγαπημένα πρόσωπα χάθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 και πολλοί άλλοι νόσησαν και εξακολουθούν να νοσούν βαριά. Η πανδημία άλλαξε άρδην τις ζωές των ανθρώπων και επιβάρυνε σημαντικά τα συστήματα υγείας, τις κοινωνίες και τις οικονομίες μας, ενώ σύμφωνα με την έκθεση του 2021 των Ηνωμένων Εθνών για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, κρίσιμοι θα είναι και οι επόμενοι 18 μήνες για την αναστροφή των συνεπειών της πανδημίας . Τέτοιες κρίσεις δηλαδή όπως της πανδημίας που βιώνουμε , μπορεί να έρχονται ξαφνικά, αλλά αντιμετωπίζονται σταδιακά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η πανδημία πέρα από την υγεία να επιφέρει και σωρεία κοινωνικο-οικονομικών αλλαγών στο παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Σύμφωνα με τους ειδικούς του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας μια δέσμη αιτιών οδηγούν σε νέα αύξηση των κρουσμάτων κορωνοϊού ανά την Ευρώπη την παρούσα χρονική περίοδο , ανάμεσα στις οποίες είναι ο σκεπτικισμός για τα εμβόλια που υπάρχει ακόμη, το κρύο που φέρνει τους ανθρώπους σε εσωτερικούς χώρους, η αδιαφορία ενίοτε για χρήση μάσκας αλλά και η μείωση της προστασίας

από τον εμβολιασμό, που εξασθενεί λίγους μήνες μετά την ολοκλήρωσή του . Επιπλέον η μετάλλαξη Όμικρον αλλάζει ακόμα μια φορά την ισορροπία των δεδομένων, αλλά και τις σκέψεις των ειδικών για το πώς θα πορευτούμε τους επόμενους μήνες.

Για τους παραπάνω λόγους , και το 2022 φαίνεται πως θα είναι μία επίσης δύσκολη χρονιά , αφού όπως σημειώνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας «ενδέχεται να υπάρξουν μελλοντικές εξάρσεις της covid-19, οι οποίες μπορεί να έχουν σοβαρές επιπτώσεις» σε κάποιες περιοχές, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της παραλλαγής, ενώ η υπηρεσία του ΟΗΕ, κάλεσε τα κράτη μέλη να επιταχύνουν τον εμβολιασμό των ευάλωτων ομάδων κατά της covid-19 και να «καταρτίσουν σχέδια μετριασμού» προκειμένου να παραμείνουν σε λειτουργία οι βασικές υγειονομικές υπηρεσίες τους.

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Υγεία 2021-2025, το οποίο ανακοινώθηκε τον Μάρτιο του 2021, στρατηγική επιλογή του Υπουργείου Υγείας αποτελεί η πρόληψη που πρέπει να γίνει «τρόπος ζωής» για όλους τους Έλληνες πολίτες καθώς και η Αρχή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας «δεν αφήνουμε κανέναν πίσω» (leave no one behind). Επιπλέον η πανδημία καθιστά ως επιτακτική την ανάγκη να προσεγγιστεί η Δημόσια Υγεία ως *«την οικοδέσποινα στο μέγαρο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με τις δράσεις της να εκτείνονται πέραν των σιενών ορίων του τομέα της υγείας»*. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνει δε το Υπουργείο Υγείας στην προώθηση των πολιτικών της Πρόληψης της Νόσου, της Προστασίας και Προαγωγής της Υγείας του πληθυσμού και κατ' επέκταση, ο θεμελιώδης στόχος πολιτικής της Δημόσιας Υγείας διατυπώνεται ως: *Η συνεχής βελτίωση του επιπέδου υγείας και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού, μέσω της προώθησης της διατομεακής συνεργασίας για την διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας.*

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανταποκρινόμενη στις νέες ανάγκες που εμφανίστηκαν συνέχισε και το 2021 τις δράσεις της προκειμένου να ληφθούν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή διάδοσης και την προστασία των πολιτών από την εξάπλωση της νόσου COVID 19, μα και να συμπαραστέκεται- μέσω των αρμόδιων συλλόγων και σωματείων που στο επίκεντρο της προσπάθειάς τους έχουν την πρόληψη, την προστασία και την προαγωγή της δημόσιας υγείας- , σε όλους τους πολίτες μα ειδικότερα στις ευπαθείς ομάδες πολιτών που έχουν ανάγκη.

Έτσι λοιπόν με την αποκτηθείσα μέχρι σήμερα εμπειρία και σε συνάφεια με το Εθνικό σχέδιο Δράσης για την Υγεία 2021-2025, το πρόγραμμα «Η Ευρωπαϊκή Ένωση για την υγεία 2021-2027» , την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την Υγεία και τις Κοινωνικές -Οικονομικές προεκτάσεις της, τις Βέλτιστες Πρακτικές και Διεθνείς τάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) συντάχθηκε και το παρόν Σχέδιο Δράσης **«Υγεία και Κοινωνία για Όλους ΠΔΕ 2022»**.

Το Σχέδιο Δράσης για την Υγεία έτους 2022 της ΠΔΕ, όπως κι όλα τα προηγούμενα σχέδια , δεν φιλοδοξεί να χαράξει νέες πολιτικές και στρατηγικές για την επίλυση των θεμάτων υγείας που απασχολούν τους κατοίκους της Περιφέρειάς μας, κάτι που μέχρι και σήμερα ξεφεύγει από τις αρμοδιότητές της.

Αποτελεί ένα σχέδιο όμως που περιλαμβάνει μετρήσιμους στόχους , και πάνω απ' όλα είναι ανοικτό και απαιτεί την συνεργασία όλων των αρμοδίων θεσμών και φορέων της Περιφέρειας για τη βελτίωση της δημόσιας υγείας, την αποτροπή των πηγών κινδύνου για τη σωματική, ψυχική και πνευματική υγεία, την πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Είναι ένα σχέδιο ανοικτό σε όλους τους τοπικούς αρμόδιους φορείς ,οι οποίοι θα ενημερωθούν άμεσα για την έγκρισή του , προκειμένου να αποτελέσει το βασικό βοήθημα σε όλους όσους στο επίκεντρο της προσπάθειας έχουν την πρόληψη, προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας. Παράλληλα δε την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για θέματα που αφορούν την υγεία τους, την στήριξη του εθελοντισμού καθώς επίσης και την λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την αποφυγή μεταδιδόμενων και μη νοσημάτων .

Είναι δομημένο σε άξονες , άμεσα προσαρμόσιμο σε τυχόν νέες ανάγκες που θα δημιουργηθούν εξαιτίας της πανδημίας, όπου έχει γίνει προσπάθεια κι έχει προβλεφθεί ο κάθε άξονας να περιλαμβάνει όλες τις δράσεις , εκδηλώσεις και συνέργειες που θα υλοποιηθούν από τους αρμόδιους φορείς κατά το έτος 2022 , εφ' όσον βέβαια επιτελούν τους σκοπούς που αναφέρονται παραπάνω.

Είναι προφανές ότι το δυναμικό φαινόμενο της πανδημίας COVID -19 , θα επηρεάσει έντονα τις ζωές μας και το έτος 2022 . Αυτό καθιστά σαφές ότι η ανάγκη ενίσχυσης της αλυσίδας κοινωνικής αλληλεγγύης, της έγκαιρης και έγκυρης ενημέρωσης , της ευαισθητοποίησης του πληθυσμού, της ενίσχυσης του εθελοντισμού , της στήριξης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων εξακολουθεί να είναι επιτακτική και τη χρονιά που έρχεται.

Έτσι μεγάλο μέρος του παρόντος σχεδίου δράσης για την υγεία αφορά την υλοποίηση δράσεων που θα ενισχύσουν όλες τις κατηγορίες των πολιτών, θα ενημερώσουν αντικειμενικά και υπεύθυνα , θα ευαισθητοποιήσουν, θα συντονίσουν, θα ενισχύσουν την κοινωνική τους αλληλεγγύη , θα προστατεύσουν και θα υποστηρίξουν ουσιαστικά ώστε όλοι μαζί να αντιμετωπίσουμε την πρωτόγνωρη αυτή πανδημία και να καταβάλλουμε αποτελεσματικές προσπάθειες για τον περιορισμό της και τη μείωση των συνεπειών της σε όλα τα επίπεδα.

Η συνεργασία και η συμμετοχή αποτελούν ικανές και αναγκαίες συνθήκες για την επιτυχή υλοποίηση του παρόντος σχεδίου δράσης για το έτος 2022.

ΣΚΟΠΟΣ

Το Σχέδιο Δράσης με τίτλο **«Υγεία και Κοινωνία για Όλους ΠΔΕ 2022»** στοχεύει στην υλοποίηση δράσεων (εκστρατείες, ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες, παροχή υπηρεσιών κοινωνικής αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας, διαδραστικές εκδηλώσεις κ.α), προγραμμάτων, καινοτομιών και συνεργιών που προλαμβάνουν , προστατεύουν και βελτιώνουν την υγεία του πληθυσμού και ιδιαίτερα των ευπαθών ομάδων , που αντιμετωπίζουν τις συνέπειες της πανδημίας σε όλους τους τομείς της κοινωνίας που έχουν πληγεί και που προσβλέπουν στη μείωση κοινωνικών ανισοτήτων και θα υλοποιηθούν από επιστημονικούς, συλλογικούς και κοινωνικούς φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) ή και με διατομεακή συνεργασία αυτών . Τα παραπάνω θα υλοποιηθούν με την απλοποίηση των ροών των εσωτερικών διαδικασιών, την τήρηση της κείμενης νομοθεσίας και τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα της φάσης του προγραμματισμού.

Το Σχέδιο Δράσης διαρθρώνεται σε δώδεκα (12) Άξονες που θέτουν στο επίκεντρο τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις για την Υγεία και την Κοινωνική Μέριμνα, λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Με κεντρικό στόχο την προάσπιση, προστασία και προαγωγή της υγείας του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, το Σχέδιο Δράσης καλεί όλους τους φορείς σε μία αποτελεσματική και διαρκή συνεργασία από την οποία θα προκύψουν μόνο οφέλη για τους πολίτες της Περιφέρειας.

Σε αυτό το πλαίσιο συνεργασίας, εντάσσεται, επίσης, η διευρυμένη διατομεακή κοινή δράση (jointactions) και με άλλες διευθύνσεις της ΠΔΕ, τρίτους φορείς με κύρος και εξειδίκευση, καθώς και επιστημονικά ινστιτούτα της Ελλάδας και του εξωτερικού με ερευνητική εμπειρία στην υγεία και τις κοινωνικοοικονομικές πτυχές της.

Πρόσθετο στόχο αποτελεί η διασφάλιση του λειτουργικού αποτελέσματος της προσέγγισης του Σχεδίου η οποία θα πραγματοποιηθεί μέσα από την διαρκή παρακολούθηση και τη συνεχή επικοινωνία με τους φορείς ώστε να ανταποκρίνεται στις διαρκώς , λόγω της κρίσιμης περιόδου που διανύουμε , μεταβαλλόμενες ανάγκες τους.

Οι στόχοι μας οφείλουν να είναι μετρήσιμοι και τα σύγχρονα μεθοδολογικά εργαλεία επιτρέπουν αυτή την μέτρηση, διευκολύνοντας παράλληλα την αποτύπωση των υλοποιημένων δράσεων απολογιστικά στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό των Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών Ενοτήτων και της Έδρας ΠΔΕ, οι φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας του ευρύτερου δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αλλά και η Κοινωνία των Πολιτών.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Το Σχέδιο έχει ως αποστολή την υλοποίηση υπηρεσιών και δράσεων δημόσιας υγείας υπέρ των πολιτών όπως είναι :

- η υιοθέτηση συμπεριφορών πρόληψης κινδύνων δημόσιας υγείας για την αποτελεσματική προστασία των παιδιών, των εφήβων και των ενηλίκων ,
- η άμβλυση των επιπτώσεων των ανισοτήτων ως προς κοινωνικοοικονομικούς προσδιοριστές της υγείας, όπως η φτώχεια, η ανεργία, τα γηρατειά και η αναπηρία, φύλο και εθνικότητα,
- η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όσον αφορά τους άμεσα σχετιζόμενους κινδύνους με τον σύγχρονο τρόπο ζωής, όπως το κάπνισμα, η κακή διατροφή, η έλλειψη σωματικής άσκησης, η πλημμελής ατομική και στοματική υγιεινή, η υπέρμετρη κατανάλωση οιοπνευματώδων ποτών, καθώς και η χρήση ψυχοδραστικών ουσιών,
- η ενδυνάμωση των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών υπηρεσιών δημόσιας υγείας για την παροχή προγραμμάτων βασισμένων στις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού αναφοράς με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες
- η πληρέστερη δυνατή ενημέρωση και η εξατομικευμένη ευαισθητοποίηση των ατόμων με τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας για την υιοθέτηση στάσεων και συμπεριφορών, οι οποίες προάγουν την υγεία.

Για το λόγο αυτό είναι χωρικά τοποθετημένο (place-based approach) και ανθρωποκεντρικά προσανατολισμένο (people-centred approach) διασυνδεδεμένο με πολιτικές, στρατηγικές κατευθυντήριες οδηγίες, νομοθεσία και καλές πρακτικές για υγιά και βιώσιμα περιβάλλοντα ως βασικές πλατφόρμες για τη στήριξη δράσεων που έχουν ως προτεραιότητα την επίτευξη υγείας και κοινωνικής ευημερίας στην ΠΔΕ.

Η προσέγγιση βάσει τοποθεσίας αναγνωρίζει ότι οι άνθρωποι και τα μέρη είναι αλληλένδετοι και ότι οι χώροι όπου οι άνθρωποι περνούν το χρόνο τους διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της υγείας και της ευημερίας τους. Το χωρικό πλαίσιο είναι κρίσιμο. Η προσέγγιση χωροθετικά εστιασμένη (π.χ. για ορεινούς δήμους της ΠΔΕ) επικεντρώνεται στις τοπικές ανάγκες και προτεραιότητες, αμβλύνει γεωγραφικές ανισότητες υγείας και εμπλέκει την τοπική κοινότητα και τους φορείς ως ενεργούς εταίρους στην διαφώτιση και προαγωγή της υγείας τους. Παράλληλα, η χωροθετικά εστιασμένη προσέγγιση μεγιστοποιεί την προσαρμογή και αξιοποίηση πολλαπλών δικτύων, επενδύσεων και δραστηριοτήτων για την επίτευξη των καλύτερων αποτελεσμάτων σε περιφερειακό επίπεδο και επίπεδο κοινοτήτων.

Τέλος η συμμετοχή των φορέων Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας καθώς και φορέων/ εκπροσώπων της Κοινωνίας των Πολιτών προσδίδει στο σχέδιο δράσης ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα που είναι μείζονος σημασίας για την προσέγγιση των ανωτέρω στόχων καθώς προσδοκείται οι ενεργοί δρώντες (stakeholders) να αξιοποιήσουν το Σχέδιο Δράσης, να αναπτύξουν συνεκτικούς συνεργατικούς δεσμούς με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για την ανάπτυξη και προαγωγή της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ευημερίας. Στο πλαίσιο αυτό, ευρύτερες συνεργασίες των φορέων με Ελληνικούς, Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς Φορείς από τον ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα εμπεριέχονται στον πυρήνα του σχεδιασμού διασφαλίζοντας την κοινή προσέγγιση των δράσεων για την υγεία και την κοινωνική μέριμνα με ευρύτητα στη διάχυση των αποτελεσμάτων.

Για την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης «Υγεία και Κοινωνία για Όλους ΠΔΕ 2022» λήφθηκαν υπόψη τα κάτωθι:

✓ **Το Τέταρτο Πρόγραμμα για την Υγεία** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο "Η ΕΕ για την υγεία" 2021-2027 το οποίο φιλοδοξεί ότι θα συμβάλει σημαντικά στην ανάκαμψη κατά την μετά τη νόσο COVID-19 εποχή, βελτιώνοντας την υγεία του πληθυσμού της ΕΕ, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας και προωθώντας την καινοτομία στον τομέα της υγείας. Θα συμβάλει επίσης στην κάλυψη των κενών που αποκάλυψε η κρίση COVID-19 και θα διασφαλίσει ότι τα συστήματα υγείας της ΕΕ θα είναι ισχυρότερα, αν κληθούν να αντιμετωπίσουν νέες απειλές κατά της υγείας, στο πλαίσιο μιας μελλοντικής εύρωστης Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας.

✓ **Η Συνθήκη Λειτουργίας της ΕΕ** (άρθρο 168, ΣΛΕΕ) που έχει στον πυρήνα της ότι η επέκταση της οικονομίας επιτυγχάνεται μέσω διασφάλισης υγείας των πολιτών, μείωσης ανισοτήτων, βελτίωσης όρων διαβίωσης και απασχόλησης, ανάπτυξης υψηλότερου δυνατού επιπέδου γνώσης και πρόσβασης στην εκπαίδευση.

✓ **Η ολιστική προσέγγιση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας**(Π.Ο.Υ.) για την διασφάλιση της καλής υγείας ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα αλλά και ως κοινωνικό αγαθό με οικονομικές προεκτάσεις που επιτρέπει στα άτομα μιας κοινωνίας να ασκούν και τα υπόλοιπα δικαιώματα τους σε ατομικό επίπεδο (σωματική ακεραιότητα, ασφάλεια), σε κοινωνικο-οικονομικο (δικαίωμα στην εργασία, εκπαίδευση, οικογενειακή ζωή) όσο και σε πολιτικό επίπεδο. (WHO, 2011)

✓ **Οι Διεθνείς Συμβάσεις** : Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 25 - Απόφαση 217Α(III) της ΓΣ του ΟΗΕ 10 Δεκ. 1948 – Α/RES/217,10Δεκεμβρίου1948) όπου επισημαίνεται ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα σε ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο¹ για τους ίδιους και τις οικογένειές τους ενώ πρέπει να διασφαλίζεται η μητρότητα και η παιδική ηλικία. Το Διεθνές Σύμφωνο της Επιτροπής Ηνωμένων Εθνών για τα Οικονομικά Κοινωνικά & Μορφωτικά Δικαιώματα – ICESCR (άρθρο 12)² που ορίζει ως δικαίωμα του κάθε ατόμου να απολαμβάνει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο σωματικής και ψυχικής υγείας (WHO, 2011) Επιπλέον, Διεθνείς συμβάσεις (NESRI, 2013) που προστατεύουν το Κοινωνικό δικαίωμα στην υγεία με: τη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Φυλετικών Διακρίσεων (άρθρο 5)³, τη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών διακρίσεων Κατά των Γυναικών (άρθρα 12,14) τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, του ΟΗΕ 1989, άρθρα 24,26,27 (UNICEF, 2014) όπου συμπεριλαμβάνονται δικαιώματα του Παιδιού ως προς την Επιβίωση και την Υγεία, Κοινωνικής Προστασίας του και Συμμετοχής στην Κοινωνία⁴,τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα Ατόμων με Αναπηρία (άρθρο 25-,ConventionontheRightsofPersonswithDisabilitiesNY, 13/12/06),την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010-2020⁵ και την Στρατηγική για την

¹ Ο όρος ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο περιλαμβάνει τροφή, στέγαση, ρουχισμό, ιατρική περίθαλψη, κοινωνική ασφάλιση. Πηγή: UNRIC

² International Covenant on Economic Social and Cultural Rights UN, 1966 (Πηγή: UNRIC, 2013)

³ Η Ελλάδα έχει υπογράψει και επικυρώσει τη Σύμβαση με το νομοθετικό διάταγμα (Ν.Δ. 494/1970 ΦΕΚ Α', 77, /3 /4/1970)

⁴ Γεν. Συνέλευση του ΟΗΕ 20 Νοεμβρίου 1989 και τέθηκε σε ισχύ το 1990. Έως σήμερα έχει επικυρωθεί σχεδόν από όλες τις χώρες του κόσμου, στην Ελλάδα επικυρώθηκε το 1992 (ΦΕΚ 192/2.12.92).

⁵ Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010–2020 (**EuropeanDisabilityStrategy 2010–2020**) επικεντρώνεται σε δράσεις που αφορούν σε οκτώ τομείς προτεραιότητας για την άρση των ανισοτήτων και την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρίες, με απώτερο στόχο την πλήρη κοινωνική ενσωμάτωση και τη βελτίωση της πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες, όπως η διασφάλιση της ισότητας στην υγειονομική περίθαλψη

Αναπηρία του Συμβουλίου της Ευρώπης 2017-2023 και όσα απορρέουν από αυτές διασφαλίζοντας αρχές και δικαιώματα όπως η ισότητα και η εξάλειψη διακρίσεων, το απαραβίαστο της προσωπικής ζωής, η αυτονομία, η σωματική ακεραιότητα, το δικαίωμα πληροφόρησης και συμμετοχής, το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και της ελεύθερης κίνησης.

✓ **Η Εθνική Νομοθεσία για θέματα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας** όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει: Νόμος αριθ. **4675/20 (ΦΕΚ Α 54 - 11.03.2020) Πρόληψη, προστασία και προαγωγή της υγείας - ανάπτυξη των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και άλλες διατάξεις**, Ν. 3370/05 «Οργάνωση και λειτουργία των Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας» κατά το μέρος που εξακολουθεί να ισχύει, Ν.3402/05 «Αναδιοργάνωση συστήματος Αιμοδοσίας και λοιπές διατάξεις», Ν.3457/06 «Μεταρρύθμιση συστήματος φαρμακευτικής περίθαλψης», Ν. 3730/08 «Προστασία ανηλίκων από τον καπνό και τα αλκοολούχα ποτά και λοιπές διατάξεις», Ν. 3868/10 «Αναβάθμιση Εθνικού Συστήματος Υγείας και λοιπές διατάξεις», Ν. 4213/13 «Προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2011 περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης (L 88/45/ 4.4.2011) και άλλες διατάξεις, ΠΔ 87/2015 - ΦΕΚ 177/Α/18-12-2015 «Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 2014/110/ΕΕ της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2014 και τροποποίηση του Π.Δ. 138/2005 (Α'195)» ΠΔ 129/2016 - ΦΕΚ 229/Α/7-12-2016 «Προσαρμογή στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας ΕΕ 2015/565 της Επιτροπής της 8ης Απριλίου 2015 για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/86/ΕΚ (ΕΕ L 93/9.4.2015, σ. 43 επ.) και της οδηγίας ΕΕ 2015/566 της Επιτροπής της 8ης Απριλίου 2015 σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2004/23/ΕΚ (ΕΕ L 93/9.4.2015, σ. 56 επ.), καθώς και τροποποίηση του Π.Δ. [26/2008](#) (Α' 51)», Νόμο 4542/2018 - ΦΕΚ 95/Α/1-6-2018 «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, ενεργώντας μέσω του Περιφερειακού Γραφείου της για την Ευρώπη, για την ίδρυση του Γραφείου Υποστήριξης για την Πρόληψη και τον Έλεγχο των μη Μεταδιδόμενων Ασθενειών στην Αθήνα, Ελλάδα και λοιπές διατάξεις.», Ν.4486/2017 «**Μεταρρύθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 115). Ν.4633/19 « Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού, άλλα ζητήματα του Υπουργείου Υγείας και λοιπές διατάξεις.**», Υπουργική Απόφαση 49627/2019 - ΦΕΚ 2782/Β/4-7-2019 « Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων και διαδικασίας έγκρισης διενέργειας εμβολιασμών σε μετακινούμενους πληθυσμούς και ευπαθείς ομάδες.», Ν. 4600/2019 - ΦΕΚ 43/Α/9-3-2019 (Άρθρα 98-178) «Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση Θεσμικού Πλαισίου Ιδιωτικών Κλινικών, Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας, Σύσταση Εθνικού Ινστιτούτου Νεοπλασιών και λοιπές διατάξεις.», Εγκύκλιος Υπουργείου Υγείας Γ.Π. /Δ2β/οικ.59077/13-8-2019 «Εφαρμογή των άρθρων 96 και 97 του Ν. 4600/2019 (ΦΕΚ Α 43/9.3.2019) - Ζητήματα που αφορούν στην εφαρμογή της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ κ.α.» .

✓ **Το Εθνικό Σχέδιο δράσης για την Δημόσια Υγεία 2021-2025 που περιλαμβάνει τους κάτωθι άξονες στρατηγικής:**

- **Άξονας 1 : Πρωτογενής Πρόληψη** με στόχο τη μείωση της έκθεσης σε παράγοντες που συνδέονται με νοσήματα, όπως το κάπνισμα, οι διατροφικές συνήθειες, η έλλειψη φυσικής άσκησης , το stress και που μπορούν με διαφοροποίηση καθημερινών συνηθειών να μειώσουν τη νοσηρότητα.

- **Άξονας 2: Δευτερογενής Πρόληψη** με στόχο την παροχή δωρεάν εξειδικευμένων διαγνωστικών εξετάσεων για παράγοντες κινδύνου και για νοσήματα που δεν έχουν εκδηλωθεί κλινικά

- **Άξονας 3 : Τριτογενής πρόληψη** με στόχο την ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης και ανακουφιστικής φροντίδας σε όσους έχουν νοσήσει.

- **Άξονας 4 : Προστασία πληθυσμού σε Έκτακτες Υγειονομικές Καταστάσεις** με στόχο την καταπολέμηση της Πανδημίας COVID 19

- **Άξονας 5 : Εγγυημένη χρηματοδότηση Δημόσιας Υγείας** με στόχο την αύξηση και σταθερή χρηματοδότηση στη Δημόσια Υγεία, την αύξηση και σταθερή χρηματοδότηση στη Δημόσια Υγεία καθώς και την αύξηση της συμμετοχής του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων Φορέων του σε δράσεις συγχρηματοδοτούμενων ανταγωνιστικών προγραμμάτων της ΕΕ (EU4HEALTH, HORIZON, κα)

- **Άξονας 6 : Αναβάθμιση του συστήματος Παροχής Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας με στόχο την** εισαγωγή νέων μοντέλων διοίκησης υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας τόσο στο Κεντρικό Επίπεδο (Υπουργείο Υγείας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Υ.Π.Ε.) όσο και στο τοπικό και περιφερειακό Επίπεδο (Α' και Β' επιπέδου Τοπική Αυτοδιοίκηση)

✓ **καθώς και άλλη ισχύουσα Ε.Ε και Εθνική Νομοθεσία ή άλλες Διεθνείς συμβάσεις,** τάσεις και βέλτιστες πρακτικές στην Δημόσια Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα που δύναται να αναγράφονται και επιμεριστικά σε κάθε άξονα, να προβλέπονται στις δράσεις ή να θεσμοθετηθούν κατά την διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης «Υγεία και Κοινωνία για Όλους , ΠΔΕ 2022».

Οι 12 Άξονες Σχεδίου Δράσης «Υγεία και κοινωνία για Όλους ΠΔΕ 2022»

1. Έκτακτες Ανάγκες – Διαχείριση κρίσης πανδημίας
2. Ψυχική Υγεία
3. Τρίτη Ηλικία – Υγιή Γήρανση
4. Παιδιά ,Έφηβοι & Νέοι
5. Άτομα με Αναπηρία
6. Διατροφή και Προαγωγή Βιοτικού Επίπεδου
7. Εθελοντισμός – Προγράμματα Φορέων & Κοινωνίας Πολιτών για Υγεία- Κοινωνική Μέριμνα
8. Κλιματική Αλλαγή - Περιβαλλοντική Αειφορία και Υγεία
9. Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ)& Δράσεις Πρόληψης, και Διαφώτισης Πληθυσμού
10. Οικονομικά αδύναμος πληθυσμός - Κοινωνικός Αποκλεισμός – Άρση Ανισοτήτων- Διασυνωριακή Δημόσια Υγεία
11. Δράσεις Προαγωγής Υγείας με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) – Καινοτομία
12. Διασύνδεση – Δικτύωση ανταλλαγής τεχνογνωσίας με φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας.

Συνολικός Προϋπολογισμός: 350.000 €

1. ΑΞΟΝΑΣ: Έκτακτες Ανάγκες – Διαχείριση κρίσης πανδημίας

Σχεδόν 22 μήνες από τα πρώτα περιστατικά της νόσου COVID-19 στην Κίνα, η επιδημία έχει περάσει πλέον σε διαφορετικό στάδιο, όπου μεταλλαγμένα στελέχη εμφανίζονται ,αλλάζοντας κάθε φορά την ισορροπία των δεδομένων.

Αβέβαιο λοιπόν παραμένει μέχρι σήμερα και το 2022 σχετικά με την εξέλιξη της πανδημίας κορωνοϊού, καθώς πρέπει να επιταχυνθεί ο εμβολιασμός του πληθυσμού αφού τα νέα μεταλλαγμένα στελέχη του ιού εξαπλώνονται με γοργούς ρυθμούς. Όπως όλα δείχνουν, οι επόμενοι μήνες θα εξακολουθήσουν να είναι δύσκολοι, με την ζωή χωρίς κορωνοϊό να συνεχίζει να φαίνεται κάτι μακρινό. Αλλά εναπόκειται σε εμάς να κάνουμε το μέλλον μας ασφαλέστερο με την καλύτερη προετοιμασία μας για μελλοντικές πανδημίες. Η επάνοδος στην καθημερινότητα, με το άνοιγμα των δραστηριοτήτων, απαιτεί ευλαβική προσήλωση στα υγειονομικά πρωτόκολλα και στήριξη του πληθυσμού προκειμένου να αποφύγουμε επερχόμενο νέο κύμα της πανδημίας.

Η πρόσφατη μετάλλαξη Όμικρον αλλάζει ακόμα μια φορά τις σκέψεις των ειδικών για το πώς θα πορευτούμε τους επόμενους μήνες. Η συζήτηση σήμερα είναι πως θα μπορέσουμε να καθυστερήσουμε τη διασπορά της στην κοινότητα μέχρι να αυξηθεί περαιτέρω η εμβολιαστική κάλυψη στη χώρα, αναφέρουν στις ενημερώσεις τους οι ειδικοί επιστήμονες της χώρας μας. Ο SARS-CoV-2 παραμένει μέχρι σήμερα ένας απρόβλεπτος ιός που μεταλλάσσεται καθώς εξαπλώνεται ανά τον κόσμο .

Η μέχρι τώρα εμπειρία από την διαχείριση αυτής της πανδημίας στον πλανήτη μας, μας δείχνει ότι απαιτείται μια στρατηγική προετοιμασία για τη διαχείρισή της η οποία θα καλύπτει την ταχεία καθιέρωση διεθνούς συντονισμού και επιχειρησιακής υποστήριξης, τη βελτίωση της ετοιμότητας και της απόκρισης μιας χώρας καθώς και την επιτάχυνση της έρευνας και της καινοτομίας με προτεραιότητα.

Καμία κοινωνία παγκοσμίως δεν μπορεί να αντιμετωπίσει άμεσα αιφνίδιες αλλαγές όπως αυτή που βιώνουμε σήμερα της ασθένειας του COVID-19 με αποτέλεσμα πέρα από την υγεία να επηρεάζονται εξίσου και οι υπόλοιποι τομείς της ζωής μας όπως η οικονομία, οι εργασιακές σχέσεις , οι κοινωνικές σχέσεις , ο τουρισμός κλπ. , Μέσα σε αυτό το κλίμα, πιο πολύ από ποτέ, προκύπτει η ανάγκη στήριξης όλων των πολιτών μα περισσότερο του ειδικού πληθυσμού της κοινωνίας , τους ανθρώπους που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας , σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς , θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία , την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον άξονα 1 εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή, Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

► **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας ,εκπαίδευσης, και ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των πολιτών στον τομέα της παγκόσμιας δημόσιας υγείας και ειδικότερα της πανδημίας Covid 19 , με συναρμόδιους φορείς για:** τις εξελίξεις πάνω στην πανδημία, τη μεθοδολογία και τα μέσα αντιμετώπισής της , την αποτροπή διάδοσης της νόσου , καθώς και την τεχνική κατανόηση των κινδύνων και της εκτίμησης των επιπέδων αυτών . Επιπλέον προβλέπονται όλες οι δράσεις σχετικά με τις συνέπειες σε υγειονομικό, αθλητικό , οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο από την εξέλιξη της πανδημίας καθώς και δράσεις για την άρση των συνεπειών αυτών.

▶ **Διατομεακές Δράσεις Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας και εκπαίδευσης των πολιτών που αφορούν την αντίληψη του επιπέδου κινδύνου από την κοινωνία** π.χ. σε δράσεις ενημέρωσης του πληθυσμού για ζητήματα που αφορούν τις πρώτες βοήθειες και τις ενέργειες πριν, κατά και μετά την εκδήλωση μιας κρίσης, εκπαίδευσης πληθυσμού σε μαθήματα πρώτων βοηθειών, συνδιοργάνωση ασκήσεων ετοιμότητας με τον καθορισμό χώρων συγκέντρωσης μετά από φυσική καταστροφή, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την υγιή διαβίωση του πληθυσμού της ΠΔΕ. Στο παρόν δύναται να συμπεριληφθούν και πιο εξειδικευμένες διατομεακές δράσεις που αφορούν την διαφύλαξη και εκπαίδευση των ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων της ΠΔΕ(Ατομα με Αναπηρία, Άτομα Τρίτης Ηλικίας, Παιδιά, ΡΟΜΑ, κ.α)

▶ **Διατομεακές Δράσεις που αφορούν ενημερώσεις και διάχυση τεχνογνωσίας για βέλτιστες πρακτικές από Διεθνείς και Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς ή Υπηρεσίες αυτών** (π.χ. GlobalOutbreakAlert του Π.Ο.Υ, το PHEOC 2019 κ.α) για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών ταχείας αντίδρασης⁶διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των εθνικών σχεδίων σε θέματα υγείας και κοινωνικής μέριμνας, μέσω συντονιστικών μηχανισμών και εργαλείων ανάλυσης και επικοινωνίας στην αντιμετώπιση έκτακτων κινδύνων και απειλών συμπεριλαμβανομένης και της διαφύλαξης της διασυννοριακής Δημόσιας Υγείας.

▶ **Διατομεακές Δράσεις υποστήριξης βιωματικών σεμιναρίων, ημερίδων, εκστρατειών ενημέρωσης σε θέματα όπως η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ** κατά την διάρκεια χειρισμού Κρίσεων, οι οικονομικές διαστάσεις στην διαχείριση κρίσης στον τομέα υγείας, ο ρόλος των ΜΜΕ στην επικοινωνία για διαχείριση κρίσεων και διαφύλαξη διασυννοριακής υγείας, η αξία της εκπαίδευσης του υγειονομικού προσωπικού και εθελοντών στην διαχείριση κρίσεων, οι διαδικασίες προετοιμασίας και ο μηχανισμός πρόληψης, η νοσοκομειακή επείγουσα ιατρική, αλλά και διαφώτιση για την εκτίμηση και διαχείριση της διασποράς επικίνδυνων για την υγεία υλικών ή ακτινοβολιών σε έκτακτες καταστάσεις (WHO, Guidance, 2004).

▶ **Ειδικότερες δράσεις ευαισθητοποίησης και διατομεακής συνεργασίας για θέματα προστασίας ομάδων παιδιών και εφήβων που έχουν ειδικές ανάγκες** και είναι εκτεθειμένα ή έχουν εκτεθεί σε ιδιαίτερους κινδύνους.

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης ,ενίσχυσης των πολιτών και ανταλλαγής τεχνογνωσίας για ζητήματα ψυχικής υγείας** . Η Κοινωνική απόσταση, η εργασιακή αβεβαιότητα και ο ίδιος ο ιός αποτελούν ένα σοκ στην υγεία και την ευεξία των εργαζομένων σε όλον τον κόσμο. Με την εμφάνιση και εξάπλωση του ιού SARS-CoV-2, καθώς και με τον χαρακτηρισμό της λοίμωξης που προκαλείται από αυτόν (COVID-19) ως πανδημίας, ζητήθηκε από τους Πολίτες να κρατήσουν κοινωνικές αποστάσεις και να μπουν είτε σε περιορισμό είτε σε απομόνωση, με στόχο να μειωθεί η εξάπλωση της νόσου. Τα μέτρα αυτά, που από το σύνολο των ειδικών επιστημόνων κρίνονται ως επιβεβλημένα, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη απειλή που προέρχεται από την εξάπλωση της πανδημίας, προκαλούν έντονα κι αρνητικά συναισθήματα. Για το λόγο αυτό επιβάλλεται η ψυχολογική υποστήριξη των πολιτών .

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, συνεδρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογές , την εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και

⁶ Public health response to biological and chemical weapons: WHO guidance. (2nd ed. of Healthaspects of biological and chemical weapons,1970). Geneva, WorldHealthOrganization, 2004

τοπικής κοινωνίας (γεύματα αλληλεγγύης, παροχή ειδών πρώτης ανάγκης κλπ) , την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομιακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ ,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ» , η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε. , το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ» ,το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.). , το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών» , ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών , η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών ,ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας , ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ» , το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας , το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών πχ. ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ» , κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας ,ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν

στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 120.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

2. ΑΞΟΝΑΣ: Ψυχική Υγεία

Η πανδημία μεταξύ όλων των άλλων έχει προκαλέσει και σημαντικό βαθμό φόβου , άγχους και ανησυχίας ανάμεσα στους πολίτες. Ο φόβος συνδέεται είτε με μια ενδεχόμενη έκθεσή τους στον ιό είτε με την αδυναμία να έχουν μια σωστή νοσηλεία στη χώρα τους είτε με την απώλεια ζωής που μπορεί να προκαλέσει ο ιός . *Το άγχος έχει σχέση και με τη διατάραξη των εργασιακών σχέσεων καθώς οι οικονομίες των χωρών κλυδωνίζονται .*

Και παρόλο που οι ηγέτες εστιάζουν ορθώς στις σωματικές συνέπειες της πανδημίας της COVID-19, αναδύεται μια άλλη παγκόσμια πρόκληση: η ψυχική υγεία.

Οι συνέπειες της πανδημίας στην ψυχολογία των ανθρώπων θα μείνουν για πολύ καιρό ακόμα και μετά το τέλος της, σύμφωνα με τον Δρ. Αντριαν Τζέιμς πρόεδρο του Royal College of Psychiatrists. Ο Τζέιμς αναφέρει ότι οι οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της πανδημίας είχαν τεράστιο αντίκτυπο στην ψυχική υγεία των ανθρώπων, θεωρώντας μάλιστα ότι θα συνεχίσουν για πολύ καιρό μετά την πανδημία.

Σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ. (2020), υπάρχει μία διαρκώς αυξανόμενη κρίση ψυχικής υγείας στην Ευρώπη η οποία θα είναι μακροπρόθεσμη. Σε εθνικές έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά τα αρχικά στάδια της πανδημίας αποκαλύπτεται ότι το ένα τρίτο ή περισσότεροι του ενήλικου πληθυσμού νοιώθουν στενοχωρημένοι, ενώ σε άλλη έρευνα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το COVID-19 και τους νέους διαπιστώθηκε ότι λόγω της πανδημίας, 1 στους 2 νέους (ηλικίας 18-29 ετών) υποφέρουν από κατάθλιψη και άγχος, και 1 στους 6 πιθανώς θα επηρεαστεί το επόμενο διάστημα από αυτήν. Ειδικά για τον τομέα των εργαζομένων στον τομέα της υγείας η μελέτη εντόπισε μεγάλο άγχος και κατάθλιψη σε ποσοστό 20%.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας , σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον Άξονα 2 Ψυχικής Υγείας εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας , εκπαίδευσης, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των πολιτών και μια σειρά προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξης προς τους πολίτες** , που αφορούν τους τρόπους αντιμετώπισης των συνεπειών της πανδημίας στην ψυχική υγεία των ανθρώπων. Η αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών ζητημάτων θα αποτελέσει το κλειδί για την ανάσχεση της μετάδοσης και την πρόληψη του κινδύνου .Οι τοπικοί φορείς θα υποστηρικθούν

τόσο με ακριβείς γνώσεις όσο και με στοχευμένη πληροφόρηση σχετικά με τον COVID-19 καθώς και τις ψυχοκοινωνικές δεξιότητες που απαιτούνται.

▶ **Δράσεις προαγωγής της ψυχικής υγείας μέσω της** προαγωγής υγιεινών τρόπων ζωής και δράσεις για την μείωση των κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων που οδηγούν σε ψυχικές διαταραχές (ασταθή οικογενειακά περιβάλλοντα, εξαρτήσεις, ανεργία, ενδοοικογενειακή βία κακοποίηση, ψυχοτραυματικές εμπειρίες κ.α) καθώς και δράσεις προαγωγής ψυχικής υγείας που στοχεύουν στην ενίσχυση των υποστηρικτικών περιβαλλόντων (σχολεία, τοπικές κοινότητες, ομάδες νέων, ομάδες ηλικιωμένων, κ.α), που θα συντελέσουν θετικά στην υιοθέτηση συμπεριφορών υγείας και δεξιοτήτων έκφρασης και επικοινωνίας στα πλαίσια της κοινωνικής ενσωμάτωσης και ανέλιξης της κοινωνικής συνοχής .

▶ **Ενημέρωση πληθυσμού, Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας Επιστημόνων, Διάχυση Γνώσης και Καλών Πρακτικών, Διαφώτιση για Νομοθετικά Ζητήματα και εφαρμογή δράσεων που συνάδουν με το πλαίσιο Διεθνών Συμβάσεων για την προστασία των δικαιωμάτων και την αποφυγή στιγματισμού ατόμων με ψυχικές διαταραχές**⁷ και διαταραχές συμπεριφοράς, την προστασία του ιατρικού απορρήτου, τις διαδικαστικές εγγυήσεις και ασφαλιστικές δικλίδες που πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία των δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών, τις προϋποθέσεις περίθαλψης, (π.χ. το δικαίωμα για κατάλληλη και αναγκαία φροντίδα της υγείας, ανάλογη θεραπεία και φαρμακευτική αγωγή,) θέματα συναίνεσης του ασθενούς στην προτεινόμενη θεραπεία, τη γνωστοποίηση των δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών στους χώρους περίθαλψης, την ενίσχυση της πρόσβασης του ασθενούς σε πληροφορίες που αφορούν την υγεία του, τους υλικούς και έμπυχους πόρους για τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, σε επίπεδο Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Φροντίδας της Ψυχικής Υγείας.

▶ **Δράσεις ενημέρωσης που συσχετίζονται με την επίτευξη του Στόχου της Βιώσιμης Ανάπτυξης** για τη μείωση των πρόωγων θανάτων από μη μεταδοτικές ασθένειες κατά το ένα τρίτο και για την προαγωγή της ψυχικής υγείας και της ευεξίας μέχρι το 2030. Στις προκείμενες δράσεις υπάγονται η ενημέρωση κ.α η ποιοτική παροχή φροντίδας, εξελίξεις φαρμακευτικής /ιατρικής τεχνολογίας συστήματα διαχείρισης των ψυχικών διαταραχών με νέα τεχνολογία, (νέες καινοτόμες μεθόδους ψυχοθεραπείας με την χρήση τεχνολογικών συστημάτων επιτελικής πληροφόρησης, ΤΠΕ) καθώς και συστήματα που βάσει της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης και των διεθνών τάσεων αναδεικνύουν την σημασία της ενεργής συμμετοχής του ανθρώπινου κεφαλαίου (συνεργασία λειτουργών ψυχικής υγείας με κοινότητα & ασθενείς) και εν γένει, επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό ως θεμέλιο για κάθε διαδικασία αλλαγής και επίτευξης στόχων στον τομέα της ψυχικής υγείας⁸.

▶ **Δράσεις που αφορούν συνέργιες Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα, εθελοντών και κοινοτικών προγραμμάτων** από τυπικές και άτυπες μορφές συλλογικής δράσης (π.χ. Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης – ΚοιΣΠΕ στον Τομέα της Ψυχικής Υγείας σύλλογοι Γονέων και φίλων, κ.α) με στόχο την ανάπτυξη ΠΦΥ δράσεων που μακροπρόθεσμα θα επιφέρει και κοινωνικό-οικονομικό όφελος αφού θα ενσωματωθεί σε μηχανισμούς υποστήριξης και δικτύωσης για την ολιστική πρόληψη, αντιμετώπιση και προαγωγή της ψυχικής υγείας.

▶ **Δράσεις που αναφέρονται στην προστασία της ψυχικής υγείας των ανηλίκων (παιδιών και εφήβων),** αφού τα συχνότερα αρνητικά συναισθήματα από την πανδημία που αναφέρονται από μαθητές και φοιτητές να είναι το στρες, η μονοτονία, η απαισιοδοξία, η έλλειψη κινήτρων, η μοναξιά και η κατάθλιψη. Ο μεγαλύτερος φόβος

⁷Συμπεριλαμβάνονται και όσα αναφέρονται στην Διεθνή Σύμβαση για Άτομα με Αναπηρία (CDPR) εμπεριέχοντας νόσους που σχετίζονται με ψυχικές διαταραχές (Alzheimer, Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος κ.α)

⁸ΤοίδιουποστηρίζεταικαιαπότονΠ.Ο.Υ :W.H.O. THE OPTIMAL MIX OF SERVICES FOR MENTAL HEALTH. The WHO MIND Project: Mental Improvement of Nations Development. Geneva. 2015

των νέων σε αυτή την περίοδο είναι εάν θα νοσήσει η οικογένειά τους και ακολουθούν η αγωνία για το μέλλον και για την επαγγελματική τους αποκατάσταση και η ανησυχία ότι θα έχουν λιγότερες ευκαιρίες σε σχέση με πριν από την πανδημία. Δράσεις στην πρώτη παρέμβαση και στην ενίσχυση ψυχικών και γνωσιακών δεξιοτήτων των ανηλίκων που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη ανθεκτικότητας (resilience), αυτοεκτίμησης, προσήνειας, κι άλλων ποιοτικών χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν την υγιή ψυχική ανάπτυξη πριν και κατά την μετάβαση στον ενήλικο βίο. Αρνητικό αποτύπωμα

► **Δράσεις ενημέρωσης για κριτήρια προσδιορισμού ψυχικών παθήσεων**, αποτελεσματικό έλεγχο διαδικασιών και συγκριτική αξιολόγηση δομών ψυχικής υγείας και κλινικών πρακτικών (benchmarking), διάχυση αποτελεσμάτων μέτρησης και εκτίμηση απόδοσης με εφαρμογή αξιόπιστων δεικτών που σχετίζονται με σύγχρονες μεθόδους ορθολογικού σχεδιασμού λήψης αποφάσεων για την ψυχική υγεία.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογές, την υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα αλληλεγγύης, παροχή ειδών πρώτης ανάγκης κλπ), και ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομιακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια

«ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών ,ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας , ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ» , το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας , το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ» , κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας ,ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 15.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

3. ΑΞΟΝΑΣ: Τρίτη Ηλικία -Υγιά Γήρανση

Στις 14 Δεκεμβρίου 2020 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ανακήρυξε μια δεκαετία για την υγιά γήρανση του ΟΗΕ (2021-2030). Η Δεκαετία των Ηνωμένων Εθνών για την Υγιά Γήρανση (2021-2030) είναι μια ευκαιρία να συγκεντρώσει κυβερνήσεις, κοινωνία των πολιτών, διεθνείς οργανισμούς, επαγγελματίες, ακαδημαϊκούς, μέσα ενημέρωσης και τον ιδιωτικό τομέα για δέκα χρόνια συντονισμένης, καταλυτικής και συνεργατικής δράσης για τη βελτίωση της ζωής ηλικιωμένων, των οικογενειών τους και των κοινοτήτων στις οποίες ζουν.

Στις 27/1/21 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε και έθεσε σε δημόσια [διαβούλευση](#) την «**Πράσινη Βίβλο σχετικά με τη Γήρανση: Προώθηση της αλληλεγγύης και της υπευθυνότητας μεταξύ των γενεών**», προκειμένου να δοθεί το έναυσμα για ευρεία συζήτηση επί της πολιτικής για τη γήρανση και να συζητηθούν επιλογές σχετικά με τον τρόπο πρόβλεψης και ανταπόκρισης στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αυτή συνεπάγεται.

Στις 12/3/2021 εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα Συμπεράσματα για την «**Ενσωμάτωση της διάστασης της γήρανσης στις δημόσιες πολιτικές**» ανάμεσα στα οποία αναφέρονται ότι η συμβολή των ηλικιωμένων σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας είναι σημαντική , ότι ο «ηλικιακός ρατσισμός» έχει αρνητική επίδραση στις ευκαιρίες, τα επίπεδα συμμετοχής, την υγεία και την ευημερία των ανθρώπων, ότι οι ηλικιωμένοι αποτελούν μια ανομοιογενή ομάδα που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ιδίως οι γυναίκες και ότι τα συστήματα κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να προσαρμόζονται με επαρκή και βιώσιμο τρόπο στις ανάγκες όλων των ηλικιακών ομάδων

Η γήρανση του Ευρωπαϊκού πληθυσμού έχει σημαντικό αντίκτυπο στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων και στις κοινωνίες μας με επιπτώσεις στην οικονομική

ανάπτυξη, τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, την υγεία και τη μακροχρόνια φροντίδα, την ευημερία και την κοινωνική συνοχή.

Περαιτέρω η πανδημία COVID-19 υπογράμμισε τη σοβαρότητα των υφιστάμενων κενών στις πολιτικές, τα συστήματα και τις υπηρεσίες. Προκειμένου οι ηλικιωμένοι να παραμείνουν ενεργοί θα πρέπει να υποστηρικθούν καλύτερα οι δραστηριότητες εθελοντισμού, η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών (διαγενεακή μάθηση), η ενεργός κινητικότητα, η επένδυση στις ψηφιακές δεξιότητες, η αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση των μεταφορών, η αποτελεσματική πρόσβαση στην περίθαλψη και τις υπηρεσίες.

Οι πληθυσμοί σε όλο τον κόσμο γερνούν με ταχύτερο ρυθμό από ό, τι στο παρελθόν και αυτή η δημογραφική μετάβαση θα έχει αντίκτυπο σε όλες σχεδόν τις πτυχές της κοινωνίας. Ο κόσμος έχει ενωθεί γύρω από την Ατζέντα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του 2030: όλες οι χώρες και όλοι οι ενδιαφερόμενοι δεσμεύτηκαν ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω και αποφασισμένοι να διασφαλίσουν ότι κάθε άνθρωπος μπορεί να εκπληρώσει τις δυνατότητές του με αξιοπρέπεια και ισότητα και σε ένα υγιές περιβάλλον. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας καθοδηγεί αυτό το έργο σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Κοινωνικών και Οικονομικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών και τις περιφερειακές του επιτροπές, το Ταμείο Πληθυσμού των Ηνωμένων Εθνών, το Γραφείο του Υπατού Αρμοστή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, το Habitat των Ηνωμένων Εθνών, τις Γυναίκες του ΟΗΕ, Παγκόσμια Τράπεζα και άλλους σχετικούς διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς.

Τα ανωτέρω έχουν βασιστεί στην ολιστική προσέγγιση του Π.Ο.Υ.(2012) για την Ενεργό και Υγιή Γήρανση ως «τη διαδικασία μεγιστοποίησης ευκαιριών για σωματική, κοινωνική, ψυχική υγεία, ώστε οι άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας να είναι σε θέση να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία χωρίς διακρίσεις και να απολαμβάνουν μια ανεξάρτητη και καλής ποιότητας ζωή».

Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε ότι σύμφωνα με το Διεθνές Παρατηρητήριο GlobalAgeWatchIndex 2015⁹, στην Ελλάδα ο πληθυσμός των ηλικιωμένων αναμένεται να αυξηθεί, καθώς το 2014 το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 60+ αντιστοιχούσε στο 27% του συνολικού πληθυσμού ενώ για το 2030 εκτιμάται να είναι στο 33,2% και το 2050 να φτάσει 40,8% επί του πληθυσμιακού συνόλου.

Δεδομένης δε της πληθυσμιακής γήρανσης, αλλά και της αύξησης των χρόνιων παθήσεων που σχετίζονται με την αναπηρία, (διαβήτης, ανοιακά σύνδρομα μυοσκελετικά, καρδιαγγειακές νόσους, ψυχικές νόσους κ.α.) σε παγκόσμιο ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο ο αριθμός των ατόμων με χρόνια νοσήματα που κρήζει μακροχρόνιας φροντίδας, αυξάνεται. Πλέον, η ποιοτική παροχή υπηρεσιών στην μακροχρόνια φροντίδα υγείας με την χρήση ΤΠΕ αποτελεί σύγχρονη και μελλοντική απαίτηση βάσει της εντεινόμενης πληθυσμιακής γήρανσης¹⁰ (Jacab, EUWHO, 2014).

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή

⁹ Global Age Watch Index διαθέσιμο στο:

<http://www.helpage.org/global-agewatch/population-ageing-data/country-ageing-data/?country=Greece>
(9/1/2020)

¹⁰ Οι ηλικιωμένοι είναι οι κύριοι χρήστες μακροχρόνιας φροντίδας και κύριοι ασθενείς χρόνιων νοσημάτων. Συνολικά το 18,5% του πληθυσμού της Ε.Ε. είναι άνω των 65 ετών. Άνω των 80 ετών είναι το 5% του πληθυσμού της Ε.Ε., το οποίο προβλέπεται να φτάσει το 12% το 2080. Jacab, Z. (2014) Health in action: reforming the Greek national health services to improve citizen's health. WHO Regional Director For Europe

κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον Άξονα 3: «Τρίτη Ηλικία - Υγιά Γήρανση» συμπεριλαμβάνονται οι κάτωθι δράσεις σε συνεργασία των φορέων με τις αρμόδιες Διευθύνσεις Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των ΠΕ. και έδρας της ΠΔΕ:

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των ατόμων τρίτης ηλικίας καθώς και μια σειρά προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξής τους**, που αφορούν τους τρόπους αντιμετώπισης της πανδημίας καθώς και των συνεπειών της στους ανθρώπους τρίτης ηλικίας. Η υποστήριξη με κάθε μέσο των ατόμων τρίτης ηλικίας προκειμένου να λάβουν όλα τα αναγκαία μέσα και μέτρα για την πρόληψη, προστασία και ανάσχεση μετάδοσης της πανδημίας αποτελεί άμεση προτεραιότητα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

▶ **Δράσεις για την πρόληψη, προαγωγή και αντιμετώπιση της Γηριατρικής Νοσηρότητας και Συνοσηρότητας** που περιλαμβάνουν σεμινάρια, εκδηλώσεις, συνέδρια διάχυσης αποτελεσμάτων ερευνών για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, διάχυσης επιστημονικής γνώσης, εκπαιδευτικά προγράμματα ,άλλες διαδραστικές πρακτικές καθώς και υλοποίηση συναφών προγραμμάτων σε θέματα όπως Οξείες και Χρόνιες Παθήσεις Ηλικιωμένων και Πολυνοσηρότητα (Καρδιοαγγειακά Νοσήματα, Ψυχικά Νοσήματα/Γνωσιακές Διαταραχές, Μυοσκελετικές και Νευρολογικές Διαταραχές όπως Νόσος του Πάρκινσον, Νόσος Αλτσαϊμερ, Σκλήρυνση Κατά Πλάκας, Μεταβολικά Νοσήματα, Σακχαρώδης Διαβήτης, Αναπνευστικά Νοσήματα, Καρκίνος και Γηριατρική Ογκολογία, Οστεοπόρωση, Αισθητηριακές Διαταραχές κ.α) με δράσεις βελτίωσης στην πρόσβαση στην αποτελεσματική φροντίδα¹¹ αλλά και με ενίσχυση της εκπαιδευτικής κατάρτισης των επαγγελματιών της υγείας και φροντιστών(πχ. Γιατροί, Νοσηλευτές, Φυσιοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές) συναφών επαγγελμάτων- ψυχολόγοι, οδοντίατροι, διοικητικοί κ.ά., προσωπικό των μονάδων για άτομα τρίτης ηλικίας/οίκων ευγηρίας και του γενικότερου πληθυσμού της ΠΔΕ.

▶ **Δράσεις, που αφορούν την Προαγωγή της Υγείας Και Πρόληψης της Νόσου των ατόμων Τρίτης Ηλικίας συμπεριλαμβάνοντας θέματα που** αφορούν διάχυση αποτελεσμάτων ερευνών, μελετών, συνεδρίων, ημερίδων εκστρατειών εκπαιδευτικά προγράμματα, άλλες διαδραστικές πρακτικές καθώς και υλοποίηση συναφών προγραμμάτων για την Διατροφή, την Φυσική άσκηση, την Πρόληψη Πτώσεων και γενικότερων Ατυχημάτων- Πρόληψη Αναπηρίας, τον Εμβολιασμό (σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμού ενηλίκων) και άλλα συναφή. Βιωματικά Σεμινάρια και Δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση των ψυχοσωματικών παραμέτρων & πνευματικής υγείας (μείωση κατάθλιψη ηλικίας, καθυστέρηση έκπτωσης γνωστικών λειτουργιών (όπως βελτίωση μνήμης κ.α.), ενημέρωση και ενίσχυση ατόμων τρίτης ηλικίας για ενεργό συμμετοχή τους σε κοινωνικές αθλητικές δραστηριότητες προς επίτευξη κοινωνικής συνοχής.

▶ **Δράσεις, που ενισχύουν την εκπαίδευση , διαφώτιση, ανταλλαγή τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών για τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική παροχή φροντίδας** των Συστημάτων/Υπηρεσιών/Δομών Υγείας και κοινωνικής μέριμνας που αφορούν: την δια βίου εκπαίδευση και επαρκή στελέχωση των ανθρώπινων πόρων Υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, τη ενθάρρυνση και ενεργοποίηση συμμετοχής και ενδυνάμωσης των τοπικών κοινοτήτων και φορέων για θέματα μακροχρόνιας φροντίδας τρίτης ηλικίας κοινοτήτων, την αποκατάσταση, την παροχή ανακουφιστικής φροντίδας, την ποιοτική νοσηλεία κατ' οίκον, προγραμμάτων Φροντίδας κατ' οίκον βοήθειας, την υποστήριξη εκδηλώσεων και

¹¹ Βλ. Altanis P, Economou C, Geitona M, Gregory S, Mestheneos E, Triantafillou J, Petsetaki E, Kyriopoulos J. "Quality in and Equality of Access to Healthcare Services – Country Report for Greece" EU programmeHealthquest. EHMA. March 2008 http://www.ehma.org/files/healthquest_greece_en.pdf

δράσεων και γενικότερα την ενίσχυση διατομεακών δράσεων των δομών φροντίδας ατόμων τρίτης ηλικίας.

► **Δράσεις που διαχέουν αποτελέσματα επιστημονικών μελετών (συνέδρια, ημερίδες, παραγωγή ενημερωτικών εντύπων και e – εντύπων) και αφορούν στη χαρτογράφηση αναγκών σχετικά με τις ανάγκες φροντίδας και υποστήριξης ηλικιωμένων** (π.χ. στήριξη διάχυσης κοινωνικών ερευνών -βάσης προς τα επάνω bottomup) ιδιαίτερα διάχυση δράσεων που αφορούν τις ανικανοποίητες ανάγκες των ατόμων τρίτης ηλικίας (unmet health needs) με τήρηση στοιχείων προσωπικών δεδομένων και υιοθετώντας πρότυπα που θα συμβάλλουν στην ποιότητα παροχής άτυπης και τυπικής φροντίδας, στην εκπαίδευση των τυπικών και άτυπων φροντιστών, ατόμων χρόνιων πασχόντων τρίτης ηλικίας, και την αξιολόγηση των αναγκών για την ποιοτική παροχή φροντίδας σε όλα τα επίπεδα υγείας. Συμπεριλαμβάνονται δράσεις που αφορούν αποτελέσματα βέλτιστων πρακτικών κατά Π.Ο.Υ¹² που έχουν ήδη καταγραφεί σε αρκετές ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς.

► **Πιο εξειδικευμένες Δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης που ενισχύουν την καινοτομία του πλαισίου μακροχρόνιας φροντίδας** για θέματα που αφορούν την πληροφόρηση και ανταλλαγή τεχνογνωσίας για Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) σχετικά με το πλαίσιο μακροχρόνιας φροντίδας για ηλικιωμένους με χρόνια νοσήματα.¹³ Επίσης δράσεις και καινοτομίες προώθησης της Δια Βίου μάθησης των ατόμων τρίτης ηλικίας με βιωματικά σεμινάρια σε θέματα φροντίδας της υγείας τους και την στήριξη προγραμμάτων εξοικείωσης τους με τις νέες Τεχνολογίες (μείωση Ψηφιακού αποκλεισμού/ενσωμάτωση και Εμπειρίες με Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), ενημέρωση και εκπαίδευση για Τηλεϊατρική Υποστήριξη της αυτόνομης διαβίωσης και της υποβοηθούμενης διαβίωσης ενημέρωση και διαφώτιση πληθυσμού για νέες διαδικτυακές εφαρμογές, για θεσμικά ζητήματα διαφύλαξης προσωπικών δεδομένων, ιατρικού απόρρητου, θέματα βιοηθικής, νέες καινοτόμες εφαρμογές, για κατ' οίκον νοσηλεία, ηλεκτρονικό φαρμακείο ηλεκτρονική υγεία (e- health, m- health κ.τ.λ.).

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση εντύπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimediaεφαρμογές , την υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα κοινωνικής αλληλεγγύης, προμήθεια ειδών πρώτης ανάγκης) , και ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ

¹² Ριτσάτση, Α. Τσουρός, Α. 2015. Οι μύθοι της τρίτης ηλικίας, eds. Παπαθανασοπούλου, Ντ. Λάβδα, Ν. Ελληνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων της Π.Ο.Υ Αθήνα, pp. 4,16,18 (8/1/2020)

¹³ Βλ. Διακυβέρνηση και χρηματοδότηση της μακροχρόνιας φροντίδας Mastrogiannakis T, Kagiolaris G, Triantafyllou J (2010) Governance and Financing of LTC: Greek National Report for INTERLINKS project (FP7 no. 223037) http://interlinks.euro.centre.org/sites/default/files/WP6_EL_NRP_final.pdf.

,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την πρόαση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ» , η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε. , το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ» ,το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.). , το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών» , ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών , η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών ,ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας , ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ» , το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας , το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ» , κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας ,ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 15.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

4. ΑΞΟΝΑΣ: Παιδιά, Έφηβοι & Νέοι

Η υγεία των παιδιών, τόσο η σωματική όσο και η ψυχική, η οποία βοηθά στην ομαλή και τη φυσιολογική εξέλιξη και ανάπτυξή τους, στην κοινωνική τους ένταξη και στην απόκτηση εμπειριών, έχει άμεση σχέση και επηρεάζει την ανάπτυξη μιας κοινωνίας και τη διαδικασία διαμόρφωσης κοινωνικής συνοχής.

Άλλωστε η διαφύλαξη και η προαγωγή της παιδικής εφηβικής υγείας και της υγείας των νέων σε κάθε κοινωνία είναι σημαντική και άμεσα συνυφασμένη με την ανθρώπινη εξέλιξη, την κοινωνική ανάπτυξη και ευμάρεια: η υγεία τους καθορίζει την υγεία του μελλοντικού πληθυσμού. Για το λόγο αυτό για την προάσπιση της υγείας των παιδιών έχουν αναπτυχθεί και προταθεί διάφορων μορφών δράσεις, οι οποίες αφορούν στο σύνολο της κοινωνίας.

Όπως είναι φυσικό η πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 έχει επηρεάσει άμεσα και τα παιδιά όλων των ηλικιών που αποτελούν μια από τις ευάλωτες ομάδες που κινδυνεύουν περισσότερο από τις συνέπειες των μέτρων που πήραν δικαιολογημένα οι χώρες κατά της εξάπλωσης του ιού. Από τα περιοριστικά μέτρα κατά της εξάπλωσης της πανδημίας δοκιμάζονται οι εσωτερικές οικογενειακές σχέσεις και πολλοί γονείς αναρωτιούνται για το πώς η παγκόσμια αυτή κρίση θα επηρεάσει τα παιδιά τους στο παρόν και στην ζωή τους μελλοντικά.

Συγκεκριμένα, σε πρόσφατες έρευνες, για τις επιπτώσεις του ιού σε οικογενειακό πλαίσιο, εντοπίστηκαν πολυδιάστατες αρνητικές ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις του ιού, που περιελάμβαναν ανησυχίες των γονέων σχετικά με τον αντίκτυπο του COVID-19 στα παιδιά τους (ιδιαίτερα την κοινωνική τους ανάπτυξη) και ανησυχίες για την υγεία άλλων διαμενόντων με την οικογένεια (ιδιαίτερα ηλικιωμένα μέλη της οικογένειας). Παράλληλα οι γονείς εξέφρασαν άγχος για την επισφάλεια εργασίας τους με αντίκτυπο στην οικογένεια και για την προσπάθεια εξισορρόπησης τους ανάμεσα στην τηλεργασία και στην απαιτούμενη υποστήριξη των παιδιών τους κατά την τηλεεκπαίδευση (Chu et al., 2020)¹⁴.

Η έκθεση «Ψυχική Υγεία των Παιδιών και των Νέων Ατόμων στην Αγγλία για το 2020», την οποία εκπονούν το βρετανικό Εθνικό Σύστημα Υγείας σε συνεργασία με την Στατιστική Υπηρεσία μεταξύ άλλων αναφέρει ότι συνολικά ένα στα έξι παιδιά ηλικίας 5 έως 16 ετών, εμφάνιζε πιθανή ψυχική διαταραχή, σε σχέση με ένα στα εννέα που ήταν πριν.

Η καραντίνα για τα παιδιά αποτελεί απώλεια της γνωστής και δομημένης καθημερινότητάς τους, η οποία τους προσφέρει ασφάλεια και σιγουριά. Ο εγκλεισμός, που κράτησε παιδιά, εφήβους και ενήλικους μακριά από αγαπημένα πρόσωπα και συνήθειες, προκαλεί μεγάλη αναστάτωση και σύγχυση αφού η ύπαρξη ρουτίνας αποτελεί αναγκαιότητα για την υγιή συναισθηματική και ψυχολογική ανάπτυξη ενός παιδιού. Επιπλέον η μακροπρόθεσμη απουσία της “φυσικής” σχολικής τάξης ενδέχεται να εντείνει συναισθήματα ανασφάλειας, ντροπής, δισταγμού και φόβου σε μελλοντική φυσική αλληλεπίδραση του παιδιού με τους συνομηλικούς του.

Τα παιδιά είναι ευάλωτα και εξαρτώνται από τους ενήλικες για το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών τους. Για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών, το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει εκπονήσει πρόγραμμα με σκοπό την παρεμπόδιση οποιασδήποτε μορφής βίας κατά των παιδιών, τη διασφάλιση δίκης των παραβατών και την προώθηση της συμμετοχής των παιδιών στις αποφάσεις που τα αφορούν.

Έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες το 2022 ν' ανακηρυχθεί ως Ευρωπαϊκό έτος της Νεολαίας προκειμένου η Ευρωπαϊκή Ένωση να τιμήσει και να στηρίξει τη γενιά που έκανε τις μεγαλύτερες θυσίες κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αναπτρώνοντας τις ελπίδες της, ενδυναμώνοντάς την περαιτέρω και ανανεώνοντας την εμπιστοσύνη της στο μέλλον, καθώς δίνει έμφαση στον τρόπο με τον οποίο η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση προσφέρουν νέες προοπτικές και ευκαιρίες, και ιδίως τα άτομα που έχουν

¹⁴Chu, K., Schwartz, C., Towner, E., Kasparian, N. and Callaghan, B., 2020. Parenting Under Pressure: A Mixed-Methods Investigation of the Impact of COVID-19 on Family Life. SSRN Electronic Journal

λιγότερες ευκαιρίες, προέρχονται από μειονεκτικά περιβάλλοντα, αγροτικές ή απομακρυσμένες περιοχές ή ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, να δραστηριοποιηθούν στα κοινά και να γίνουν φορείς θετικής αλλαγής και να προωθήσει τις ευκαιρίες που παρέχουν οι ενωσιακές πολιτικές στους νέους και στις νέες προκειμένου να στηρίξουν την προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική τους εξέλιξη.

Επιπλέον, το παιδί είναι ανεξάρτητος και αυτοτελής κάτοχος δικαιωμάτων (όπως το δικαίωμα στην προστασία και στη φροντίδα που απαιτούνται για την καλή διαβίωσή τους, το δικαίωμα του παιδιού στην ελευθερία από όλες τις μορφές βίας, την ελευθερία της έκφρασης, το δικαίωμα να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη τους, και την υποχρέωση το υπέρτατο συμφέρον των παιδιών να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα σε όλες τις πράξεις που τα αφορούν κ.α) όπως αναγνωρίζονται ρητά στον Ευρωπαϊκό Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων¹⁵. Παράλληλα, η Διεθνής Σύμβαση για Τα Δικαιώματα Του Παιδιού και η σχετική επικύρωση με νόμο σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο χωρών μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα (ΣτΠ, 2016) όσον αφορά τα δικαιώματα που αφορούν την υγεία των παιδιών επισημαίνει ότι κανένα παιδί δε θα στερείται το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας και αποκατάστασης. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη πρέπει να παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για να μειώσουν τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα, να εξασφαλίζουν σε κάθε παιδί την απαραίτητη ιατρική περίθαλψη, να αγωνίζονται κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής, να εξασφαλίζουν στις μητέρες την κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά τον τοκετό, να ενημερώνουν τα παιδιά και τους γονείς για τα θέματα υγείας και διατροφής, για την υγιεινή του περιβάλλοντος και την πρόληψη των ατυχημάτων, να αναπτύσσουν την προληπτική ιατρική φροντίδα και τις υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία, ώστε να επιτύχουν σταδιακά την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος στην υγεία.

Υπ' αυτή την έννοια, εκτιμήσεις υγείας των παιδιών εφήβων και νέων σ' ένα πληθυσμό, μπορεί να επέλθει μέσω προτυποποιημένων, κοινά αποδεκτών δεικτών υγείας (γεννητικότητας, νοσηρότητας, κ.α) αλλά και μέσω ποιοτικών δεικτών που αφορούν το προσδόκιμο επιβίωσης ή πιο σύγχρονων υποκειμενικών δεικτών¹⁶ που αφορούν την ποιότητα διαβίωσης των παιδιών όπως π.χ. ο δείκτης για την NICQL, της UNICEF που συμπεριλαμβάνουν την σωματική υγεία, την ψυχική ικανοποίηση, τις κοινωνικές σχέσεις κ.α (Μάρκοβιτς, & Μοναστηρίδου, 2011).

Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας του Παιδιού στις 20 Νοεμβρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, δήλωσαν τα εξής:

«Σήμερα, ο κόσμος φιλοξενεί τη μεγαλύτερη γενιά νέων στην ιστορία. Δυστυχώς, εκατομμύρια παιδιά στον κόσμο, εκ των οποίων 18 εκατομμύρια στην ΕΕ, ζουν ακόμη σε συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Πολλά άλλα διατρέχουν κίνδυνο, καθώς τα παιδιά εξακολουθούν να είναι τα πρώτα που υποφέρουν από τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Εκτιμάται ότι 466 εκατομμύρια παιδιά σε όλο τον κόσμο δεν έχουν πρόσβαση σε εξ αποστάσεως μάθηση. Πολλά εγκατέλειψαν το σχολείο οριστικά, κάτι που επηρεάζει τις ευκαιρίες στη ζωή τους, την ευημερία, την ανάπτυξη και την προστασία τους. Κάθε παιδί θα πρέπει να απολαύει των ίδιων δικαιωμάτων και να ζει χωρίς διακρίσεις και εκφοβισμό οποιουδήποτε είδους».

¹⁵ Τα δικαιώματα του παιδιού αποτελούν μέρος των οικουμενικών δικαιωμάτων του ανθρώπου, τα οποία η ΕΕ δεσμεύτηκε να σέβεται στο πλαίσιο διεθνών και ευρωπαϊκών συνθηκών ιδίως της σύμβασης των ΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού.

¹⁶ Ενδεικτικά, αναφέρονται οι δείκτες WHOQOL του Π.Ο.Υ για την ποιότητα ζωής) ή δείκτες όπως το QALY για τα προσδόκιμα έτη ζωής του παιδιού με βάση την ποιότητα διαβίωσης -qualityadjustedlifecycleyears, καθώς και δείκτη συσχέτισης της υγείας των παιδιών με την συμμετοχή τους στο εργατικό δυναμικό. (Μάρκοβιτς, & Μοναστηρίδου, 2011) 28(3):345-350 ARCHIVESOFHELLENICMEDICINE: ISSN 11-05-399

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας , σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία , την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον ΑΞΟΝΑ 4: Παιδιά, Έφηβοι και Νέοι εντάσσονται Δράσεις που μέσα από τη συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

4.1 Δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των παιδιών και εφήβων καθώς και υλοποίησης προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξής τους, με συναρμόδιους φορείς για: τις εξελίξεις πάνω στην πανδημία, τη μεθοδολογία και τα μέσα αντιμετώπισής της, την άρση των συνεπειών της στα παιδιά και τους εφήβους. Η υποστήριξη με κάθε μέσο των παιδιών- πχ με υλοποίηση εργασιών, προγραμμάτων ζωγραφικής για παιδιά, εκπαιδευτικά προγράμματα στα σχολεία, ενίσχυση σχολικού αθλητισμού κλπ- προκειμένου να ανατραπούν οι δυσμενείς συνέπειες στη ζωή των παιδιών από την εξάπλωση της πανδημίας αποτελεί υποχρέωση για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .

4.2 Δράσεις και διατομεακές συνέργιες ενημέρωσης, μελετών, συνεδρίων, προγραμμάτων, ερευνών και καινοτομίες που αφορούν την εφαρμογή δεικτών μέτρησης της υγείας των παιδιών, εφήβων και νέων και προγραμμάτων που συμβάλλουν στον καθορισμό μέτρων κοινωνικής προόδου και ανάπτυξης, και εστιάζουν στην ανάδειξη υγειονομικών και κοινωνικών ζητημάτων .Περιλαμβάνονται δράσεις όπως υλοποίησης βιωματικών εργασιών στα παιδιά.

4.3 Δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης προγραμμάτων, αποτελεσμάτων ερευνών, συναντήσεις εργασιών (workshops), ημερίδες κ.α που αφορούν τις πολύπτυχες διαστάσεις της σωματικής και ψυχικής υγείας εμπιριέχοντας πρακτικές προσέγγισης, πρακτικές ενδυνάμωσης παιδιών, εφήβων και νέων όπως ενδεικτικά υλοποίηση προγραμμάτων αγωγής υγείας ώστε να καλλιεργηθούν η αυτοεκτίμηση, οι θετικές στάσεις και οι αξίες, οι συμπεριφορές που προάγουν την κοινωνική ένταξη, η δημιουργικότητα και η υπευθυνότητα, η ανάπτυξη ενδιαφερόντων και η κριτική σκέψη, οι δεξιότητες που αφορούν στην υγεία και η κατανόηση της έννοιας της πρόληψης υγείας και αντιμετώπισης ζητημάτων σε πεδία σχετιζόμενα με την προάσπιση της υγείας τους.

4.4 Δράσεις για την προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης των παιδιών που διαβιούν σε δημόσιες και ιδιωτικές δομές κλειστής φροντίδας παιδιών καθώς και αποκατάστασης και επανένταξης των παιδιών Α.μεΑ.

4.5 Διατομεακές Δράσεις¹⁷ σε παιδιά, εφήβους και νέους για υπηρεσίες που σχετίζονται με προληπτικές παρεμβάσεις υγείας και κοινωνικής μέριμνας (π.χ. εμβολιασμοί, οδική ασφάλεια, θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και προφύλαξης εφήβων- νέων από μεταδοτικά νοσήματα , στήριξη σε θέματα ψυχοκοινωνικών δυσκολιών, ενημέρωση για: ασφάλεια και ορθή χρήση του διαδικτύου, πρόληψη σχολικού εκφοβισμού, παιδική κακοποίηση, διατροφικές διαταραχές, χρήση και κατάχρηση ουσιών κα.) Στα πλαίσια της σφαιρικής προσέγγισης και της καλύτερης ανταποκρισιμότητας των παιδιών, εφήβων και νέων προβλέπονται και είναι επιλέξιμες για υποστήριξη δράσεις που εμπιριέχουν διαδραστικά, σύγχρονα μοντέλα προσέγγισης

¹⁷ Όπου προβλέπεται και απαιτείται (π.χ. ενημέρωση μαθητών σε σχολεία κ.α.) οι δράσεις θα υλοποιούνται με την προϋπόθεση ότι έχουν λάβει έγκριση από τις αρμόδιες εκπαιδευτικές διευθύνσεις

(κόμικς, βιωματικά σεμινάρια, σενάρια παιχνιδιών ρόλων, εκθέσεις, εξειδικευμένοι μέθοδοι προσέγγισης για παιδιά-εφήβους ή νέους με αναπηρία) και δημιουργούν στενούς συνεργατικούς δεσμούς μεταξύ νομικών, ιατρικών, εκπαιδευτικών, κοινωνικών υπηρεσιών και άλλων λειτουργών καθώς και δομών που έχουν αρμοδιότητα και δράση στα ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένων και δίκτυα από την Κοινωνία των Πολιτών που αναπτύσσουν διατομεακές δράσεις με φορείς της ΠΔΕ για τα παιδιά, εφήβους και νέους.

4.6 Δράσεις Εκπαίδευσης ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και διαφώτισης μαθητών και νέων με έμφαση στη υγιεινή διατροφή, ευαισθητοποίηση των μαθητικών κοινοτήτων σε θέματα ενημέρωσης και **προάσπισης της οδικής ασφάλειας**, αλλά και η παραπέρα ενίσχυση, ενδυνάμωση και στήριξη των πολιτών σε θέματα κυκλοφοριακής αγωγής, οδικής ασφάλειας – πχ εκπαίδευση σχολικών τροχονόμων - και μείωσης των τροχαίων ατυχημάτων, την υιοθέτηση υγιών συμπεριφορών (αποφυγή καπνίσματος, αλκοόλ, εξαρτήσεις κ.α) και διατομεακή συνεργασία για την εφαρμογή νέων καινοτόμων προγραμμάτων πρόληψης και αγωγής υγείας σε μαθητικό πληθυσμό Α/θμιας, Β/θμιας και Γ/θμιας Εκπαίδευσης, σε θέματα που γενικότερα άπτονται της Προαγωγής της Υγείας των παιδιών των εφήβων και νέων.

4.7 Δράσεις για τον πληθυσμό της ΠΔΕ, (βιωματικά σεμινάρια, ανταλλαγή τεχνογνωσίας με επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες, συναντήσεις εργασίας –workshops για παρουσίαση βέλτιστων πρακτικών που εντάσσονται σε προτεραιότητες της σύγχρονης οικογενειακής πολιτικής και αφορούν την συμβουλευτική γονέων και την υποστηρίξι τους σε θέματα μητρότητας, διαφώτιση πρώιμης παρέμβασης για αποφυγή μαθησιακών δυσκολιών, για πρόληψη αναπτυξιακών διαταραχών και θεραπευτικές παρεμβάσεις σε παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές, υγιεινή διατροφή και ασφάλεια τροφίμων για παιδιά και νέους, πρόληψη και προφύλαξη αλλεργιών στα παιδιά και ευρύτερης διαφώτισης για παιδικές νόσους και εξελίξεις της ιατρικής στην αντιμετώπιση (π.χ παιδικό διαβήτη, καρκίνο νεοπλασίες, υπερβαρότητα, παχυσαρκία, καρδιοαγγειακών νοσημάτων νευρολογικών κ.α.) και προαγωγή της υγείας καθώς και για ζητήματα θεσμικών οικογενειακών επιδομάτων, προστασίας της οικογένειας και αποφυγής ενδοοικογενειακών συγκρούσεων και ειδικότερα προστασίας του παιδιού, συμπεριλαμβάνοντας και ειδικότερες στοχευμένες δράσεις που αφορούν την προάσπιση της υγείας και κοινωνικής φροντίδας των παιδιών, εφήβων – νέων με αναπηρία ως ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες .

4.8 Ειδικότερες Δράσεις στα πλαίσια της παιδοκεντρικής αντίληψης για παιδιά, εφήβους και νέους που αναπτύσσουν την ψυχική πνευματική υγεία, ενισχύοντας σημαντικές γνωσιακές δεξιότητες (συλλογισμό, συγκέντρωση προσοχής και ενδυνάμωση λειτουργικής μνήμης) και βελτιώνουν επαγωγικά και τις ψυχο κοινωνικές δεξιότητες όπως αυτοεκτίμηση, ανθεκτικότητα, συμβάλλοντας με θετικότητα στις μαθησιακές ικανότητες, στην αυτοεκτίμηση και στην ψυχοκοινωνική εξέλιξή τους για την βέλτιστη και πληρέστερη ανάδειξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων τους και εκπλήρωση των προσδοκιών τους.

4.9 Δράσεις που σχετίζονται με την υποστήριξη διεπιστημονικών μοντέλων συνεργασίας μεταξύ φορέων που ασχολούνται με την αντιμετώπιση της βίας¹⁸ ενάντια στα παιδιά και τη ψυχική υγεία των γονέων, και δομών υπηρεσιών προστασίας, φροντίδας παιδιών (συμπεριλαμβάνονται δράσεις που διαχέουν - ενημερώνουν για: έρευνες παραμέλησης των παιδιών, για την αντιμετώπιση της κακοποίησης τους, την καταστολή της διεθνής εμπορίας παιδιών (trafficking). Στα ανωτέρω περιλαμβάνονται διάχυση αποτελεσμάτων και ανταλλαγή τεχνογνωσίας για αποτελέσματα χαρτογράφησης (ΤΠΕ, πρότυπα, δείκτες παιδικής υγείας κ.α) σύγχρονων βέλτιστων πρακτικών για την

¹⁸ Συμπεριλαμβάνονται ενημέρωση διαφώτιση πληθυσμού και ειδικών επαγγελματιών για προσδιορισμό κριτηρίων για την πρώιμη αναγνώριση της βίας, ορισμό αιτών που σχετίζονται με τη βία ενάντια στα παιδιά, τη ποιοτική αποτίμηση των υπηρεσιών προστασίας και υποστήριξης και του σχετικού υλικού ευαισθητοποίησης, το ορισμό κοινών πρωτοκόλλων, κ.α) τη υιοθέτηση κοινής μεθοδολογίας και διαδικασιών συλλογής δεδομένων μεταξύ τομέων, υπηρεσιών και επαγγελματιών σε κάθε χώρα, αλλά και μεταξύ χωρών.

υγεία και την ολοκληρωμένη προστασία και υποστήριξη των παιδιών, έχοντας ως πρώτιστο μέλημα την διαφύλαξη της υγείας τους και της ασφάλειας τους και γενικότερα προσβλέποντας στο βέλτιστο συμφέρον των παιδιών.

4.10 Ειδικότερες δράσεις ευαισθητοποίησης, και διατομεακής συνεργασίας για **θέματα προστασίας ομάδων παιδιών και εφήβων** και είναι εκτεθειμένα ή έχουν εκτεθεί σε ιδιαίτερους κινδύνους : ασυνόδευτα παιδιά προσφύγων¹⁹, παιδιά μεταναστών – προσφύγων, παιδιά που έχουν πληγεί από ένοπλες συγκρούσεις, ορφανά και παιδιά χωρίς γονική φροντίδα²⁰, παιδιά που έχουν προσβληθεί από μεταδοτικές νόσους, παιδιά με βαριές αναπηρίες, θύματα εμπορίας για σεξουαλικούς λόγους ή επαιτείας, θύματα κακοποίησης /εκμετάλλευσης από το οικογενειακό τους περιβάλλον, θύματα εκμετάλλευσης, ή παιδιά που έχουν βιώσει διακρίσεις και κακοποίηση λόγω φύλου. Εμπιρεύονται δράσεις που αφορούν διάχυση τεχνογνωσίας σε συνεργασία με υπηρεσίες, δομές φιλοξενίας, κοινωνικής προστασίας για ποιοτικές παροχές στέγασης και διαμονής των παιδιών που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την ψυχοσωματική τους υγεία και την ασφάλεια τους.

4.11 Δράσεις και πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης που προωθούν την Αναδοχή και την Υιοθεσία, (δημιουργία έντυπου υλικού, συμβολή στην προώθηση από ΜΜΕ, συμμετοχή στην διεξαγωγή ημερίδων σεμιναρίων και συνεδρίων), και γενικότερα δράσεις που θα συμβάλουν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ελληνικής οικογένειας και της τοπικής κοινωνίας. Στην συγκεκριμένη παράγραφο, υπάγονται και πιο εξειδικευμένες δράσεις που αφορούν ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των υποψηφίων αναδόχων ή θετών γονέων²¹ συνέργια και συνεργασία και με φορείς που φιλοξενούν ανήλικα, ανταλλαγή τεχνογνωσίας με φορείς που δραστηριοποιούνται σε θέματα παιδικής προστασίας, οργάνωση και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων υποψηφίων θετών γονέων προκειμένου να αναζητηθούν και να εφαρμοσθούν οι καλύτερες λύσεις αποκατάστασης για τα παιδιά.

4.12 Δράσεις Ευαισθητοποίησης για Πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (η εκπαίδευση είναι συνυφασμένη βιβλιογραφικά ως προστατευτικός παράγοντας για την υγεία των παιδιών) και για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των φύλων, παιδιών που ανήκουν σε εθνοτικές ή άλλες μειονότητες(ROMA), σε ποιοτική εκπαίδευση από τη νηπιακή ηλικία μέχρι την εφηβεία, στην ισότιμη προσβασιμότητα στην υγεία συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες, και των παιδιών που ζουν σε περιοχές που δύναται να αντιμετωπίζουν καταστάσεις ανθρωπιστικής κρίσης ή άλλες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης . Συμπεριλαμβάνονται δράσεις που διευκολύνουν την προσαρμογή άμβλυση των προκαταλήψεων, του ρατσισμού, την πρόληψη της βίας και την αποδοχή της διαφορετικότητας και την κοινωνική τους ενσωμάτωση.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους

¹⁹ Ν 4375/2016¹⁹ (άρθρο 14,34) καθορίζονται θέματα υποδοχής και ταυτοποίησης δίδοντας ιδιαίτερη σημασία στον χρόνο διεκπεραίωσης, πρόσβασης σε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική στήριξη ιδιαίτερα για τις ευάλωτες ομάδες στις οποίες υπάγονται ασυνόδευτοι ανήλικοι πρόσφυγες

²⁰ Οι ψυχολογικές ανάγκες ειδικά των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων είναι ιδιαίτερα αυξημένες καθώς σωματικές στερήσεις, κακομεταχείριση, ψυχολογικές συνέπειες της βίας, τραυματικών εμπειριών από τον διωγμό και την απώλεια αλλά και η αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας που συχνά βιώνουν στην χώρα υποδοχής απαιτούν πολυδιάστατη προσέγγιση και αμερόληπτη πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας (Αραπάκος, 2016)

²¹ Συμπεριλαμβάνονται δράσεις διάχυσης πληροφοριακών στοιχείων για τις υπηρεσίες που μπορεί να απευθυνθεί κάποιος για να γίνει ανάδοχος γονέας, τις προϋποθέσεις που απαιτούνται, τις παροχές που παρέχονται από το κράτος για την αναδοχή ενός παιδιού.

αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο/multimedia εφαρμογές, την υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα κοινωνικής αλληλεγγύης, διανομή ειδών πρώτης βοήθειας) , και ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ ,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ» , η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε. , το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ» ,το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.). , το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών» , ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών , η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών ,ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας , ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας « Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκοων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ» , το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας , το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών

ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 40.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228 .

5. ΑΞΟΝΑΣ: Άτομα με Αναπηρία

Παρότι η πανδημία του COVID-19 απειλεί όλα τα μέλη της κοινωνίας, τα άτομα με αναπηρία επηρεάζονται δυσανάλογα λόγω εμποδίων που σχετίζονται με τη συμπεριφορά, το περιβάλλον και τα ιδρύματα. Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα εμπόδια στην καθημερινότητά τους εντός της κοινότητας λόγω των μέτρων κατά του COVID-19. Συγκεκριμένα, οι περιορισμοί παραμονής στο σπίτι που δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις ανάγκες τους, διαταράσσουν και θέτουν νέους κινδύνους στην αυτονομία, την υγεία και τη ζωή τους.

Πολλά άτομα με αναπηρία που βασίζονται σε άλλους για την καθημερινή τους διαβίωση (μέσω επίσημης υποστήριξης από παρόχους υπηρεσιών ή άτυπης υποστήριξης από συγγενείς/φίλους) δεν έχουν βοήθεια εξαιτίας των περιορισμών μετακίνησης και των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης. Αυτό μπορεί να θέσει τα άτομα σε υψηλό κίνδυνο και χωρίς πρόσβαση σε φαγητό, βασικά αγαθά και φάρμακα, και να μην τους επιτρέπει βασικές καθημερινές δραστηριότητες, όπως είναι το μπάνιο, το μαγείρεμα ή και η σίτιση.

Πολλά άτομα με αναπηρία έχουν προϋπάρχουσες καταστάσεις υγείας που τα κάνουν πιο ευπαθή απέναντι στον ιό, έχοντας πιο σοβαρά συμπτώματα κατά τη μόλυνση, με αποτέλεσμα τα υψηλά επίπεδα θανάτου.

Κατά τη διάρκεια της κρίσης του COVID-19, άτομα με αναπηρία που η καθημερινότητά τους εξαρτάται από την υποστήριξη που έχουν, ίσως νιώσουν απομονωμένα και ανίκανα να επιβιώσουν κατά τη διάρκεια των μέτρων απαγόρευσης κυκλοφορίας, ενώ όσα ζουν σε ιδρύματα είναι ιδιαίτερος ευάλωτα, όπως προκύπτει από τους συντριπτικούς αριθμούς θανάτων σε μονάδες φροντίδας και σε ψυχιατρικές εγκαταστάσεις.

Τα εμπόδια για άτομα με αναπηρία στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής μέριμνας και πληροφορίες είναι πιο έντονα. Τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν, επίσης, να αντιμετωπίζουν διακρίσεις και άλλους περιορισμούς και οικονομικής στήριξης, συμμετοχής σε διαδικτυακές μορφές εκπαίδευσης κι ενίσχυσης απασχολησιμότητας.

Τον Μάρτιο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για το 2021-2030.

Η στρατηγική αυτή βασίζεται στα αποτελέσματα της προηγούμενης ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αναπηρία (2010-2020), η οποία άνοιξε τον δρόμο για μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς και για την ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία ώστε να μπορούν να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους και να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία και την οικονομία. Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε την τελευταία δεκαετία, τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια και διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Στόχος της στρατηγικής είναι να διασφαλιστεί ακόμη περισσότερο ότι όλα τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη, ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού

- απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους
- έχουν ίσες ευκαιρίες, ίση πρόσβαση για συμμετοχή στην κοινωνία και την οικονομία
- είναι σε θέση να αποφασίζουν πού, πώς και με ποιον ζουν
- μετακινούνται ελεύθερα στην ΕΕ, ανεξάρτητα από τις ανάγκες υποστήριξής τους, και
- δεν υπόκεινται πλέον σε διακρίσεις

Αυτή η νέα και ενισχυμένη στρατηγική λαμβάνει υπόψη όλες τις μορφές αναπηρίας, μεταξύ άλλων, τις μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, νοητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες (σύμφωνα με το άρθρο 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία), οι οποίες συχνά είναι αόρατες.

Για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος της μειονεκτικής θέσης στην οποία βρίσκονται πολλές φορές οι γυναίκες, τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι, οι πρόσφυγες με αναπηρίες και τα άτομα με κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, η στρατηγική προωθεί μια διατομεακή προοπτική σύμφωνα με το Θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 και με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ).

Με βάση όλα τα προαναφερθέντα καθώς και τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, όπου διατυπώνεται ότι «στα ΑμεΑ συμπεριλαμβάνονται άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια δύνανται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους» κατανοούμε και την σημαντικότητα εφαρμογής της ολιστικής προσέγγισης για την Αναπηρία, Αρχής του *mainstreaming* και πιο συγκεκριμένα του *disabilitymainstreaming*²² όπως διασαφηνίζεται και σε πρόσφατα κείμενα από την Κοινωνική Πολιτική της ΕΕ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Υγεία 2021-2025, διεθνείς και εθνικούς εκπροσώπους των ατόμων με αναπηρία .

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας , σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς , θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία , την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον Άξονα 5 «Ατομα με Αναπηρία» εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

► **Δράσεις και διατομεακές συνέργιες ενημέρωσης, διάχυσης αποτελεσμάτων μελετών, προγραμμάτων, ερευνών** , υλοποίηση διαδραστικών προγραμμάτων και καινοτομίες που αφορούν τα άτομα με αναπηρία και σχετίζονται με: την ανεξάρτητη

²² *Mainstreaming Disability*: Το *mainstreaming Disability* δύνανται να είναι οριζόντιο (horizontal) ή κάθετο (vertical). Η μεταφορά τεχνογνωσίας για αναπηρικά ζητήματα σε άλλους φορείς εντάσσεται στο Οριζόντιο ("horizontal mainstreaming disability" ενώ η ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας στον σχεδιασμό πολιτικών και πρακτικών εντάσσεται στο κάθετο άξονα (vertical disability mainstreaming). Πηγές: **Correct Understanding of Mainstreaming Disability EASPD 2019, UN Economic and Social Council, E/CN.5/2013/9: "Mainstreaming disability in the development agenda: towards 2015 and beyond.** final_study_disability_en.pdf [Σελίδα 29 από 65](http://ec.europa.eu/europeaid/what/socialprotection/documents/καιΕ.Σ.Α.μεΑ, 2008.</p>
</div>
<div data-bbox=)

διαβίωση, τη κοινωνική ενσωμάτωση, τη κινητικότητα, και ενημέρωση για θεσμικά θέματα κοινωνικής προστασίας των ατόμων με αναπηρίες. Περιλαμβάνονται δράσεις όπως εκτύπωση βιβλίων με την ελληνική γραφή BRAILLE ή άλλες μορφές ενίσχυσης της προσβασιμότητας στην ενημέρωση κι εκπαίδευση.

▶ **Δράσεις και διάχυση προγραμμάτων, ενημέρωση για αποτελέσματα ποιοτικών ερευνών που αφορούν τις πολύπτυχες διαστάσεις της σωματικής και ψυχικής αναπηρίας** εμπιερώντας πρακτικές προσέγγισης, πρακτικές ενδυνάμωσης και αντιμετώπισης ζητημάτων σε πεδία σχετιζόμενα με την υγεία, την ασθένεια, το σώμα, τον κοινωνικό στιγματισμό, τη συμβολή της ειδικής αγωγής κ.α. (Ζήση & Σαββάκη, 2019), καθώς και σύγχρονων ζητημάτων που αφορούν στο ευρύτερο κοινωνικό εργασιακό, εκπαιδευτικό περιβάλλον και σχετίζονται με την υγεία και κοινωνική μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία, συμβάλλοντας στην μείωση της επισφάλειας των ατόμων με αναπηρία και στην αυτόνομη και αξιοπρεπή διαβίωσή τους²³.

▶ **Ενημέρωση και διάχυση-ανταλλαγή τεχνογνωσίας και ενημερωτικές ημερίδες ή αποτελέσματα προγραμμάτων και καινοτομιών/ πρωτοβουλιών για την προώθηση της απασχολησιμότητας, απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης των ατόμων** με αναπηρία που εμπιερώνουν αποτελέσματα και τεκμηριωμένα εμπιερικά δεδομένα ότι συνέργησαν ή θα συνεργήσουν ενισχυτικά στην λειτουργικότητα, άσκηση δικαιωμάτων ισότιμης μεταχείρισης και βελτίωση της προσβασιμότητας και θα συντελούν στην βελτίωση της υγείας των ατόμων με αναπηρία²⁴.

▶ **Δράσεις που σχετίζονται με σεμινάρια εκπαίδευσης, ενημέρωσης σε θέματα υγείας και κοινωνικής μέριμνας, των ατόμων με αναπηρία, των φροντιστών/ συνοδών αυτών**, που ενισχύουν την αυτονομία, την καλύτερη πληροφόρηση, συναίνεση και αυτοδιαχείριση της υγείας τους εδραιώνοντας τη διασφάλιση της συμμετοχικής διαδικασίας και της συναίνεσης των ίδιων των ατόμων με αναπηρία και παρέχοντας μηχανισμούς υποστήριξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των προσπαθειών τους. Στην παρούσα παράγραφο περιλαμβάνονται και δράσεις που συμβάλλουν στην εξάλειψη αρνητικών στάσεων και προκαταλήψεων προς τα άτομα με αναπηρία και την αποφυγή στιγματισμού κατά τον κύκλο ζωής τους.

▶ **Δράσεις για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον** και άρση χωροταξικών εμποδίων, βελτίωση προσβασιμότητας στις μεταφορές, στην πληροφόρηση (Σχεδιασμός για Όλους χωρίς Αποκλεισμούς) και στην παροχή υπηρεσιών υγείας & αποκατάστασης.

▶ **Δράσεις για την προστασία της υγείας και των δικαιωμάτων που απορρέουν για ισότιμη προσβασιμότητα όσον αφορά τα ανήλικα αλλά και τα ενήλικα/ άτομα με αναπηρία** που βρέθηκαν στην Ελλάδα με τα προσφυγικά ρεύματα και γενικά τους μετακινούμενους πληθυσμούς²⁵ (Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη (αρ.72 ν. 4488/2017)για την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

²³ Ζήση Α. Σαββάκης Μ. (2019), Αναπηρία και Κοινωνία. Σύγχρονες Θεωρητικές Προκλήσεις και Ερευνητικές Προοπτικές, Αθήνα

²⁴ Η Παγκόσμια Έκθεση για την Αναπηρία το 2011 (World Report on Disability) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (World Health Organization, WHO) σε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank) κατέδειξε ότι τα άτομα με αναπηρίες τελούν σε μεγάλο βαθμό υπό συνθήκες φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού και διακρίσεων όσον αφορά στην πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, στην εκπαίδευση και στην απασχόληση.

²⁵ Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη (αρ.72 ν. 4488/2017) για την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία «...η νομοθεσία περιέχει ειδική μέριμνα για τον εντοπισμό και προστασία των ατόμων με αναπηρία κατά την είσοδο και εξέταση του αιτήματος ασύλου τους, ωστόσο διαπιστώνεται ότι κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας προκύπτουν προβλήματα, όπως η ανεπάρκεια ή πλήρης έλλειψη κατάλληλων προνοιακών δομών, η διαβίωση σε συχνά ακατάλληλες συνθήκες καθώς και οι καθυστερήσεις των γνωματεύσεων περί ευαλωτότητας του κλιμακίου ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής στήριξης, με αποτέλεσμα τις καθυστερήσεις την παραπομπή των ευάλωτων ατόμων με αναπηρία στην κανονική διαδικασία του ασύλου στην ενδοχώρα.

▶ **Δράσεις για ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, και μέριμνα για τις πιο ευάλωτες ομάδες ατόμων με αναπηρία** (άτομα με αναπηρία με χαμηλοκοινωνικο-οικονομικό επίπεδο, άτομα με βαριές αναπηρίες, γυναίκες με αναπηρία, μετακινούμενοι πληθυσμοί με αναπηρία, παιδιά, ηλικιωμένοι με αναπηρία).

▶ **Οργάνωση δράσεων και διατομεακή συνεργασία στο πλαίσιο Παγκόσμιων & διεθνών ημερών/εβδομάδων για τα άτομα με αναπηρία** . Πρόκειται να οργανωθούν δράσεις, ημερίδες και εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού με διανομή έντυπου υλικού, ομιλίες και συμβουλευτική γύρω από επιλεγμένες θεματικές που αφορούν την Παγκόσμια ημέρα για τα άτομα με αναπηρία.

▶ **Ενημέρωση, Εκπαίδευση και Διάχυση Τεχνογνωσίας Πρωτοβουλιών Ποιότητας όσον αφορά τη χρήση Συστημάτων Επιτελικής Πληροφόρησης , ΤΠΕ πλαίσια υποστηρικτικών Νέων Τεχνολογιών, όπως** δράσεις που εμπεριέχουν νέες πολιτικές ενσωμάτωσης e-inclusion της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Ατζέντας 2020 (Digital Agenda for Europe 2020) διαδικτυακές εφαρμογές (e- Health, m - health) που εντάσσουν και δημιουργούν προϋποθέσεις και όρους προσβασιμότητας σε ΤΠΕ για άτομα με αναπηρία βασιζόμενες (π.χ. σε διεθνώς αναγνωρισμένους κανόνες, οδηγίες προσβασιμότητας W3C, Web Content Accessibility Guidelines (WAI/WCAG) και που λαμβάνουν υπόψη την προστασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και θέματα βιοηθικής. Στα πλαίσια αυτά εντάσσονται και δράσεις ανταλλαγής τεχνογνωσίας για διαχείριση δεδομένων και λήψης αποφάσεων που αφορούν πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρία και τους φροντιστές τους στα πλαίσια ΠΦΥ (one-stopshop, εκπαίδευση για θέματα πολιτικής προστασίας και διαχείρισης κινδύνων υγείας και απειλών κατά τη ζωή, εμβολιασμούς/ προγράμματα προαγωγής της υγείας και υγιεινών συμπεριφορών, θέματα που διαπραγματεύονται τον Ηλεκτρονικό Φάκελο, προγράμματα κοινωνικής μέριμνας που διευκολύνουν την επαγγελματική ένταξη και σχετίζονται με την υγεία όπως πρωτοβουλίες διαφώτισης/ επιμόρφωσης με προσανατολισμό την υγεία για τα άτομα με αναπηρία που στηρίζουν την μείωση του ψηφιακού χάσματος.

▶ **Επίσης, εκδηλώσεις σεμινάρια και πρωτοβουλίες από την ευρύτερη Κοινωνία των Πολιτών** (δίκτυα αλληλεγγύης, Κοι. Σ. Π. Ε & ΚΟΙΝΣΕΠ ΑμεΑ, διατομεακές συνεργασίες τοπικών φορέων κοινωνικής επιχειρηματικότητας με άλλους φορείς κ.α συναφή) που σε συνεργασία με την ΠΔΕ, στόχο θα έχουν να αρθούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής τους, διευκολύνοντας παράλληλα με αυτόν τον τρόπο και την πρόσβασή τους στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας συμβάλλοντας στη σφαιρική βελτίωση της υγείας τους.

▶ **Δράσεις με βιωματικά σεμινάρια που στα πλαίσια των ανωτέρω σχετίζονται με την ευεξία και την φυσική άσκηση.** Συγκεκριμένα εμπεριέχονται δραστηριότητες που συνδιοργανώνονται με φορείς & εκπροσώπους ΑμεΑ) για τη βελτίωση συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία κ.α, βελτίωση δεικτών ποιότητας διαβίωσης των ΑμεΑ, βελτίωση ενδοοικογενειακών σχέσεων και της επικοινωνίας των ΑμεΑ και των φροντιστών αυτών, βελτίωση διαπροσωπικών σχέσεων στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και διάχυση της διάστασης της αναπηρίας κ.α.

▶ **Ειδικότερες δράσεις για την υγεία, την κοινωνική μέριμνα και ψυχαγωγία των παιδιών με αναπηρία** ²⁶

▶ Δράσεις που αφορούν την πληροφόρηση για διαφύλαξη της παραβίασης συγκεκριμένων δικαιωμάτων των ΑμεΑ, δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για

²⁶ «Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζουν για τα παιδιά με αναπηρίες, την πλήρη απόλαυση, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, σε ίση βάση, με τα υπόλοιπα παιδιά».

τα Άτομα με Αναπηρία (αρ. 72 ν. 4488/2017), και της κείμενης Ευρωπαϊκής και Ελληνικής Νομοθεσίας

► **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας ,εκπαίδευσης, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των ατόμων με αναπηρία** , καθώς και υλοποίησης προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξής τους, με συναρμόδιους φορείς για: τις εξελίξεις πάνω στην πανδημία, τη μεθοδολογία και τα μέσα αντιμετώπισής της, την άρση των συνεπειών της .Η υποστήριξη με κάθε μέσο των ατόμων αυτών προκειμένου να ανατραπούν οι δυσμενείς συνέπειες στη ζωή τους από την εξάπλωση της πανδημίας αποτελεί υποχρέωση για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο,multimedia εφαρμογές , την υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα κοινωνικής αλληλεγγύης, παροχή ειδών πρώτων βοηθειών κλπ) , και ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ ,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ» , η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε. , το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ» ,το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.). , το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών» , ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών , η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο

ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών ,ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας , ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «'Εχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ» , το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας , το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ» , κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας ,ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 25.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 6 : ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΒΙΟΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Η διασφάλιση της υγιεινής διαβίωσης και της προαγωγής της ευημερίας για όλους, σε όλες τις ηλικίες, αποτελεί ένα από τους βασικούς στόχους του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, σύμφωνα με την Παγκόσμια Στρατηγική για την Διατροφή την Φυσική Άσκηση και την Υγεία, Π.Ο.Υ.,(2004)²⁷. Ενόψει της πανδημίας που διανύουμε, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) εξέδωσε οδηγίες για την διατροφή ενηλίκων και παιδιών κατά τη διάρκεια της καραντίνας που διανύουμε, προκειμένου να θωρακίσουμε την υγεία μας. Η σωστή και ισορροπημένη διατροφή σε κάθε περίπτωση είναι ζωτικής σημασίας.

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (UN Sustainable Development Goals)¹ περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- τον Στόχο 2 «Μηδενική Πείνα», σύμφωνα με τον οποίο, έως το 2030, θα πρέπει να έχουν τερματιστεί όλες οι μορφές κακής διατροφής και να αντιμετωπίζονται οι διατροφικές ανάγκες ιδιαίτερα των μικρών παιδιών, των έφηβων κοριτσιών, των εγκύων, των γυναικών που θηλάζουν και των ηλικιωμένων ατόμων.
- Τον Στόχο 3 «Καλή Υγεία και Ευημερία», σύμφωνα με τον οποίο, έως το 2030, θα πρέπει να μειωθεί κατά το 1/3 η πρόωγη θνησιμότητα από μη μεταδοτικές ασθένειες μέσω της πρόληψης και της θεραπείας.

Τα συστήματα τροφίμων συνδέονται άμεσα με τους προαναφερθέντες στόχους, καθώς η διατροφή αποτελεί βασικό μοχλό βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας. Η υγιεινή διατροφή

²⁷Global Strategy on Diet Physical Activity and Health, WHO 2004).

βελτιστοποιείν υγεία, η οποία σύμφωνα με τον ΠΟΥ, ορίζεται σε γενικές γραμμές ως μια κατάσταση πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι απλώς απουσία νόσου. Η διασφάλιση της υγείας προϋποθέτει μια ισορροπημένη διατροφή με επίτευξη ενεργειακού ισοζυγίου, και παράλληλα επαρκή πρόσληψη όλων των απαραίτητων θρεπτικών συστατικών προερχόμενων από όλες τις ομάδες τροφίμων, γεγονός που ωθεί τον πληθυσμό στην κατανάλωση ποικιλίας τροφών.

Σύμφωνα με το Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας, η τρέχουσα κατάσταση πανδημίας COVID-19 και η ανάγκη επιβολής του μέτρου του προσωρινού περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών προς αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού, είναι πιθανό να διαφοροποιήσουν τις διατροφικές συνήθειες και τις συμπεριφορές σωματικής δραστηριότητας του ελληνικού πληθυσμού. Η ορθή διατροφή, η συχνή σωματική άσκηση και ο υγιεινός τρόπος ζωής πάντα ήταν σημαντική για τη ζωή μας. Όμως τώρα επιβάλλονται και αποκτούν ιδιαίτερη σημασία για να είμαστε και να μείνουμε υγιείς, να ενισχύσουμε το ανοσοποιητικό μας σύστημα και να προστατέψουμε τον εαυτό μας μέσα στην πανδημία (ΕΟΔΥ 2020).

Είναι γνωστό ότι για τις μη μεταδιδόμενες παθήσεις (καρδιαγγειακές νόσοι, χρόνιες αναπνευστικές παθήσεις, καρκίνος, διαβήτης κ.α), υπάρχουν δύο συντελεστικοί παράγοντες επικινδυνότητας: η Διατροφή και η Φυσική Άσκηση.

Για την νέα περίοδο 2019-2023 η Συνέλευση Υγείας ενέκρινε το 13ο Γενικό Πρόγραμμα Εργασίας (GPW13) το οποίο καθοδηγεί και υποστηρίζει το έργο του Π.Ο.Υ για την επίτευξη των στόχων διασφάλισης υγιεινής διαβίωσης και προαγωγής της ευημερίας για όλους, σε όλες τις ηλικίες. Όσον αφορά την διατροφή θεωρείται ο μεγαλύτερος και ο πλέον αναμφισβήτητος παράγοντας του περιβάλλοντος που επιδρά στις καρδιαγγειακές παθήσεις, αλλά και σε άλλες παθήσεις. Τα ΕΕ κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί μεταξύ άλλων διατροφικών προτεραιοτήτων και θεσμικών θεμάτων που αφορούν την υγιεινή και την ασφάλεια τροφίμων να αναλάβουν τις απαραίτητες ενέργειες (όπως αναγραφή των βιομηχανικά τροποποιημένων trans-λιπών, μείωση πρόσληψης, υποχρεωτικές αναγραφές συστατικών, χρωστικών στις ετικέτες, ικνηλησιμότητα, συστήματα πιστοποίησης ασφάλειας τροφίμων κ.α). Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην μείωση και πρόληψη της παχυσαρκίας και ειδικότερα της παιδικής παχυσαρκίας.

Οι διαιτητικές αλλαγές, η φυσική άσκηση και η υιοθέτηση υγιεινών συμπεριφορών αποτελούν βασικό συστατικό της αντιμετώπισης της παχυσαρκίας και άλλων συνυφασμένων νοσημάτων (Jensen, et al., 2014)²⁸. Αξιοσημείωτες είναι και οι ψυχολογικές και κοινωνικές επιπτώσεις της παχυσαρκίας. Η παχυσαρκία και η κακή διατροφή αποτελούν σημαντικούς παράγοντες κινδύνου για εμφάνιση σακχαρώδους διαβήτη τύπου 2 (ΣΔ2). Επιπλέον διεθνείς οργανισμοί²⁹ επισημαίνουν ότι περίπου το 30-40% όλων των καρκίνων μπορούν να προληφθούν μόνο με τη διατροφή, τη σωματική δραστηριότητα και τη διατήρηση του κατάλληλου σωματικού βάρους. Όπως τονίζεται, τα συμπυκνωμένα τρόφιμα, η χαμηλή λήψη φυτικών ινών, η κατανάλωση του κόκκινου κρέατος, η δυσαναλογία των ω3 και ω6 λιπαρών και η έλλειψη σωματικής άσκησης συμβάλουν σημαντικά στον αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου. Αντίθετα, μία ισορροπημένη μεσογειακή διατροφή έχει αποδειχθεί ότι μειώνει το κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου (Schwingshackl&Hoffmann, 2014).

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων

²⁸Jensen, M. D., Ryan, D. H., Apovian, C. M., Ard, J. D., Comuzzie, A.G., Donato, K. A., et al. (2014). Guideline for the management of overweight and obesity in adults. American Heart Association Task Force on Practice Guidelines and The Obesity Society.

²⁹ World Cancer Research Fund & American Institute for Cancer Research.

αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον παρόντα ΑΞΟΝΑ 6: Διατροφή και Προαγωγή Βιοτικού Επιπέδου εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

▶ **Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης, ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των πολιτών καθώς και υλοποίησης προγραμμάτων με συναρμόδιους φορείς για:** την αξία της υγιεινής διατροφής τον καιρό της πανδημίας και της τακτικής σωματικής δραστηριότητας, αφού η έλλειψή της επηρεάζει την υγεία, την ευεξία και την ποιότητα ζωής των ατόμων. Επιπλέον δράσεις που συνδυάζουν την υγιεινή διατροφή και την κοινωνική αλληλεγγύη, για την κάλυψη των βασικών διατροφικών αναγκών όλων των πολιτών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

▶ **Ενημέρωση του πληθυσμού της ΠΔΕ και ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ επιστημόνων κι άλλες διαδραστικές πρακτικές δράσεις(παρασκευή και διανομή γευμάτων κλπ) σχετικά με τη Διατροφή, το ρόλο της στην ανθρώπινη υγεία και την συμβολή της στην αντιμετώπιση νοσημάτων(όπως δεδομένα επιπολασμού παχυσαρκίας και σακχαρώδη διαβήτη, διατροφικά δεδομένα σχετιζόμενα με καρδιαγγειακά νοσήματα, κ.α) βασισμένα σε αποτελέσματα έγκυρων επιστημονικών μελετών. Εμπεριέχονται δράσεις που αφορούν την ενημέρωση για κλινική διατροφή.**

▶ **Ενημέρωση αποτελεσμάτων και ανταλλαγή τεχνογνωσίας για τροφογενείς λοιμώξεις, νεοαναδυόμενους διατροφικούς κινδύνους όπως διατροφικές κρίσεις** (διοξίνες, σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια, γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα, επικίνδυνα προϊόντα φυτοπροστασίας κ.ά.),

▶ **Δράσεις εκπαίδευσης, καινοτόμες πρωτοβουλίες σε πιο ειδικά θέματα** που αφορούν την διατροφή ΑμεΑ, παιδιών, ηλικιωμένων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της ΠΔΕ.

▶ **Ανταλλαγή τεχνογνωσίας, διάχυση αποτελεσμάτων που αφορούν τη συλλογή, την επεξεργασία και την αξιοποίηση αποτελεσμάτων από ερευνητικές και επιδημιολογικές μελέτες** σε σχέση με τη διατροφή, που θα συμβάλλουν στην βελτίωση διατροφικών συνηθειών και υγείας στην ΠΔΕ, σε συνεργασία με τον ΕΟΔΔΥ και τον ΕΦΕΤ και την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA), καθώς και με άλλους φορείς που έχουν αρμοδιότητες στο τομέα των τροφίμων – διατροφής και διατομεακές δράσεις με συλλόγους, οργανώσεις και φορείς της κοινωνίας των πολιτών της ΠΔΕ .

▶ **Δράσεις για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και υλοποίησης προγραμμάτων σε θέματα που αφορούν την υγιεινή και ασφάλεια στα τρόφιμα και στο νερό,** όσον αφορά την πρωτογενή παραγωγή, την μεταποίηση, εμπορία, διάθεση, διακίνηση τους. Στα παρόντα συμπεριλαμβάνονται σύγχρονα θέματα που αφορούν την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Δύναται να συμπεριληφθούν επίσης και δράσεις που αφορούν ενημέρωση σχετικά με την επικαιροποίηση εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, κατευθυντήριες οδηγίες έγκυρων οργανισμών με κύριο άξονα την προστασία και την προαγωγή της υγείας σε εθνικό επίπεδο και σε τοπικό επίπεδο.

▶ **Διατομεακές Δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τα τρόφιμα που παρέχονται στα σχολικά κυλικεία,** με βάση τα πρότυπα ποιότητας, υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων που ορίζονται από τον ΕΦΕΤ και την ισχύουσα υγειονομική νομοθεσία.

▶ **Διατομεακές δράσεις καινοτομίες και βέλτιστες πρακτικές που θα αποσκοπούν στην ενίσχυση του πληθυσμού της ΠΔΕ για φυσική άσκηση, υγιεινή διατροφή και υιοθέτηση υγιεινών συμπεριφορών** (αποφυγή καπνίσματος, αλκοόλ, κ.α) που θα συμβάλλουν στην βελτίωση επιπέδου διαβίωσης καθώς και δράσεις

ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης που θα προκύπτουν με συνέργια των φορέων υγείας με διάφορους φορείς Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα , εθελοντών κ.λ.π που θα έχουν ως στόχο την ανάδειξη της σημασίας της μεσογειακής διατροφής σε συνδυασμό με την σωματική άσκηση. Περιλαμβάνονται διατομεακές δράσεις που θα αναδεικνύουν την διατροφική αξία τοπικών προϊόντων της ΠΔΕ.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο , την υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας (γεύματα κοινωνικής αλληλεγγύης, προμήθεια ειδών βασικής συνδρομής κλπ) , και ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ ,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ» , η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε. , το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ» ,το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.). , το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρωση των «Μαχητών» , ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών , η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών ,ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας , ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκοων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή

Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 7.500 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 7: Εθελοντισμός – Προγράμματα Φορέων & Κοινωνίας Πολιτών για Υγεία-Κοινωνική Μέριμνα

Η Πανδημία έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό και τη δράση των Εθελοντών και των Εθελοντικών ομάδων. Τα μέτρα που αφορούν τον περιορισμό της διασποράς – εξάπλωσης του covid-19, περιόρισαν παράλληλα και τη δυνατότητα απόκτησης νέων γνώσεων, εμπειριών αλλά και διατήρησης των Εθελοντών σε υψηλό επίπεδο επιχειρησιακής ετοιμότητας.

Έτσι και στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρατηρήθηκε από την αρχή της πανδημίας οξεία μείωση των αποθεμάτων αίματος που οφείλεται στη δυσκολία των εθελοντών αιμοδοτών να μεταβούν στα Νοσοκομεία λόγω του φόβου μετάδοσης του ιού αλλά και των μέτρων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της πανδημίας του κορωνοϊού. Οι ανάγκες αίματος, βέβαια, όσων βρίσκονται σε διαδικασία συνεχών μεταγγίσεων, όπως ασθενών με θαλασσαιμία ή δρεπανοκυτταρική αναιμία, όσων εμπλέκονται σε κάποιο ατύχημα ή εκείνων που υποβάλλονται σε προγραμματισμένες χειρουργικές επεμβάσεις, παραμένουν στο ακέραιο.

Άλλο κύριο ζήτημα είναι η εκπαίδευση των Εθελοντών. Η Εκπαίδευση είναι τα γερά θεμέλια για ένα καλά οργανωμένο και αποτελεσματικό Εθελοντικό Σύστημα.

Ο εθελοντισμός τυπικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και άτυπων ομάδων πολιτών αποτελεί τόσο πράξη αλληλεγγύης και προσφοράς όσο και βήμα προς την κοινωνική ένταξη των πολιτών. Είναι ενδεικτική η αναφορά άλλων ευρωπαϊκών κρατών εθελοντικών δράσεων ως δράσεις απασχολησιμότητας και δη, εν τέλει πιθανής απασχόλησης (Harvey,

2001³⁰). Επίσης, συνιστά έναν αποτελεσματικό τρόπο να ευαισθητοποιηθούν και ενδυναμωθούν οι τοπικές κοινότητες, δίνοντας παράλληλα την ευκαιρία να αποκτήσουν νέες κοινωνικές και ειδικές δεξιότητες (Cedefop). Είναι σημαντικό η οργάνωση του εθελοντισμού να βασίζεται στο τρίπτυχο οργάνωση-εκπαίδευση- απασχολησιμότητα. Οι δράσεις που υλοποιούνται να είναι αποτέλεσμα συνεργιών φορέων και όχι μεμονωμένες πρωτοβουλίες οργανώσεων στοχεύοντας πάντα στην ανάδειξη της συλλογικότητας και στην ενδυνάμωση τοπικών κοινοτήτων και ομάδων πολιτών.

Η ενεργοποίηση του εθελοντισμού συνενώνει την ατομική ανιδιοτέλεια με τη κοινωνική εμπιστοσύνη, τη συλλογική ευημερία και συστήνει τη βάση της ενεργούς συμμετοχής (citizenship) στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Ο εθελοντής δεν είναι μόνο πομπός, αλλά και δέκτης των ωφελειών που απορρέουν από την εθελοντική δράση του. Άλλωστε ο εθελοντισμός είναι ένας σημαντικός δείκτης του πολιτισμού της τοπικής κοινωνίας.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον ΑΞΟΝΑ 7: Εθελοντισμός – Προγράμματα Φορέων & Κοινωνίας Πολιτών για Υγεία – Κοινωνική Μέριμνα εντάσσονται Δράσεις στην ΠΔΕ που σε συνεργασία φορέων με την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ συγκλίνουν με τα ανωτέρω και ενδεικτικά αναφέρονται σε:

7.1 Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης, ενίσχυσης, καθώς και υλοποίησης προγραμμάτων, με συναρμόδιους φορείς για: την ενίσχυση του εθελοντισμού την εποχή της πανδημίας, την ανάδειξη της αξίας του, πώς μπορεί να συνεχιστεί απρόσκοπτα και με ασφάλεια και στις δύσκολες συνθήκες που τώρα διανύουμε.

7.2 Ενημέρωση πληθυσμού ως προς τα οφέλη του εθελοντισμού στο τομέα της Υγείας και της Κοινωνικής Μέριμνας. Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας καιρίων εθελοντικών οργανώσεων, Διάχυση Γνώσης και Καλών Πρακτικών, Διαφώτιση για Νομοθετικά Ζητήματα που άπτονται της εθελοντικής δράσης και θεμάτων οργάνωσης, ενδυνάμωσης και εκπαίδευσης εθελοντών.

7.3 Δράσεις προαγωγής του εθελοντισμού στην ΠΔΕ σε θέματα υγείας και κοινωνικής μέριμνας που αφορούν διάχυση πρακτικών προγραμμάτων εθελοντισμού,

³⁰ Harvey L., (2001) Defining and measuring employability, Recognising Diversity: Making Links between Higher Education and the World of Work. London: UniversitiesUK/CareersServicesUnit.

καλών πρακτικών στην Ευρώπη (EuropeanVoluntaryService) που σχετίζονται με την ενδυνάμωση, εκπαίδευση, εύρεση εθελοντών, δικαιώματα εθελοντών και ανάπτυξη εθελοντικού κινήματος.

7.4 Δράσεις που αφορούν συνέργιες διαφόρων οργανισμών, Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα, εθελοντών και κοινοτικών προγραμμάτων από τυπικές και άτυπες μορφές συλλογικής δράσης (π.χ. Εθελοντές αιμοδότες, σύλλογοι και ομάδεςκ.α) με στόχο την ανάπτυξη δράσεων εθελοντισμού , στον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

7.5 Οργάνωση δράσεων και διατομεακή συνεργασία στο πλαίσιο Παγκόσμιων & διεθνών ημερών/εβδομάδων για την προώθηση του εθελοντισμού . Πρόκειται να οργανωθούν δράσεις, ημερίδες και εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού με διανομή έντυπου και e-υλικού, ομιλίες και συμβουλευτική γύρω από επιλεγμένες θεματικές που αφορούν τις παγκόσμιες ημέρες , στα πλαίσια των οποίων θα ενισχυθεί ο εθελοντισμός και η κοινωνική αλληλεγγύη .

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεοmultimediaεφαρμογές , την υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας , και ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ ,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστέρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ» , η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε. , το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ» ,το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.). , το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρωση των «Μαχητών» , ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών , η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το

Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 25.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 8: ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Υπάρχει η τάση να θεωρείται ότι **η κλιματική αλλαγή** είναι ένα γεγονός που επηρεάζει αρνητικά κυρίως το περιβάλλον. Η αλήθεια είναι ότι οι επιβλαβείς επιδράσεις της κλιματικής αλλαγής στην υγεία του ανθρώπου είναι πολλές, σημαντικές και κάποιες απ' αυτές ήδη ορατές. Η κλιματική αλλαγή έχει επηρεάσει πληθώρα φυσικών φαινομένων με πολλούς διαφορετικούς τρόπους προκαλώντας υψηλές και παρατεταμένες εποχικές θερμοκρασίες, ακραίες υψηλές θερμοκρασίες (καύσωνες) καθώς και μεταβολές στα γνωστά μοντέλα βροχοπτώσεων, με αποτέλεσμα όλο και πιο συχνές πλημμύρες, παρατεταμένες ξηρασίες και εκτεταμένες πυρκαγιές. Επίσης έχει συμβάλλει σημαντικά στη ρύπανση της ατμόσφαιρας. Τα παραπάνω φαινόμενα έχουν πολλαπλές συνέπειες στην υγεία του ανθρώπου, όπως αύξηση θανάτων λόγω καρδιαγγειακών και αναπνευστικών νοσημάτων λόγω αιωρούμενων σωματιδίων, αύξηση αλλεργικών αντιδράσεων του αναπνευστικού συστήματος καθώς και των επεισοδίων άσθματος.

Η αδιαμφισβήτητη αλληλεπίδραση λοιπόν μεταξύ του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας και η διαχείριση των περιβαλλοντικών θεμάτων με επιπτώσεις στην υγεία, τροφοδοτούν περισσότερο από ποτέ τις πολιτικές και επιστημονικές ατζέντες σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ατμοσφαιρική, η κλιματική αλλαγή, θέματα βιοποικιλότητας, διαθεσιμότητας και ρύπανσης υδάτινων πόρων εδάφους, αλλαγές στη κατανομή των νοσημάτων που μεταδίδονται με διαβιβαστές, απαιτούν διευρυμένες διατομεακές συνεργασίες με στόχο την αποφυγή μελλοντικών δυσάρεστων εξελίξεων και την επίτευξη της βιωσιμότητας του περιβάλλοντος που είναι αυταπόδεικτα, συνυφασμένη με την

βιωσιμότητα της ανθρώπινης ζωής. Η υγεία του πληθυσμού σε διεθνές και ΕΕ επίπεδο επηρεάζεται αρνητικά από την κλιματική αλλαγή.³¹ Επομένως, είναι ευνόητο ότι, Περιβάλλον και Υγεία αποτελούν αλληλένδετα χαρακτηριστικά της σύγχρονης κοινωνίας κι αυτό γιατί η μακροχρόνια έκθεση σε φυσικούς και χημικούς ρυπαντές, η καταστροφή του περιβάλλοντος μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία.

Η προστασία της Δημόσιας Υγείας, από την απειλή περιβαλλοντικών παραγόντων, συνδέεται άμεσα με τη διασφάλιση των συνθηκών υγιεινής του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση των περιβαλλοντικών παραγόντων που επηρεάζουν θετικά την υγεία. Σε πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ), με τίτλο «Η κατάσταση του περιβάλλοντος», αναφέρεται ότι η Ευρώπη είναι αντιμέτωπη με επιτακτικές περιβαλλοντικές προκλήσεις πρωτοφανούς κλίμακας.³²

Επιπροσθέτως, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας θεωρεί την κλιματική αλλαγή τη μεγαλύτερη εν δυνάμει απειλή για την υγεία τον 21ο αιώνα». «Η υγεία πληρώνει το τίμημα της κλιματικής κρίσης διότι οι πνεύμονές μας, ο εγκέφαλός μας, το καρδιαγγειακό μας σύστημα υποφέρει πάρα πολύ από τα αίτια της κλιματικής αλλαγής, τα οποία συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με τα αίτια της ρύπανσης του αέρα».³³

Οι περιβαλλοντικές απειλές κατά της υγείας αφορούν στις παθογόνες επιδράσεις βιολογικών, χημικών και φυσικών παραγόντων. Η ποιότητα του νερού είναι επίσης εξαιρετικά σημαντική για την υγεία, προκαλώντας επιδράσεις τόσο μέσω της άμεσης κατανάλωσης πόσιμου νερού, όσο και μέσω της διατροφικής αλυσίδας. Άλλοι παράγοντες που έχουν ενοχοποιηθεί για επιδράσεις στην υγεία είναι η ύπαρξη και διασπορά στο περιβάλλον τοξικών και ραδιενεργών ουσιών, καθώς και η κακή διαχείριση μολυσματικών αποβλήτων, η οποία οδηγεί σε διασπορά και ανάπτυξη εστιών μόλυνσης του πληθυσμού. Τα ειδικά νοσοκομειακά απόβλητα δημιουργούν μία σειρά προβλημάτων και απειλών κατά της υγείας, γιατί μπορεί να περιλαμβάνουν τοξικά, μολυσματικά και ραδιενεργά στοιχεία. Σε μία σύγχρονη πόλη η ποιότητα του πόσιμου νερού και του αέρα, το οικιακό περιβάλλον, τα απόβλητα, ο θόρυβος, η έλλειψη πράσινου αυξάνει τη βία και την επιθετικότητα, την απομόνωση, την ανασφάλεια, και την εγκληματικότητα. Οι στρατηγικές πρόληψης σε μια σειρά πεδίων, που σχετίζονται με το περιβάλλον, που λαμβάνουν υπόψη τις παρεμβάσεις στο περιβάλλον για την υγεία, μπορεί να αποδειχτούν πάρα πολύ σημαντικές για την προάσπιση και προαγωγή της υγείας του γενικού πληθυσμού.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Στον Άξονα 8: «Περιβαλλοντική Αειφορία και Υγεία» εντάσσονται δράσεις σε συνεργασίας των φορέων με την Γενική Διευθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ενοτήτων και Εδρας, όπως οι κάτωθι:

³¹«Περιβάλλον αι Υγεία» στην ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος: <https://www.eea.europa.eu/el/themes/human/intro> (Ανακτήθηκε στις 6/2/2020).

³² European Commission European Green Deal https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

³³Βλ. Centers for Disease Control and Prevention. (2011). Environmental public health performance standards: Improving service in communities. Retrieved from http://www.cdc.gov/nceh/ehs/Docs/Factsheets/EnvPHPerformanceStandards_factsheet.pdf

▶ **Δράσεις για την βελτίωση της ποιότητας ζωής και υγείας του τοπικού πληθυσμού της ΠΔΕ μέσω του ελέγχου των περιβαλλοντικών συνθηκών και του αντίκτυπου που έχουν στην υγεία.** Εμπεριέχονται διατομεακές δράσεις για την παρακολούθηση και ανάλυση των σχέσεων μεταξύ περιβάλλοντος και υγείας, οικοδομώντας ένα συνεργατικό δίκτυο διασυνοριακών υπηρεσιών δημόσιας υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και πληροφόρησης του κοινού σχετικά με τους κινδύνους στην υγεία από τη ρύπανση.

▶ **Δράσεις για την πρόληψη - παρέμβαση και έγκαιρη διάγνωση των περιβαλλοντικών κινδύνων που απειλούν την υγεία.** Εδώ εντάσσονται δράσεις ενημέρωσης του πληθυσμού και ειδικά των παιδιών και των εφήβων καθώς και η ενίσχυση πιο πρακτικών δράσεων όπως π.χ η δεντροφύτευση, προβολή και στήριξη καινοτομιών που αφορούν την υγεία και το περιβάλλον, ο καθαρισμός των παραλιών σε συνεργασία με την Κοινωνία των Πολιτών και φορείς της ΠΔΕ. Οι περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένοι πολίτες συνειδητοποιούν τη σοβαρότητα των ζητημάτων και τις επιδράσεις στην υγεία τους, διερευνούν και σκέπτονται κριτικά και παρεμβαίνουν στη διαμόρφωση συνθηκών αειφόρου ανάπτυξης. Εμπεριέχονται δράσεις που αφορούν διάχυση αποτελεσμάτων εντοπισμού προβλημάτων για την τοπική ανάπτυξη που σχετίζονται με την υγεία.

▶ **Διατομεακές Δράσεις Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας για την υιοθέτηση επιστημονικά βέλτιστων πρακτικών διαχείρισης και αντιμετώπισης της περιβαλλοντικής ρύπανσης³⁴** με εστίαση σε θέματα όπως: ανάγκη πρόληψης των ατυχημάτων και μείωσης των επιπτώσεων των εκπομπών, χρησιμοποίηση τεχνικών για παραγωγή λιγότερων αποβλήτων, χρήση λιγότερων επικίνδυνων ουσιών κ.α

▶ **Δράσεις που διαχέουν στην ευρεία πληθυσμιακή κοινότητα την κατανόηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην υγεία, που περιλαμβάνουν θέματα και επιστημονικές έννοιες.** Η πληροφόρηση και η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σε θέματα που αφορούν στην περιβαλλοντική επίδραση στην Υγεία θα ενισχύσει τις ενέργειες προάσπισης της δημόσιας Υγείας στην ΠΔΕ.

▶ **Δράσεις Διατομεακές ανταλλαγής τεχνογνωσίας με άλλες πλατφόρμες περιβαλλοντικής υγείας ως διαδραστικό εργαλείο τηλεκπαίδευσης προς την ενημέρωση των πολιτών,** που θα ενισχύει την εξωστρέφεια της περιφέρειας ενώ θεωρείται προϋπόθεση για τον περιορισμό αντίστοιχων κρουσμάτων.

▶ **Δράσεις για την προστασία των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων από τους περιβαλλοντικούς κινδύνους.** Μέσα από την διάχυση αποτελεσμάτων αξιολόγησης της κοινωνικής ευπάθειας και της έκθεσης σε περιβαλλοντικούς κινδύνους μπορεί να δημιουργηθεί ένας χωροταξικός χάρτης. Στο πλαίσιο αυτό εμπεριέχονται στοχευόμενες δράσεις επιμόρφωσης, ευαισθητοποίησης για την βέλτιστη προστασία των απόρων, των ατόμων τρίτης ηλικίας και των παιδιών από περιβαλλοντικούς κινδύνους όπως η ατμοσφαιρική ρύπανση, η ηχορρύπανση και οι ακραίες θερμοκρασίες, σε περιοχές της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που επιστημονικά καταγράφονται ιδιαίτερα δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες.

▶ **Διατομεακές Δράσεις Ενημέρωσης για τη Διασφάλιση της Καθαρότητας των Υδάτων Κολύμβησης και των Πόσιμων Υδάτων** καθώς και δράσεις που αφορούν στην ενημέρωση και ανταλλαγή τεχνογνωσίας στον περιορισμό της τοξικότητας χημικών ουσιών π.χ. του υδραργύρου τόσο στο περιβάλλον όσο και στον ανθρώπινο οργανισμό.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο , την υλοποίηση

³⁴ Βέλτιστες σημαίνει τις πλέον αποτελεσματικές όσον αφορά την επίτευξη υψηλού γενικού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του.

προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας , και ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομιακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ ,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ» , η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε. , το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ» ,το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.). , το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρωση των «Μαχητών» , ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών , η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών ,ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας , ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ» , το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας , το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ» , κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας ,ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης

ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυνοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 7.500 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

9. ΑΞΟΝΑΣ: Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ.) - Δράσεις Πρόληψης και Διαφώτισης Πληθυσμού

Στο πλαίσιο της **Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.)**, η υγεία προσεγγίζεται ως κοινωνικό δικαίωμα ανεξαρτήτως οικονομικών, θρησκευτικών, φυλετικών ή κοινωνικών χαρακτηριστικών. Με τη Διακήρυξη της Alma-Ata το 1978³⁵ αναδείχθηκε η σημασία της πρόληψης και της αγωγής υγείας, στοιχεία που σε συνδυασμό με την ενεργό συμμετοχή του πολίτη και της κοινότητας για την αντιμετώπιση της νόσου και τη βελτίωση ή τη διατήρηση της υγείας μέσα από μια συντονισμένη διατομεακή δράση, αποτέλεσαν την πυξίδα για τον επαναπροσανατολισμό των συστημάτων υγείας. Άλλωστε, η Προαγωγή της Υγείας, ως βασική συνιστώσα στους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης, επιδιώκει την αναβάθμιση των παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία, όπως είναι οι οικονομικοί, οι περιβαλλοντολογικοί, οι κοινωνικοί κ.ά, επιτρέποντας στον πληθυσμό να αυξήσει τις κοινωνικές και τις προσωπικές του δυνατότητες και ικανότητες για τη προάσπιση και τη βελτίωση της υγείας³⁶. Παράλληλα, στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής της υγείας, καταλυτικό ρόλο ενέχει και η αγωγή υγείας που συνιστά τη διαδικασία μάθησης μέσω της οποίας άτομα ή ομάδες ατόμων υιοθετούν συμπεριφορές που ευνοούν την προαγωγή, διατήρηση ή αποκατάσταση της υγείας.³⁷

Ήδη από τον Μάρτιο του 2020 ο Π.Ο.Υ έχει εκδώσει οδηγίες για την διάρθρωση και το ρόλο της ΠΦΥ στην πανδημία σε τρία επίπεδα δράσης:

- Στο επίπεδο της πρόληψης. Με ενεργητικές παρεμβάσεις στην κοινότητα γίνεται ενημέρωση για τον ιό, δίνονται οδηγίες για αποστασιοποίηση, προφύλαξη και υγιεινή.
- Στο επίπεδο της διαχείρισης των περιστατικών, με σκοπό την ταχύτερη ανίχνευση, την ικνηλάτηση και την απομόνωση.
- Στο επίπεδο διατήρησης των αναγκών υπηρεσιών υγείας, με την παρακολούθηση χρόνιων νοσημάτων και υπηρεσίες αποκατάστασης και επανένταξης.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό

³⁵Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Alma_Atta_Declaration

³⁶Πηγή: <https://www.who.int/health-topics/health-promotion>

³⁷Last JM. Dictionary of epidemiology, 2001

για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρόντα άξονα 9: Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ.) - Δράσεις Πρόληψης και Διαφώτισης Πληθυσμού, εντάσσονται δράσεις των φορέων σε συνεργασία με την Γενική Διευθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ενοτήτων και Εδρας, όπως οι κάτωθι:

9.1 Δράσεις ενημέρωσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης, και ενίσχυσης ποικιλοτρόπως των πολιτών σχετικά με την πανδημία Covid 19, με συναρμόδιους φορείς για: τις εξελίξεις πάνω στην πανδημία, τη μεθοδολογία και τα μέσα αντιμετώπισής της, τις συνέπειες σε υγειονομικό, αθλητικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο καθώς για την άρση των συνεπειών αυτών.

9.2 Σχεδιασμός προγραμμάτων έγκαιρης ανίχνευσης - Διατομεακές Δράσεις Συμβουλευτικής Υποστήριξης-Εξετάσεις προληπτικής ιατρικής στο πλαίσιο συνεργιών με κοινωνικούς φορείς που αφορούν οδοντιατρικές, οφθαλμολογικές, δερματολογικές, σπιρομετρικοί έλεγχοι, διαγνωστική διερεύνηση για ΣΑΥ -αποφρακτική άπνοια ύπνου, μαστογραφίες, τεστ παπ, πρόληψη του ανευρύσματος κοιλιακής αορτής, έλεγχο της εμβολιαστικής κάλυψης ειδικών πληθυσμιακών ομάδων σύμφωνα με τον εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμού, βρουκέλλωση ή μελιταίο πυρετό, αλλεργιολογικοί έλεγχοι σε παιδιά, ενήλικες, ηλικιωμένους, με ιδιαίτερη έμφαση στα άτομα με αναπηρία, στους κατοίκους των απομακρυσμένων περιοχών, σε ευάλωτες ομάδες (πρόσφυγες, μετανάστες μετακινούμενους πληθυσμούς). Οι ανωτέρω δράσεις αφορούν και την αξιοποίηση των κινητών μονάδων της ΠΔΕ καθώς και την συνεργασία με άλλες κινητές μονάδες. Η πρόληψη της υγείας αποτελεί στις ημέρες μας σημαντικό παράγοντα βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου των ατόμων και ελαχιστοποίησης της νοσηρότητας και πρόωρης θνησιμότητας. Κύριο συστατικό της είναι η προσπάθεια αποφυγής «κινδύνου», των συμπεριφορών δηλαδή που μπορούν τόσο έμμεσα όσο και άμεσα να οδηγήσουν στην εμφάνιση ασθενειών από τα άτομα.

9.3 Δράσεις που αφορούν την ενημέρωση επαγγελματιών υγείας και πληθυσμού σχετικά με σύγχρονες στρατηγικές σχεδιασμού ΠΦΥ και καλές πρακτικές πρόληψης /προαγωγής υγείας εμπιριέχοντας θέματα όπως: ανάπτυξη εξωνοσοκομειακών δομών για φροντίδα στην κοινότητα (communitycare) και στρατηγικές ανάπτυξηςαποτελεσματικών μονάδων Υγείας – Πρόνοιας άμεσης πρόσβασης (onestop- shop). Επίσης, ενημέρωση για θέματα που ενισχύουν την αυτονομία των μονάδων υγείας ΠΦΥ και τα κίνητρα επαρκούς στελέχωσής τους από γιατρούς/νοσηλευτές και άλλους λειτουργούς υγείας που θα ελέγχουν την αποτελεσματική χρήση υπηρεσιών (gatekeeping) καθώς και η ανάπτυξη πιλοτικών προγραμμάτων καλύτερης προσβασιμότητας ασθενών σε επίπεδο Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην ΠΔΕ.

9.4 Δράσεις Ενημέρωσης και Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας που αναφέρονται στην αναβάθμιση της Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ που θα στοχεύουν στην διασφάλιση και προαγωγή του υγεινολογικού επιπέδου, με αναπτυξιακό χαρακτήρα. Στον παρόντα άξονα συμπεριλαμβάνονται θέματα που υποστηρίζονται συνεργατικά και στον άξονα 11 Δράσεις Προαγωγής της Υγείας με ΤΠΕ που αφορούν διαφώτιση και ανταλλαγή τεχνογνωσίας και υποστήριξη δράσεων για Ψηφιοποίηση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στις υπηρεσίες ΠΔΕ.

9.5 Δράσεις Ενημέρωσης και Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας για την παρακολούθηση της Υγείας του Πληθυσμού της ΠΔΕ, την αύξηση της προσβασιμότητας των πολιτών της ΠΔΕ στις υπηρεσίες προσβλέποντας στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων στα θέματα δημόσιας υγείας και κοινωνικής μέριμνας σε επίπεδο ΠΔΕ. Επιπλέον, διατομεακή συνεργασία με τους φορείς της

Κοινωνίας της ΠΔΕ για συντονισμένες συνέργειες, προληπτικές δράσεις ενημέρωσης αναφορικά με τους κοινωνικούς προσδιοριστές της υγείας (εργασία, εισόδημα, διατροφή, κατοικία, ύδρευση, αποχέτευση, θέρμανση, υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους δουλειάς, περιβαλλοντική προστασία, κλπ) και τις ευρύτερες επιδράσεις τους σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, σε θέματα μακροοικονομίας της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

9.6 Δράσεις ενημέρωσης που αφορούν την Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών στην Υγεία (ΠΟΥ, ΟΗΕ κλπ) και ενδυνάμωση της παρουσίας της ΠΔΕ σε δράσεις για απόκτηση τεχνογνωσίας για θέματα ηλεκτρονικής υγείας (e-health) στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.

9.7 Ειδικότερες Διατομεακές Δράσεις συμβουλευτικής ενημέρωσης, διάχυσης τεχνογνωσίας και διαφώτισης για την ασφαλή και ορθή παρακολούθηση του σακκάρου και τις μετρήσεις σακκάρου στο πλαίσιο συνεργιών με κοινωνικούς φορείς της ΠΔΕ. Ο Σακχαρώδης διαβήτης αποτελεί νόσο με παγκόσμια κατανομή και σοβαρές επιπλοκές για τους ασθενείς που πάσχουν. Η πρόληψη και η εντατική παρακολούθηση αποτελούν χρήσιμα όπλα για την αντιμετώπισή του. Η έγκαιρη διάγνωση του Σακχαρώδη διαβήτη ενέχει καταλυτικό ρόλο, καθώς έχει αποδειχθεί ότι οι πρώιμες παρεμβάσεις μειώνουν τον κίνδυνο ανάπτυξης επιπλοκών και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των ασθενών.

9.8 Ανάπτυξη διαδραστικών προγραμμάτων και εκστρατειών ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και ενδυνάμωσης της κοινωνίας για την καταπολέμηση της ουσιο - εξάρτησης και των εθιστικών συμπεριφορών (κάπνισμα, ναρκωτικά, αλκοόλ, κατάχρηση διαδικτύου κ.α.) λαμβάνοντας υπόψη το βιοψυχωκοινωνικό μοντέλο. Η πρόληψη συνιστά την πρώτη γραμμή άμυνας σε σχέση με το σύνθετο πρόβλημα των εξαρτήσεων. Η υλοποίηση παρεμβάσεων στον τομέα της πρόληψης της ουσιο-εξάρτησης με βάση επιστημονικά τεκμηριωμένα δεδομένα εμφανίζεται πλέον ως επιστημονική και επαγγελματική αναγκαιότητα, αποκτώντας τα τελευταία χρόνια ολοένα και μεγαλύτερη σημασία. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας προγραμματίζει σε συνεργασία με τους υφιστάμενους φορείς στο πεδίο της ουσιο-εξάρτησης και των εθιστικών συμπεριφορών, παρεμβάσεις πρόληψης στην οικογένεια, στη σχολική κοινότητα και στην κοινωνία εν γένει. Στο πλαίσιο της πρωτογενούς πρόληψης, ενίσχυση και υποστήριξη στην διερεύνηση των εθιστικών συνηθειών με τη χρήση ερωτηματολογίων και των κατάλληλων επιστημονικών εργαλείων για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων κοινωνικών προγραμμάτων και καλών πρακτικών που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη ανθεκτικότητας των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στην ΠΔΕ.

9.9 Διάχυση αποτελεσμάτων προγραμμάτων & ερευνών- ανάπτυξη δράσεων και εκστρατειών ενημέρωσης, ανταλλαγή τεχνογνωσίας για την κακοήθη νεοπλασία (καρκίνο) στο πλαίσιο διεπιστημονικών συνεργιών με ιατρικούς κοινωνικούς φορείς, τυπικές & άτυπες μορφές συλλογικής δράσης. Δεδομένου ότι η αυξανόμενη τάση με νέα περιστατικά καρκίνου παγκοσμίως ωθεί τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας στην ανάπτυξη συστημάτων πολιτικής για πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση ο Π.Ο.Υ. ανέπτυξε αποτελεσματικές στρατηγικές τόσο για την πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση όσο και για την ανακούφιση του πόνου και την παροχή παρηγορητικής φροντίδας σε όλους τους ασθενείς με καρκίνο. Η επαρκής κατανόηση των αιτιών που προκαλούν τη νόσο, μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην έγκαιρη ανίχνευση και αποτελεσματική θεραπεία, τουλάχιστον στο ένα τρίτο των περιστατικών καρκίνου.

9.10 Διαπεριφερειακά προγράμματα για ανταλλαγή τεχνογνωσίας-Ανάπτυξη δράσεων & προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού αναφορικά με την μείωση και την εξάλειψη των μεταδιδόμενων νοσημάτων στο πλαίσιο συμπράξεων με κοινωνικούς φορείς, τυπικές & άτυπες μορφές συλλογικής δράσης. Σημαντική μέριμνα στους άξονες του κοινωνικού σχεδιασμού της Π.Δ.Ε., αποτελεί ενδεικτικά η ενημέρωση για την πρόληψη του ιού του AIDS και των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων (π.χ. ηπατίτιδα Β, C, αφροδίσια νοσήματα). Η

σωστή ενημέρωση με κατάλληλο, εξειδικευμένο, επιστημονικό προσωπικό μπορεί να οδηγήσει στην πρόληψη των νόσων και των συνεπειών τους.

9.11 Σε συνέχεια του Άξονα 5 «Τρίτη Ηλικία-Υγιή Γήρανση», ανάπτυξη δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, ανταλλαγής καλών πρακτικών, κοινοτικά προγράμματα ενδυνάμωσης της αντίστοιχης ηλικιακής ομάδας στο πλαίσιο συμπράξεων με κοινωνικούς φορείς, τυπικές & άτυπες μορφές συλλογικής δράσης με έμφαση στην πρόληψη και αντιμετώπιση της γηριατρικής ευπάθειας, τη βελτίωση της φυσικής ευεξίας και της ψυχικής υγείας.

9.12 Οργάνωση δράσεων και διατομεακή συνεργασία στο πλαίσιο Παγκόσμιων & διεθνών ημερών/εβδομάδων. Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική βάση δεδομένων που έχει συγκροτήσει η αρμόδια Δ/ση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Πρόληψης του Υπουργείου Υγείας -Τμήμα Αγωγής Υγείας & Πρόληψης, πρόκειται να οργανωθούν δράσεις, ημερίδες και εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού με διανομή έντυπου υλικού, ομιλίες και συμβουλευτική γύρω από επιλεγμένες θεματικές που αφορούν χαρακτηριστικές Παγκόσμιες Ημέρες.

9.13 Δράσεις ενημέρωσης αναφορικά με τα τροφιμογενή και υδατογενή νοσήματα, ανταλλαγή καλών πρακτικών στο πλαίσιο συνεργιών με ανώτατα ιδρύματα, Ν.Π.Δ.Δ. & Ν.Π.Ι.Δ., τυπικές & άτυπες μορφές συλλογικής δράσης. Τα τροφιμογενή νοσήματα (σαλμονέλλωση, γαστρεντερίτιδες, αλλαντίαση, τυφοειδής πυρετός κ.ά.) προκαλούνται κυρίως από μικροοργανισμούς (βακτήρια και ιούς) και τις τοξίνες τους, που έχουν επιμολύνει τα τρόφιμα που καταναλώνουμε. Βασικές αιτίες των τροφιμογενών νοσημάτων είναι η μη τήρηση κανόνων υγιεινής, το ανεπαρκές μαγείρεμα και η μη τήρηση ορθών πρακτικών παραγωγής και συντήρησης των τροφίμων. Η ολοκληρωμένη ενημέρωση του πληθυσμού και η πρόσβαση σε επαρκείς ποσότητες ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία και την προώθηση της καλής υγείας.

9.14 Βιωματικά Σεμινάρια- Ανάπτυξη διαδραστικών προγραμμάτων για τη αγωγής υγείας στη σχολική κοινότητα στο πλαίσιο συμπράξεων με κοινωνικούς φορείς, Δ/νσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των τριών Περιφερειακών Ενοτήτων κ.α. για τη διαμόρφωση υγιών συνηθειών και θετικών συμπεριφορών. Κύριοι θεματικοί άξονες των ανωτέρων δράσεων & προγραμμάτων αποτελούν: η ατομική υγιεινή, η υγιεινή κτιριακών εγκαταστάσεων, η προστασία από τα κουνούπια, η προστασία από την ηλιακή ακτινοβολία, η διάδοση του μηνύματος της εθελοντικής αιμοδοσίας, ο εθισμός, η προστασία από τις αλλεργίες, η σωστή διατροφή, ο σχολικός εκφοβισμός κλπ.

9.15 Ενημερωτικές δράσεις για την ποιότητα των υδάτων- Πραγματοποίηση δειγματοληπτικών ελέγχων-συγκριτική αξιολόγηση & διάχυση αποτελεσμάτων μέτρησης σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και ανώτατα ιδρύματα με τελικό σκοπό την προάσπιση της δημόσιας υγείας. Το νερό αποτελεί σημαντική πηγή ζωής για κάθε οργανισμό είτε φυσικό, ζωικό είτε ανθρώπινο. Η μόλυνση του νερού από παθογόνους μικροοργανισμούς είναι το κύριο πρόβλημα στις περισσότερες υπανάπτυκτες και αναπτυσσόμενες χώρες, ενώ η χημική ρύπανση του νερού έχει ανακύψει σαν εξίσου σοβαρή απειλή σ' όλες τις χώρες με γεωργική και βιομηχανική ανάπτυξη.

9.16 Διαθεματικές εκστρατείες ενημέρωσης και βιωματικές δράσεις ευαισθητοποίησης του πληθυσμού για την οδική ασφάλεια και την κυκλοφοριακή αγωγή στο πλαίσιο της πρόληψης και της προαγωγής της υγείας. Στο πλαίσιο της στρατηγικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την οδική ασφάλεια (Roadsafety 2011-2020) και των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος σε συνεργασία με ποικίλους υφιστάμενους φορείς στο πεδίο της οδικής ασφάλειας, θα αναπτύξει δράσεις με σκοπό την υποστήριξη και την προώθηση δραστηριοτήτων σε θέματα τα οποία προάγουν την οδική ασφάλεια, την κυκλοφοριακή αγωγή, τη μελέτη, την έρευνα, την ενημέρωση και την εκπαίδευση στοχεύοντας κατ' εξοχήν στην πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων.

9.17 Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογές, την εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομιακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η

Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 60.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

**ΑΞΟΝΑΣ 10: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ
ΑΡΣΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ- ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΥΓΕΙΑ**

Η πανδημία Covid-19 δεν είναι μόνο μια κρίση υγείας - είναι επίσης μια κοινωνική και οικονομική κρίση, που πλήττει περισσότερο τους φτωχότερους. Στις **17 Οκτωβρίου 2020 – Διεθνής Ημέρα για τη Μείωση της Φτώχειας ο Αντόνιο Γκουτέρες, Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ αναφέρει:** «Η πανδημία του [COVID-19](#) αποτελεί μία διπλή κρίση για τους πιο φτωχούς του κόσμου. Πρώτον, αυτοί διατρέχουν τον υψηλότερο κίνδυνο να εκτεθούν στον ιό ενώ έχουν την μικρότερη πρόσβαση σε ποιοτική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Δεύτερον, πρόσφατες εκτιμήσεις δείχνουν ότι η πανδημία μπορεί να ωθήσει φέτος 115 εκατομμύρια ανθρώπους στη φτώχεια, την πρώτη αύξηση για δεκαετίες. Οι γυναίκες διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο γιατί είναι πιθανότερο να χάσουν τις δουλειές τους και λιγότερο πιθανό να έχουν κοινωνική ασφάλεια. Σε αυτές τις ιδιαίτερες εποχές, χρειαζόμαστε ιδιαίτερες προσπάθειες για να καταπολεμήσουμε την φτώχεια.»

Αν και τα περιοριστικά μέτρα που παίρνονται για την αποτροπή διάδοσης του Covid-19, είναι ίδια για όλους τους ανθρώπους, είναι σαφές ότι δεν επηρεάζονται όλοι το ίδιο απ'αυτά. Πιο επηρεασμένοι είναι εκείνοι που έχουν ήδη τον μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού. Οι τύποι της απασχόλησης και των συνθηκών στέγασης είναι βασικοί καθοριστικοί παράγοντες για τη διατήρηση του εισοδήματος, της υγείας και της ποιότητας ζωής κατά την καραντίνα.

Ταυτόχρονα, πολλές οικογένειες που βρίσκονταν σε σχετικά ασφαλείς θέσεις διατρέχουν επίσης όλο και μεγαλύτερο κίνδυνο. Η φτώχεια δεν αφορούσε μόνο το εισόδημα - ήταν πάντα πολυδιάστατη. Όμως, περισσότερο από ποτέ, μπορούμε να δούμε τον αντίκτυπο στα προσωπικά και στην υγεία αποτελέσματα των ανισοτήτων σχετικά με την πρόσβαση στην ποιότητα: απασχόληση, τρόφιμα, στέγαση, ευρυζωνική σύνδεση, εκπαίδευση, κοινωνικά δίκτυα και υπηρεσίες υποστήριξης.

Η αδυναμία κάλυψης των βασικών αναγκών ενός νοικοκυριού είναι ένα κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό ζήτημα μεγάλης σημασίας. Ειδικότερα τα τελευταία χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων πολιτικές δημοσιονομικής προσαρμογής εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η μελέτη του αντίκτυπου αυτών των πολιτικών στη φτώχεια και στην υγεία των Ελλήνων, καταλαμβάνει σημαντική θέση στον ακαδημαϊκό και στον πολιτικό λόγο

Ο ορισμός και η μέτρηση της φτώχειας είναι καίρια ζητήματα για τον προσδιορισμό της διαχρονικής εξέλιξης της φτώχειας, για τις αιτίες και τις συνέπειές της στην υγεία και την προστασία της. Τα τελευταία χρόνια η επιστημονική έρευνα εστιάζεται στην πολυδιάστατη μέτρηση της φτώχειας (multi dimension alpoverty measurement) έναντι της παραδοσιακής εισοδηματικής/μονοδιάστατης και προσέγγισης (unidimensional approach), ενώ ταυτόχρονα διερευνάται πιο συστηματικά η σύνδεση του φαινομένου της

φτώχειας με εκείνο του κοινωνικού αποκλεισμού³⁸ τόσο σε θεωρητικό όσο και σε εμπειρικό πλαίσιο.³⁹

Ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι μια πολυδιάστατη έννοια και συχνά περιγράφει διαφορετικά φαινόμενα. Συνδέεται στενά με την έννοια των κοινωνικών δικαιωμάτων⁴⁰ και με τον βαθμό κοινωνικής συνοχής. Όσον αφορά τις έννοιες της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σχετίζονται μεταξύ τους αλλά δεν είναι ταυτόσημες. Στο Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τις Πολιτικές Καταπολέμησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού όπου συλλέγονται στοιχεία από τις χώρες μέλη (έρευνες, μελέτες, αναλύσεις, πολιτικές) διαχωρίζεται ο αποκλεισμός από την φτώχεια ως διαφορετικά φαινόμενα. Ο κοινωνικός αποκλεισμός παρόλο που δύναται να οδηγήσει σε μια πολύ συγκεκριμένη και μετρήσιμη κατάσταση όπως αυτή της φτώχειας ή της σωματικής και κοινωνικής ασθένειας, της σχολικής αποτυχίας, της μετανάστευσης, του ρατσισμού κ.α, χαρακτηρίζει μία ή περισσότερες διαδικασίες που μπορεί και να διαφοροποιούνται μεταξύ τους.⁴¹ Οι μορφές-όψεις του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως και οι απόπειρες ορισμού⁴² του, είναι πολλές. Οι δυσκολίες για την αποσαφήνιση του όρου συνδέονται εν μέρει με το γεγονός ότι είναι πολλές οι πτυχές του κοινωνικού αποκλεισμού, τα χαρακτηριστικά του καθώς και οι αιτίες και οι συνθήκες εκδήλωσής του. Οι μορφές-όψεις του φαινομένου μπορεί να αποτυπώνονται στις ζωές των ανέργων, των φτωχών, των ατόμων με αναπηρίες - των μεταναστών, των προσφύγων, των ηλικιωμένων, των ασθενών και χρονίως πασχόντων, των κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών, των κακοποιημένων γυναικών, των εξαρτημένων ή απεξαρτημένων από ουσίες, των αποφυλακισμένων, των ανήλικων παραβατών, των αναλφάβητων, των ατόμων με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες κ.α ευάλωτων ή ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων. Βιβλιογραφικές έρευνες και επίσημα στοιχεία έχουν εντοπίσει ότι τα άτομα που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες έχουν ελλιπή προσβασιμότητα και χρήση υπηρεσιών υγείας και φροντίδας, αυξημένη ζήτηση υπηρεσιών υγείας, χαρακτηρίζονται από υψηλό κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και οι νόσοι επιφέρουν στην υγεία και στην ζωή τους συχνά σαρωτικές συνέπειες (Σουλιώτης, 2006, Σουλιώτης κ.α, 2018). Ο φαύλος κύκλος συμπληρώνεται με μάκρο - μικρο κοινωνικοοικονομικά ζητήματα που αφορούν την εργασία και την ικανότητα προς εργασία ή την παροχή δυνατοτήτων προσβασιμότητας σε αυτή, οδηγώντας εν' τέλει στην αποστέρηση που τροφοδοτεί και αναπαράγει την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης⁴³.

Συνεπώς, το φάσμα του κοινωνικού αποκλεισμού, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την υγεία είναι συνδεδεμένο με έννοιες όπως ανισότητες στην υγείας, φτώχεια, περιθωριοποίηση, παραπέμπει σε κοινωνικά φαινόμενα διαφορετικής φύσης, αφορά άτομα ή/και ομάδες

³⁸Zafiroπούλου, Μ. (2014). Exclusion from Healthcare Services and the Emergence of New Stakeholders and Vulnerable Groups in Times of Economic Crisis: A Civil Society's Perspective in Greece. *SocialChangeReview*, vol. 12(2), pages 141-160, December.

³⁹ Ειρήνη Ανδριοπούλου, Φώτης Παπαδόπουλος, Πάνος Τσακλόγλου, «Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός στην Ελλάδα: Επικάλυψη και διαφοροποιήσεις, Μελέτες/(Studies)/ 25, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ: Ερευνητική μονάδα κοινωνικής πολιτικής, φτώχειας και ανισοτήτων, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2013.

⁴⁰ Το κοινωνικό δικαίωμα στην υγεία θεμελιώνεται στο άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος που ορίζει ότι το κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος, της αναπηρίας και για την περίθαλψη των απόρων

⁴¹ Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού: Κοινωνικές Ανισότητες, Κοινωνικά Δικαιώματα και Κοινωνική Πολιτική Αθήνα 2018

⁴² Πετράκη Γ. (1998): "Κοινωνικός Αποκλεισμός: Παλαιές και νέες αναγνώσεις του κοινωνικού προβλήματος" στο Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα

⁴³Βλέπε σχετικά: Σουλιώτης Κ, (2006) Πολιτική Οικονομία της Υγείας, Στρατηγικός Σχεδιασμός Οργάνωση και Διοίκηση, Οικονομική Λειτουργία – Τομεακές Πολιτικές. Αθήνα Εκδ. Παπαζήση& Σουλιώτης Κ.Παπαδονικολάκη., ΤζΠαπαγεωργίου., Μ. Οικονόμου Μ.. (2018) «Οι επιπτώσεις της κρίσης στην υγεία και το σύστημα υγείας :Σκέψεις και δεδομένα για την ελληνική περίπτωση» ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, 2018 , 35 (Συμπλ 1): 9-16/

ατόμων διαφορετικές μεταξύ τους, και ως πολυπαραγοντικό αποτέλεσμα κοινωνικών προσδιοριστικών αιτιών, η ενδοσκοπήση και μελέτη του απαιτεί διεπιστημονικές προσεγγίσεις, διευρυμένη διατομεακή δράση και ανάπτυξη κοινωνικής αλληλεγγύης. Το Παρατηρητήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει τον κοινωνικό αποκλεισμό σε σχέση με τα κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών. Το δικαίωμα στην προστασία της υγείας προβλέπεται και προστατεύεται από το Ελληνικό Σύνταγμα ως ένα από τα θεμελιώδη ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα⁴⁴.

Είναι σαφές ότι, η ανάπτυξη των θεωριών του κοινωνικού αποκλεισμού (Atkinson (1998), Bradshawetal. (2000) ώθησε τους ερευνητές να αποδείξουν ότι η σχετική στέρηση της φτώχειας δεν αφορά μόνο την απόκλιση από ένα επαρκές ή αποδεκτό από την κοινωνία εισόδημα, αλλά επεκτείνεται τόσο σε άλλες παραμέτρους της οικονομικής δραστηριότητας (πρόσβαση σε εργασία, επιχειρηματικότητα, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, κατανάλωση, αποταμίευση) όσο και σε άλλα πεδία. Κατά αυτή την έννοια, η αδυναμία συμμετοχής του ατόμου σε βασικές πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές λειτουργίες ή, με άλλα λόγια, η αποστέρηση του ατόμου από θεμελιώδη πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα συνιστά τον πυρήνα της έννοιας του κοινωνικού αποκλεισμού.

Όσον αφορά τον Κοινωνικό Αποκλεισμό των Ατόμων με Αναπηρία (σύμφωνα και με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές ανάγκες ΕΣΑμεΑ), από μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ευρώπη, προκύπτουν τρεις βασικοί παράγοντες, οι οποίοι οδηγούν τα άτομα με αναπηρία ή / και τις οικογένειές τους σε κοινωνικό αποκλεισμό. (Χαμηλότερο εισόδημα, λόγω ανεργίας, υποαπασχόλησης, αδυναμία εργασίας την περίοδο της αποκατάστασης, αδυναμία εργασίας του γονιού λόγω αναπηρίας του παιδιού που έχει ανάγκη τη φροντίδα του κ.ά.) Επιπρόσθετες οικονομικές δαπάνες λόγω αναπηρίας: όπως για τεχνικά βοηθήματα, για εργονομική διευθέτηση κατοικίας, για προσωπικό βοηθό, για υπηρεσίες που δεν παρέχονται ή δεν καλύπτονται επαρκώς από την Πολιτεία ή τα ασφαλιστικά ταμεία κ.ά. Εμπόδια φραγμοί: ή αποκλεισμός από υπηρεσίες ή / και κοινωνικές δραστηριότητες. Αυτοί οι τρεις παράγοντες, αν και είναι διαφορετικοί, έχουν ένα κοινό βασικό γνώρισμα το οποίο είναι η διάκριση που υφίσταται το άτομο με αναπηρία αλλά και η οικογένειά του σε καθημερινή βάση.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Λαμβάνοντας υπόψη τον άξονα 10: Οικονομικά αδύναμος πληθυσμός – Κοινωνικός αποκλεισμός – Άρση ανισοτήτων, εντάσσονται δράσεις των φορέων σε συνεργασία με την Γενική Διευθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ενοτήτων και Εδρας, όπως οι κάτωθι:

► **Δράσεις ενημέρωσης για την άρση των ανισοτήτων στην ποιοτική πρόσβαση παροχής και χρήση των υπηρεσιών υγείας.** Δράσεις προάσπισης / προαγωγής υγείας ευπαθών ομάδων με τις αρχές της ισότιμης μεταχείρισης. Στο παρόν συμπεριλαμβάνονται δράσεις για ανάπτυξη δεσμών αλληλεγγύης με κατεύθυνση την άρση κοινωνικών ανισοτήτων που σχετίζονται με την υγεία (π.χ. εκπαιδευτικά σεμινάρια ανάπτυξης δεξιοτήτων και ενδυνάμωσης σε θέματα υγείας), εφαρμογή προγραμμάτων

⁴⁴ Το ατομικό δικαίωμα στην υγεία θεμελιώνεται στο άρθρο 7 παρ. 2 του Συντάγματος και στο άρθρο 5 παρ. 5 που ορίζει ότι ο καθένας έχει δικαίωμα στην προστασία της υγείας και της γενετικής του ταυτότητας.

ενίσχυσης οικογενειών με βασικά είδη διατροφής και βασικά είδη ατομικής και οικιακής υγιεινής, διάχυση/ ανταλλαγή τεχνογνωσίας αποτελεσμάτων μελετών, ερευνών που σχετίζονται με την επίδραση κοινωνικών προσδιοριστών υγείας (φτώχεια, εκπαίδευση, ανεργία, αλκοόλ) και την συμβολή τους στον κοινωνικό αποκλεισμό, κοινωνικό στιγματισμό εξομοιώνοντας τις φτωχότερες πληθυσμιακές ομάδες (με «ισότητα προς τα κάτω») ή στον καθορισμό του βαθμού κοινωνικής ένταξης.

▶ **Διατομεακές Δράσεις Ανταλλαγής τεχνογνωσίας που αφορούν επιστημονικά τεκμηριωμένες προσεγγίσεις και καλέςπρακτικές για την άρση των εμποδίων και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ασθενείς ευπαθών και ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων κατά τη χρήση υπηρεσιών υγείας σε μια προσπάθεια ανάδειξης των προτεραιοτήτων που θα πρέπει να τεθούν σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας .**

▶ **Ειδικότερες δράσεις και διατομεακές συνέργιες με επιστημονικούς φορείς, εκπροσώπους φορέων ΑμεΑ, και την Κοινωνία των πολιτών της ΠΔΕ** που αφορούν δράσεις εμπύκωσης και ενδυνάμωσης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού μέσω της ενίσχυσης των δεσμών τους με την κοινωνία στα πλαίσια επίτευξης του Κοινωνικού Συμβολαίου στην ΠΔΕ. Εμπεριέχονται δράσεις ενημέρωσης και ανταλλαγής τεχνογνωσίας που θα συμβάλλουν στην πρόληψη του στιγματισμού και ιδρυματισμού, στην στήριξη των οικογενειών των ΑΜΕΑ, στην άρση ανισοτήτων και άμβλυση του κοινωνικού αποκλεισμού με τομεακή/ θεματική συσχέτιση, την βελτίωση της υγείας και κοινωνικής μέριμνας για τα άτομα με αναπηρία στην ΠΔΕ.

▶ **Δράσεις για την άρση ηλικιακών προκαταλήψεων και αρνητικών στάσεων για την γήρανση** που μπορεί να οδηγήσουν σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού ιδιαίτερα για τα φτωχότερα ή χρόνια πάσχοντα άτομα τρίτης ηλικίας δεδομένου ότι ύπαρξη αρνητικών στάσεων και προκαταλήψεων για το γήρας οδηγούν στην ηλικιακή προκατάληψη⁴⁵. Η ηλικιακή προκατάληψη αποτελεί μια μορφή κοινωνικού αποκλεισμού και περιορίζει τις ευκαιρίες στη ζωή των ηλικιωμένων, βλάπτει την αυτοεικόνα και τις ικανότητές τους.

▶ **Ειδικότερες Διατομεακές Δράσεις που αφορούν την άρση ανισοτήτων για τα παιδιά, έφηβους και νέους που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και την μείωση της διαγενεακής μεταβίβασης της φτώχειας στην ΠΔΕ.** Εμπεριέχονται και δράσεις που ενισχύουν την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών δεδομένου και της Ειδική Έκθεση⁴⁶ του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕ, 2019) αξιολόγησης του σχεδιασμού του Ευρωπαϊκού FEAD και του ΕΚΤ+ και της συμβολής του στην μείωση της ακραίας φτώχειας, όπου επισημαίνεται ότι η καταπολέμηση του κινδύνου της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» της Ένωσης με προσανατολισμό στην μείωση της παιδικής φτώχειας και της διαγενεακής μεταβίβασης της.

▶ **Δράσεις που ενισχύουν την τεχνογνωσία για την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας της Ε.Ε. Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού για την Κοινωνική προστασία και Κοινωνική Ενσωμάτωση** που αφορούν την άρση ανισοτήτων και την πρόσβαση όλων σε κατάλληλη υγειονομική και μακροχρόνια φροντίδα. Συμπεριλαμβάνονται οι μακροπρόθεσμοι στόχοι για βελτίωση προσβασιμότητας, ποιότητας και επίτευξη οικονομικής βιωσιμότητας. Συμπεριλαμβάνονται δράσεις που αφορούν ανταλλαγή τεχνογνωσίας και επιμόρφωση λειτουργών υγείας και πληθυσμού της ΠΔΕ για θέματα που αφορούν τις επίσημες στατιστικές έρευνες όπως της Ευρωπαϊκής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC), μέσω των οποίων παρακολουθούνται κοινωνικοί δείκτες και δείκτες προσβασιμότητας, ποιότητας διαβίωσης, υποκειμενικοί δείκτες ευημερίας και ποιότητας διαβίωσης, μη καταληφθείσες κοινωνικές –ιατρικές ανάγκες (unmet health needs) κα.

⁴⁵ Ευάγγελος Χαϊκάλης -Πετρίτσας: Η ηλικιακή προκατάληψη ως παράγοντας αποκλεισμού στο ΕΙΕΑΔ Κοινωνικές ανισότητες κοινωνικά δικαιώματα και κοινωνική πολιτική Αθήνα 2018

⁴⁶ Ειδική Έκθεση τ.5 (ΕΕΣ,2019)του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου «ΤΕΒΑ-Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους: πολύτιμη η στήριξή του, αλλά η συμβολή του στη μείωση της φτώχειας δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη»

▶ **Ειδικότερες διατομεακές δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού** (συμπεριλαμβάνονται και εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε συνεργασία με υφιστάμενα ή νέα προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση παιδιών, εφήβων και νέων) για την πρόληψη ή/και την αντιμετώπιση φαινομένων ρατσισμού, ξενοφοβίας και στιγματισμού ατόμων και ομάδων που δύναται να οδηγήσουν σε αποκλεισμό. Συμπεριλαμβάνονται διατομεακές δράσεις και συνέργιες που ευαισθητοποιούν και ενισχύουν την ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων επικοινωνίας.

▶ **Δράσεις που σχετίζονται με την ενεργοποίηση και τεχνογνωσία για ανάπτυξη ενός εκτεταμένου δικτύου υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περίθαλψης (ΠΦΥ)**, που θα βελτιώνει την προσβασιμότητα και τη συνέχεια της φροντίδας, συμβάλλοντας στη μείωση της αντίστροφης σχέσης που υπάρχει μεταξύ εισοδηματικής ανισότητας υγείας και αυτοαξιολόγησης του επιπέδου υγείας.

▶ **Στα πλαίσια της Διασυνωριακής Υγείας και Διαχείρισης ανθρωπιστικών κρίσεων**, δράσεις που αφορούν ενημέρωση, ανταλλαγή τεχνογνωσίας από πιστοποιημένους φορείς για: θέματα υγείας προσφύγων, μεταναστών στην διαχείριση θυμάτων καταστροφών, δράσεις ενεργοποίησης της κοινωνίας των πολιτών, ο ρόλος και η σημαντικότητα εκπαίδευσης και ενεργοποίησης εθελοντών, εξωνοσοκομειακή διαχείριση κρίσεων κ.α.

▶ **Ειδικότερες Δράσεις διαφύλαξης της Διασυνωριακής Υγείας** όπως επιμόρφωση (συνέδρια, ημερίδες, βιωματικά σεμινάρια, συμμετοχή σε σεμινάρια ετοιμότητας κ.α) που αφορούν την «Ταξιδιωτική Ιατρική», σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις του Π.Ο.Υ για την προστασία των μετακινούμενων πληθυσμών, τους αναγκαίους για κάθε χώρα εμβολιασμούς, χημειοπροφύλαξη, μέτρα για πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων και νεοεμφανιζόμενες νόσους, μέτρα που σχετίζονται με ταξίδια, βάσει του Διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού και σχετική νομοθεσία, Τεχνογνωσία για επιδημιολογική επιτήρηση μεταδιδόμενων νοσημάτων και σεμινάρια επιδημιών για αποτελεσματική ανθρωπιστική παρέμβαση.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimediaεφαρμογές, την εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ ,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την πρόαση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το

Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 25.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 11.: Δράσεις Προαγωγής Υγείας με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) –Καινοτομία

Η πανδημία που όλοι βιώνουμε έχει πλέον επισημάνει τη σημασία αλλά και την ανάγκη της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και στον Τομέα της Υγείας. Μέσω της ανάπτυξης των ΤΠΕ είναι δυνατή η ανταλλαγή πληροφοριών και η διασύνδεση δεδομένων μεταξύ των πολιτών και παρόχων υγείας, η εξατομικευμένη φροντίδα υγείας, η έγκαιρη διάγνωση και η διαχείριση χρόνιων παθήσεων. Επίσης, ενισχύεται η πρόληψη, η υιοθέτηση ενός υγιούς τρόπου ζωής και η συμμόρφωση στη θεραπεία (mAdherence)⁴⁷.

⁴⁷Τσιάκκα Βασιλική (2020) Η συμβολή της τεχνολογίας στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της υγείας του 21^{ου} αιώνα και ειδικότερα της πανδημίας Covid 19

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο ΟΟΣΑ, και ο Π.Ο.Υ προωθούν την ενσωμάτωση και ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας προσδίδοντας παράλληλα ιδιαίτερη βαρύτητα στην αξιοπιστία, στην διαφάνεια και λογοδοσία, στην διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων ηλεκτρονικών πληροφοριών και υπηρεσιών και στην προστασία των προσωπικών δεδομένων⁴⁸. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η κατεύθυνση των εκσυγχρονισμών και των αλλαγών οφείλει να απορρέει από τις εσωτερικές αναγκαιότητες κάθε συστήματος υγείας, δηλαδή, με βάση τις ανάγκες των πολιτών κάθε κράτους – μέλους. Στα πλαίσια αυτά, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ) από το 2005, έχει καθιερώσει διαδικασίες όπως το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο για την Υγεία (WHO Global Observatory for e-Health –GOe, 2005) για παροχή στρατηγικών κατευθύνσεων –οδηγιών προς εφαρμογή αποτελεσματικών πρακτικών, πολιτικών και προτύπων που αφορούν την ηλεκτρονική υγεία συμπεριλαμβάνοντας την χρήση ΟΠΣ και στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.

Η εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) σε όλο το φάσμα των λειτουργιών που επηρεάζουν τον τομέα της υγείας, περιγράφεται με τον όρο «Ηλεκτρονική Υγεία». Η ηλεκτρονική υγεία μπορεί να συμβάλει στην εξασφάλιση βελτιωμένης περίθαλψης με μικρότερη δαπάνη, στο πλαίσιο συστημάτων διανομής υπηρεσιών υγείας που είναι επικεντρωμένα στους πολίτες. Ο όρος «ηλεκτρονική υγεία» (e-Health) υποδηλώνει την εφαρμογή των πληροφοριακών και επικοινωνιακών τεχνολογιών στο σύνολο των λειτουργιών που επηρεάζουν την υγεία των πολιτών και ειδικότερα αναφέρεται στην περίθαλψη των ασθενών από τους λειτουργούς υγείας, στην παροχή πληροφοριών σχετικά με την υγεία, την βιοτεχνολογία και τα ιατροφαρμακευτικά προϊόντα. Οι εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας, περιλαμβάνουν ένα εύρος λύσεων και πεδίων, όπως τον Ηλεκτρονικό Φάκελο Υγείας, την Τηλε-ιατρική και την Τηλε-υγεία, τα Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων, Συστήματα Προγραμματισμού, Έξυπνες κάρτες, ιστοτόπους με θέματα σχετικά με την υγεία κ.α.

Αναλυτικότερα, οι εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (e-health) αναφέρονται: Στον Πολίτη/ασθενή: π.χ Ενημέρωση για θέματα που αφορούν/προάγουν την υγεία, για πρόληψη-διαχείριση νόσου, πληροφορίες για ειδικές περιπτώσεις -χρόνιες παθήσεις, peer-to-peer επικοινωνία πολιτών για υπηρεσίες/προϊόντα υγείας .Στη Νοσοκομειακή (Δευτεροβάθμια) Περίθαλψη: π.χ για τη μεταφορά κλινικών και διοικητικών δεδομένων) και παροχή υπηρεσιών τηλε-ιατρικής και τηλε-υγείας.⁴⁹Στη πεδίο της βιομηχανίας των ιατρικών υπηρεσιών: π.χ. Συνεργασία μεταξύ φορέων παροχής υγειονομικών υπηρεσιών. Στην Πρωτοβάθμια φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ): Ηλεκτρονική συνταγογράφηση, ιατρικός φάκελος, παραπομπή σε δευτεροβάθμια φροντίδα υγείας.Στους φορείς παροχής Φροντίδας κατ' οίκον: Υπηρεσίες Τηλεϊατρικής, παρακολούθηση ασθενή στο σπίτι, Τηλεδιάγνωση μέσω εικόνας.

Η ενσωμάτωση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ φορέων πρωτοβάθμιας περίθαλψης αλλά και η διατομεακή συνεργασία με άλλους φορείς υγείας ώστε να υπάρχει συντονισμός δράσεων σε περίπτωση δυνητικού κινδύνου για την δημόσια υγεία είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη ενιαίου & ολοκληρωμένου δικτύου Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας σε ένα αποτελεσματικό, αποδοτικό και προσβάσιμο σύστημα υγείας. Η καινοτομία στην έρευνα στην πρόληψη, στην διάγνωση, στα νέα θεραπευτικά σχήματα, στην κλινική αποτελεσματικότητα και αποκατάσταση απαιτεί εκσυγχρονισμό, τεχνογνωσία (συμπεριλαμβάνοντας και υιοθέτηση Βέλτιστων Πρακτικών από Κέντρα Αριστείας), δικτύωση και ορθή τήρηση νομιμότητας διαδικασιών έγκρισης, διαφάνειας και

⁴⁸OECD .European Observatory of Health Systems and Policy.State of Health in the EU.ΠροφίλΥγείαςστηνΕλλάδα 2017

⁴⁹Αποστολάκης Ι., Μαστρογιάννη Κ. (2003), «Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες στην Υγεία: Λειτουργικό και Τεχνικό Πλαίσιο», 5ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Management Υπηρεσιών Υγείας, Ρόδος

ασφάλειας για τον ενημερωμένο πλέον ασθενή ή πολίτη⁵⁰. Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό δεν είναι καθεαυτή η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού αλλά η αναγκαιότητα ορθολογικής ανακατανομής του στους τομείς της υγείας με ανθρωποκεντρική, δια βίου εκπαίδευση σε νέες τεχνολογίες-δεξιότητες και η εξασφάλιση καλών εργασιακών συνθηκών. Η ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στο πεδίο της υγείας επιβάλλει επιστημονική τεκμηρίωση & μελέτη εις βάθος των συμπερασμάτων από τη λειτουργία των βέλτιστων πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη παράλληλα τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στο ελληνικό σύστημα υγείας. Η επένδυση σε νέες τεχνολογίες, και την καινοτομία με την εφαρμογή Επιχειρησιακών σχεδίων, είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την ολιστική διαχείριση της υγείας και τη μείωση των γεωγραφικών και κοινωνικών ανισοτήτων σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία, την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών / πανδημιών ή κλπ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρόντα άξονα 11: Δράσεις Προαγωγής Υγείας με τη χρήση ΤΠΕ, εντάσσονται δράσεις των φορέων σε συνεργασία με την Γενική Διευθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ενοτήτων και Εδρας, όπως οι κάτωθι:

▶ **Διατομεακές Δράσεις ανταλλαγής τεχνογνωσίας επιστημόνων, Διάχυσης της υφιστάμενης γνώσης και καλών πρακτικών με ΤΠΕ και Καινοτομίας** στο πλαίσιο συνεργασίας με ανώτατα ιδρύματα, διεθνείς, εθνικούς & τοπικούς φορείς, φορείς από την Κοινωνία των Πολιτών για την βελτίωση του επιπέδου υγείας και κοινωνικής μέριμνας στην ΠΔΕ που αφορούν τις σύγχρονες δημογραφικές τάσεις, την βελτίωση της υγειονομικής κάλυψης, τις ανάγκες υγείας των μόνιμων και προσφυγικών μεταναστευτικών και μετακινούμενων πληθυσμών, τις νεοεμφανιζόμενες νόσους, τις χρόνιες παθήσεις και την αύξηση των νεοπλασιών, και αποτελούν σύγχρονες προκλήσεις στον χώρο της υγείας που απαιτούν τη χρήση ανθρωποκεντρικά σχεδιασμένων Τ.Π.Ε. Δύναται να συμπεριληφθούν δράσεις Διάχυσης και Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας με ΤΠΕ και Καινοτομία για την Σύγχρονη Διεπιστημονική Ασθενοκεντρική Φροντίδα, την αύξηση Προσδόκιμου Επιβίωσης αλλά και την βελτίωση Ποιότητας Ζωής (πχ. με Δείκτες: QoLQualityoflife)

▶ **Δράσεις Διάχυσης και Ανταλλαγής Τεχνογνωσίας για Διαπεριφερειακές, εθνικές και διασυνοριακές συνέργιες για την ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων ηλεκτρονικής υγείας (healthcareinformationsharing) συμπεριλαμβανομένων βιοηθικών θεμάτων και δικαιωμάτων των ασθενών.** Εμπεριέχονται ενημέρωση για θέματα τηλε-συμβουλευτικής για την υγιεινή διαβίωση και πρόληψη νόσων, τηλεφροντίδας, θέματα χρήσης ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τηλεεκπαίδευσης σε πρακτικές υγιεινής σε σχολικές μονάδες, εκπαίδευση φροντιστών χρόνιων πασχόντων, ενδυνάμωση ΑμεΑ στην χρήση ΤΠΕ και Καινοτομίας για την Αυτονομία και Ποιότητα στην παροχή φροντίδας, βελτίωσης σχέσεων λειτουργών υγείας με ασθενή - πολίτη κ.α.)

▶ **Ενίσχυση ανταλλαγής τεχνογνωσίας διατομεακών συνεργασιών μέσω βιωματικών-εκπαιδευτικών σεμιναρίων** που θα συμβάλλουν στην αποτελεσματική διεπιστημονική-διϋπηρεσιακή συνεργασία και διασύνδεση των επαγγελματιών υγείας για

⁵⁰ Βλ. Δεδομένα για την Καινοτομία από τον Ευρωπαϊκό Συνασπισμό Ασθενών με Καρκίνο, 2017 = ECPCEuropeanCancerPatientCoalition).

την ανάπτυξη βιώσιμων, αποδοτικών και ανθρωποκεντρικών συστημάτων υγείας καθώς και δράσεις ενημέρωσης των επαγγελματιών υγείας αναφορικά με καλές ευρωπαϊκές & διεθνείς πρακτικές καινοτόμων Τ.Π.Ε. για την Τρίτη ηλικία, τα παιδιά την μεταναστευτική υγεία κ.α

► **Ενημέρωση & ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για μείωση του ψηφιακού χάσματος στην υγεία** (με έμφαση στις ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες) για τεχνολογίες e-health, health2.0, social media in healthcare που υποστηρίζουν την ενδυνάμωση και την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρίες, των χρονίως πασχόντων των ηλικιωμένων. Στο παρόν εμπεριέχονται και δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης έγκυρων μελετών/ ερευνών (συνέδρια, ημερίδες, κ.α) που αξιολογούν τις ανάγκες και ελλείψεις σε Τ.Π.Ε. και την αύξηση της προσβασιμότητας στην Καινοτομία για τα άτομα που κινδυνεύουν περισσότερο από το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού (άτομα με αναπηρία, χρονίως πάσχοντες,) με σκοπό τον σχεδιασμό τεκμηριωμένων και ολοκληρωμένων στρατηγικών εφαρμογής ηλεκτρονικής υγείας στην ΠΔΕ.

► **Δράσεις ενημέρωσης και τεκνογνωσίας νέων ιατρικών ειδικοτήτων, και καινοτόμων θεραπευτικών σχημάτων που διαχέουν και διασυνδέουν την Έρευνα και την Καινοτομία στην Υγεία με άλλα ΕΕ Προγράμματα ή Χρηματοδοτικά Εργαλεία** (π.χ "Ορίζοντας 2020" Horizon 2020, για την Έρευνα και τη Καινοτομία). Στο παρόν εμπεριέχονται και δράσεις Ενημέρωσης για τα Οικονομικά της Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας που αφορούν την Χρήση ΤΠΕ και Καινοτομία και αφορούν τα χρηματοδοτικά εργαλεία για την στήριξη της καινοτομίας στην υγεία και φροντίδα στην ΠΔΕ Σύγκριση Κόστους - Αποτελεσματικότητας, και Συγκριτική Αξιολόγηση παρεμβάσεων, θεραπειών ως προς το κόστος και το αποτέλεσμα κ.α θέματα που συμβάλλουν στην Ορθολογική Κατανομή Πόρων για Υγειονομική Φροντίδα, και στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας και ολοκληρωτική φροντίδας με Χρήση ΤΠΕ και Καινοτομία στην ΠΔΕ.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων αυτών η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα θα συνεργαστεί με όλους τους αρμόδιους φορείς ενδεικτικά για την έκδοση έντυπων ή ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων, την πραγματοποίηση διαδικτυακών και δια ζώσης ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και προγραμμάτων, τη δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, multimedia εφαρμογές, την εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης οικογενειών και τοπικής κοινωνίας, την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ, Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομεακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα, των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ, των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς. Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί, συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας, το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας

Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ», η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ», το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.), το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών», ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών, ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας, ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκοων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ», το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας, το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ», κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 5.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

ΑΞΟΝΑΣ 12: Διασύνδεση- Δικτύωση ανταλλαγής τεχνογνωσίας με φορείς υγείας και κοινωνικής μέριμνας

Ο όρος **παροχή υπηρεσιών υγείας & κοινωνικής μέριμνας** περιλαμβάνει μια πληθώρα εμπλεκόμενων ατόμων, φορέων και διακινούμενης πληροφορίας με σκοπό την αποτελεσματική ανθρωπιστική και ολιστική προσέγγιση του εξυπηρετούμενου πληθυσμού. Στους ενεργούς δρώντες (activeactors) που διαμορφώνουν πλέον το σύγχρονο πλαίσιο και περιεχόμενο άσκησης δράσεων για την βελτίωση της ισότιμης προσβασιμότητας της υγείας και την διασφάλιση ποιοτικής φροντίδας με συμμετοχική διαδικασία στην λήψη αποφάσεων, προστίθεται η Κοινωνία των Πολιτών ως σημαίνουσα προϋπόθεση για την επίτευξη ευρείας κοινωνικής συναίνεσης. Άλλωστε, η δυναμικά μεταβαλλόμενη πρόοδος της επιστήμης και οι σύνθετες και συνάμα πολύπλοκα ευμετάβλητες νέο-αναδυόμενες κοινωνικές ανάγκες καθιστούν αναγκαία όχι μόνο τη δια βίου ανάπτυξη δεξιοτήτων και την αδιάλειπτη επιμόρφωση των επαγγελματιών υγείας,

αλλά προϋποθέτουν και την αποτελεσματική ανάπτυξη Δικτύωσης και διεπιστημονικής εμπειρογνωμοσύνης για την σφαιρική προσέγγιση των ζητημάτων υγείας, κοινωνικής φροντίδας .

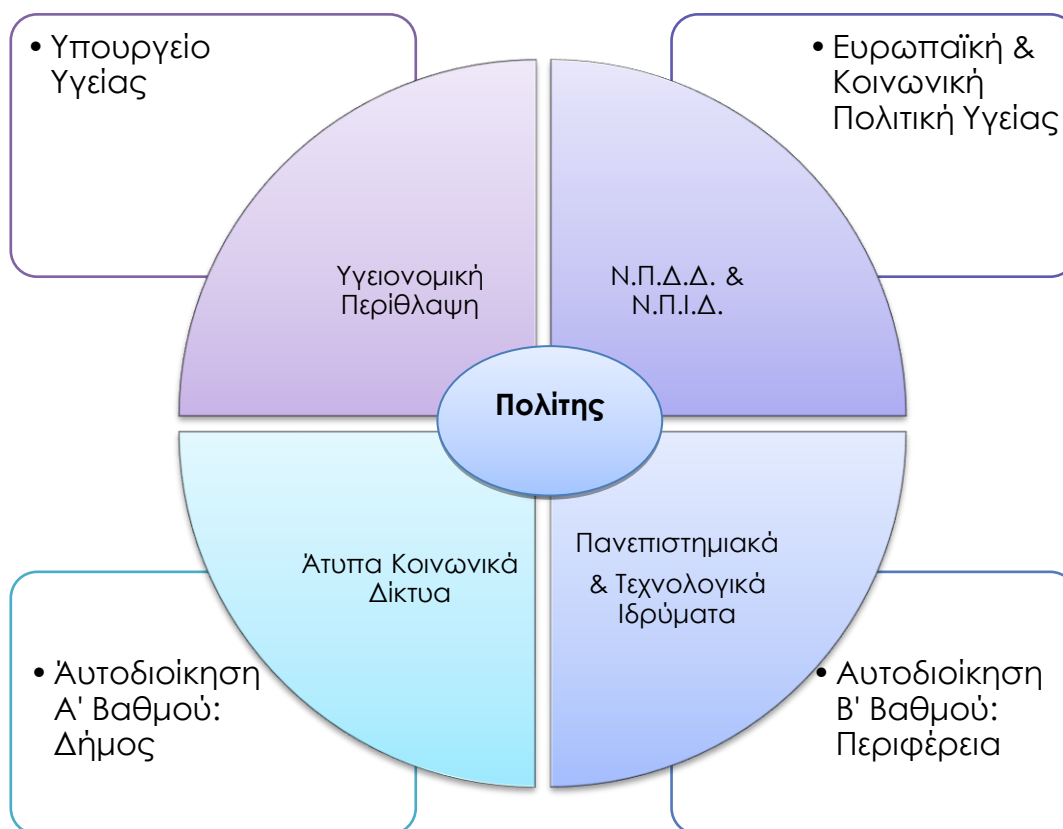
Με προοπτική τη διοικητική σύγκλιση των φορέων υγείας, τη σταδιακή μείωση των δαπανών, την αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, τη βέλτιστη επικοινωνία του ανθρώπινου δυναμικού στους χώρους παροχής υπηρεσιών, την αύξηση του επιπέδου ικανοποίησης των πολιτών από τις μονάδες υγείας και κοινωνικής μέριμνας και συνολικά τη βελτίωση του επιπέδου υγείας του πληθυσμού, τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. προσέθεσαν ένα εύρος νέων λειτουργιών μέσα από την εισαγωγή των Τ.Π.Ε. (Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, π.χ. ηλεκτρονικός φάκελος ασθενούς, τηλεϊατρική, κ.λπ) και ενθαρρύνουν την ανάπτυξη στρατηγικών συμπράξεων με σκοπό την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και την προαγωγή της επιστημονικής έρευνας και γνώσης.

Η προώθηση της διατομεακής εκπαίδευσης και διασύνδεσης σε κοινωνικά φαινόμενα όπως η ενδοοικογενειακή βία, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ουσιο-εξάρτηση, το προσφυγικό-μεταναστευτικό ζήτημα κ.α., βελτιώνει την ομαδική εργασία και σε ερευνητικό επίπεδο επιφέρει τη προνοητικότητα μέσα από τα προγράμματα πρόληψης έναντι της κατασταλτικότητας στην παροχή υπηρεσιών όταν εμφανιστεί το πρόβλημα (proactivevsreactive). Άλλωστε, η διατομεακή εργασία πρέπει να βασίζεται στην αμφίδρομη επικοινωνία ως θεμέλιος λίθος για μια επιτυχημένη συνεργασία, στον σεβασμό των διαφορετικών προοπτικών και γνωσιολογικών υπόβαθρων, στην ξεκάθαρη οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων και των ρόλων αλλά και στην αμοιβαία ευθύνη για το στρατηγικό σχεδιασμό των παρεμβάσεων με σκοπό το μέγιστο όφελος των πολιτών. (Atkinsonetall, 2002)⁵¹

---

⁵¹ Atkinson M., Wilkin A., Stott A., Doherty P., Kinder K., (2002), Multi-agency working a detailed study, National Foundation for educational research.

Πίνακας: Διασύνδεση- Δικτύωση ανταλλαγής τεχνογνωσίας με φορείς υγείας και κοινωνικής μέριμνας

Η προστιθέμενη αξία της Δικτύωσης και Διασύνδεσης για Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας σε Θέματα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας είναι ότι συμβάλλει στη δημιουργία της **«Ευρωπαϊκής Κοινωνίας της Γνώσης»**, αυξάνει την ανταγωνιστικότητα και προσδίδει πλεονεκτήματα στους ενεργούς δρώντες⁵² παρέχοντας ευελιξία προσαρμογής, ανταποκρισιμότητα σε ευρύτερα και ποικίλα φάσματα ερευνών και προγραμμάτων, εξασφάλιση πρόσβασης σε τεχνολογίες υγείας μέσω της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών και προϊόντων που βρίσκονται σε έλλειψη, ιδίως σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Επιπλέον, καλεί τα κράτη μέλη να αναζητήσουν, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών εντός των υφιστάμενων σχετικών φόρουμ για την υγεία, τομείς προτεραιότητας και κατάλληλες διαδικασίες για να αναπτυχθεί η οικειοθελής συνεργασία που δρομολογούν τα κράτη μέλη, έτσι ώστε να αυξηθούν η αποτελεσματικότητα, η προσβασιμότητα και η ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας τους και για να προσδιοριστούν οι διαδικασίες και κατηγορίες προϊόντων προτεραιότητας, στις οποίες η οικειοθελής συνεργασία μεταξύ των συστημάτων υγείας των διαφόρων κρατών μελών μπορεί να προσφέρει προστιθέμενη αξία

⁵²Puljak, L., & Vari, S. G. (2014). Significance of research networking for enhancing collaboration and research productivity. *Croatian medical journal*, 55(3), 181–183. doi:10.3325/cmj.2014.55.181

ώστε να εξασφαλίζονται μεγαλύτερη οικονομική προσιτότητα και καλύτερη πρόσβαση στις τεχνολογίες υγείας.

Μέσα από τον παρόντα άξονα η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας , σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να υλοποιήσει όλες τις δράσεις που συγκλίνουν στα αναφερόμενα παραπάνω και προάγουν την υγεία , την κοινωνική αλληλεγγύη και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής. Για την πραγμάτωση των δράσεων αυτών συμπεριλαμβάνεται και προστατευτικό υλικό από μεταδοτικές νόσους (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κ.α) σε περιπτώσεις επιδημιών/ πανδημιών ή κιτ/υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε συνάφεια με το θέμα ή το φορέα συνεργασίας εκάστοτε άξονα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω δεδομένα στον παρόντα Άξονα 12 : Διασύνδεση- Δικτύωση ανταλλαγής τεχνογνωσίας με φορείς Υγείας και Κοινωνικής μέριμνας εντάσσονται φορείς σε συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ και των υπαγόμενων σε αυτή Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφερειακών Ενοτήτων και Έδρας ΠΔΕ:

▶ **Δράσεις που ενισχύουν την δικτύωση / διασύνδεση και την διάχυση τεχνογνωσίας για την δημιουργία One-stopshops, συνδυασμένες υπηρεσίες υγείας και συμβουλευτικής υγείας για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού της ΠΔΕ** και αφορούν την αποκεντρωμένη και συνδυασμένη παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης και υγείας, προσαρμοσμένης στις νέες συνθήκες, προς τις ευπαθείς ομάδες της ΠΔΕ. Οι δράσεις θα ενισχύουν την τεχνογνωσία για υπηρεσίες που θα περιλαμβάνουν ενδεικτικά: θέματα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε μεμονωμένα άτομα ή οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών ολοκληρωμένης και συνεχιζόμενης φροντίδας υγείας σε άτομα τρίτης ηλικίας και χρόνιους πάσχοντες με πολυνοσηρότητες. Θέματα πρωτογενούς πρόληψης, αγωγή και προαγωγή υγείας. Ενημέρωση για παροχές και στήριξη των ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων της ΠΔΕ, διερεύνηση για νομικά ζητήματα και θέματα προστασίας δικαιωμάτων στην υγεία και στην κοινωνική προστασία, άλλες συναφείς υπηρεσίες αποκατάστασης και κοινωνικής ενσωμάτωσης.

▶ **Δράσεις δικτύωσης και διασύνδεσης των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ** με χρηματοδοτικά εργαλεία και μέσα της ΕΕ όπως **InvestEU, CHAFEA** για το Τρίτο Πρόγραμμα Υγείας 2014-2020 και JointActions, του ΕΕ προγράμματος για την Απασχόληση και την Κοινωνική πρωτοβουλία (**EaSI-Programme for Employment&Social Innovation 2014-2020**) στο πλαίσιο του άξονα **PROGRESS,ESF+** δράσεις και βραβεύσεις κ.α εξωστρέφεια και δυνατότητες επιχορήγησης καινοτόμων δράσεων που θα υποστηρίξουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην δομή, λειτουργία και στην παροχή ολοκληρωμένων κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την ένταξη κοινωνικά αδύναμων συμπολιτών μας στην αγορά εργασίας.⁵³

▶ **Δράσεις Δικτύωσης διαφύλαξης της διασυνοριακής Υγείας** και διαχείριση κρίσεων μέσω Interreg (π.χ. για επείγουσα ιατρική φρονίδα σε ΠΦΥ επίπεδο κ.α). Επίσης τεχνογνωσία για συμμετοχή σε **REGIOSTARS AWARDS**, για καινοτόμες κοινωνικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΠΔΕ, για συμμετοχή σε προγράμματα του ΕΕ Π.Ο.Υ κ.α., ή την συμμετοχή σε εθνικά προγράμματα στους θεματικούς τομείς της υγείας και κοινωνικής μέριμνας, οι οποίες θα αφορούν στις υποδομές, το ανθρώπινο κεφάλαιο, τις καινοτόμες τεχνολογίες και νέα μοντέλα παροχής φροντίδας την επίτευξη Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στις Υπηρεσίες Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της ΠΔΕ, την επίτευξη στόχων κοινωνικής ενσωμάτωσης κ.α.

▶ **Σεμινάρια, Συμμετοχή σε Συνέδρια, Συναντήσεις Εργασίας διεπιστημονικής εκπαίδευσης στα πλαίσια της δια βίου μάθησης που θα αποφέρουν όφελος στην**

⁵³ European Commission , Employment Social Affairs & Inclusion Call for Proposal

αναβάθμιση της παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΔΕ, θα συμβάλλουν τεκμηριωμένα στην δικτύωση της : Η διεπιστημονική εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και κοινωνικής μέριμνας της Π.Δ.Ε. κρίνεται απαραίτητη για την ανάπτυξη ενός βιώσιμου δικτύου εκπαίδευσης ανάμεσα σε ανθρώπους και οργανισμούς, για την απόκτηση δεξιοτήτων επικοινωνίας, για το σεβασμό των διαφορετικών γνωσιακών υποβάθρων, για την απόκτηση ενσυναίσθησης, και ενεργητικής ακρόασης.

▶ **Συμμετοχή σε Πλατφόρμες Δικτύωσης (στα πλαίσια ανάπτυξης κοινών δράσεων για την Υγεία (Jointactionsforhealth) οικοδομώντας διεθνείς και Ε..Ε. συνεργατικούς δεσμούς.** Η δημιουργία διευρυμένων συνεργατικών δεσμών συμβάλλει στην ανάπτυξη του ερευνητικού δικτύου, επιφέρει επιστημονική εργασιακή δέσμευση και αλλαγή της οργανωσιακής κουλτούρας, δημιουργεί προϋποθέσεις για την ανάπτυξη πολύπλευρων ερευνητικών προτάσεων με πλεονέκτημα στις δυνατότητες ανεύρεσης χρηματοδοτικών εργαλείων για την διεξαγωγή ερευνών στην υγεία.

▶ **Δράσεις για τη Διατομεακή συνεργασία που θα προκαλέσουν αφενός τον Ισχυρό Ανταγωνισμό και αφετέρου θα θέσουν τις βάσεις για μελλοντικές ΕΕ κοινές δράσεις τρίτης ηλικίας με στόχο τη Μείωση του Δείκτη της φτώχειας ηλικιωμένων, τη Δημιουργία νέων δομών κοινωνικής ένταξης /Διεθνών προγραμμάτων Υγιούς/ Ενεργής Γήρανσης.** Εξειδικευμένες Δράσεις για την κοινωνική συμμετοχή ατόμων τρίτης ηλικίας και χρόνιων πασχόντων, ενώ ενισχύεται η κοινωνική συνοχή καθώς επίσης και η πρόσβαση στην πληροφόρηση. Παράλληλα, αναπτύσσεται ένα ευρύτατο πεδίο καινοτομιών σε θέματα τέχνης-διασύνδεσης με ΕΕ & διεθνή προγράμματα και συγχρόνως δημιουργείται ένα πλαίσιο ισχυρών δικτύων/ δημοσιότητα.

▶ **Δράσεις Ενημέρωσης για την Καινοτομία σε συνέργια με την Τεχνολογία στον Τομέα της Ψυχικής Υγείας** (π.χ. Ενημέρωση για θέματα μείωσης των δεικτών κατάθλιψης, ψυχοσωματικών νοσημάτων ώστε να βελτιωθεί η ποιότητας ζωής. Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των τεχνολογικών καινοτομιών, που σχετίζονται με την Εξωστρέφεια των ΟΤΑ αλλά και των συνεργαζόμενων φορέων, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα παροχής Υπηρεσιών και η κάλυψη των πρωτοβάθμιων αναγκών. Συμπεριλαμβάνονται Στρατηγικές Σύμπραξης & Μνημόνια Συνεργασίας της Π.Δ.Ε. με υφιστάμενους τοπικούς, εθνικούς & διεθνείς κοινωνικούς φορείς: Οι στρατηγικές συμπράξεις αποσκοπούν στη στήριξη της ανάπτυξης, της μεταφοράς και/ή της εφαρμογής καινοτόμων πρακτικών, καθώς και στην υλοποίηση κοινών πρωτοβουλιών που προωθούν τη συνεργασία, την αμοιβαία μάθηση μεταξύ των εταιρών και την ανταλλαγή εμπειριών.

▶ **Ενημέρωση για Διαπεριφερειακά προγράμματα και Διατομεακές Συνέργιες** στους τομείς της Υγείας και της Κοινωνικής Μέριμνας με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης συστημάτων εκπαίδευσης στην υγεία, διαύλων ανταλλαγής τεχνογνωσίας, επιστημονικής γνώσης και συνεργασίας. Επιμόρφωση για τις διαφορετικές στρατηγικές Δικτύωσης και Διασύνδεσης στον τομέα της Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας, που είτε αποκτούν μακροχρόνιο χαρακτήρα, δηλαδή στρατηγικές συμμαχίες (strategicalliances) ως μακροχρόνιες συνεργασίες που αποσκοπούν σε αμοιβαία όφελη, είτε βραχυχρόνιες συνεργασίες οργανισμών (shorttermcontracts) π.χ. για έναν χρόνο, προκειμένου να εξασφαλίζονται, για παράδειγμα, πόροι ή διάθεση των υπηρεσιών υγείας ή συνεργασίες προστιθέμενης αξίας (valueaddingpartnerships).

Αδιαμφισβήτητα οι προσεγγίσεις όσον αφορά στην ανταλλαγή γνώσεων, τη μάθηση και την καινοτομία στην υγεία εξελίσσονται ταχύτατα. Αναπόφευκτα, όλοι οι συμμετέχοντες στον τομέα της υγείας, της συμβουλευτικής, της έρευνας, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν ορισμένες προκλήσεις προκειμένου να προσαρμοστούν στο μεταβαλλόμενο αυτό πλαίσιο. Σήμερα, η βελτίωση της συλλογής και διάχυσης της πληροφορίας αποτελεί αναγκαία συνθήκη προκειμένου να διατηρηθεί σε υψηλό ανταγωνιστικό επίπεδο το σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας στην ΠΔΕ.

Για τις αναφερόμενες δράσεις δυνητικοί φορείς σύναψης συνεργιών υλοποίησης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι :

Πανεπιστημιακά Τμήματα στην χωρική αρμοδιότητα της ΠΔΕ , Δήμοι Π.Ε. της ΠΔΕ, Ι. Μητροπόλεις ΠΔΕ, Νοσοκομειακές Μονάδες των Περιφερειακών Ενοτήτων ΠΔΕ, Μονάδες ΠΦΥ που υπάγονται στην 6η ΥΠΕ, Αρμόδιες διευθύνσεις μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΔΕ, Επιμελητήρια, Εργατικά Κέντρα, ΜΜΕ, διατομιακές δράσεις (με άλλους Συλλόγους), Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων Νοσοκομείων, των φορέων και συλλόγων που ασχολούνται με τα θέματα του άξονα , των νομικών προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Διευθύνσεων Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας ΠΔΕ και Έδρας ΠΔΕ ,των Ιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων ΠΔΕ, των εθελοντικών οργανώσεων και των Συλλόγων κοινωνικής υποστήριξης, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών , των αθλητικών σωματείων της Περιφέρειας που σε συνέργια με τους φορείς Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας διοργανώνουν τέτοιες δράσεις κ.ά. με στόχο τους ευρύτερους συνεργατικούς δεσμούς . Εμπεριέχονται επίσης όλοι οι επιστημονικοί , συλλογικοί και κοινωνικοί φορείς με τυπικά (κοινωνικές συμπράξεις, ομοσπονδίες κ.α) ή άτυπα οργανωτικά πλαίσια (δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, πρωτοβουλίες υγείας, εθελοντισμό κ.α) που έχουν ως στόχο την προάσπιση με κάθε νόμιμο μέσο των ηθικών και υλικών συμφερόντων των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού –ενδεικτικά η Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ, το Φωτεινό Αστéρι, ο ΙΦΝΕ Αχαΐας και Αιτ/νίας , το Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας «ΟΔΥΣΣΕΑΣ», ο σύλλογος για την Ψυχική Υγεία «ΣΟΨΥ» , η Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε. , το ΚΟΙΣΠΕ «ΦΑΡΟΣ» ,το Θεραπευτικό Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», το Χαμόγελο του Παιδιού, ο σύλλογος ΑΜΕΑ γονέων και φίλων «ΑΛΚΥΟΝΗ», η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΜ ΑμεΑ Δ.Ε. & Ν.Ι.Ν.) , το Ίδρυμα Φιλοξενίας Ογκολογικών Ασθενών «Η Ελπίδα», οι Δομές της Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης «Παναγία Ελεούσα, οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με Νοητική Στέρση των «Μαχητών» , ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών , η ΕΛΕΠΑΠ Αιτωλοακαρνανίας, το Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκατάστασης «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ», ο σύλλογος Ατόμων με ειδικές Ανάγκες Γονέων και Φίλων «ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ», ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΥΚΑΣ», ο σύλλογος γονέων αυτιστικών ατόμων «ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ», το Δημητρούκειο Ειδικό Σχολείο, ο σύλλογος για παιδιά με νεοπλασματική ασθένεια «ΦΛΟΓΑ», ο σύλλογος ατόμων με σακχαρώδη Διαβήτη ΓΛΥΚΙΑ ΖΩΗ, ο Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ, το ΚΕΔΜΟΠ «Χάρισε Ζωή», η Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ», ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Πάτρας ΔΑΝΙΗΛΙΣ, ο ΚΟΙΝΣΠΕ ΓΕΦΥΡΕΣ, ο Σύλλογος Ρευματοπαθών Πάτρας, ο Σύλλογος Νεφροπαθών ,ο Σύλλογος Πασχόντων εκ Μεσογειακής αναιμίας Γονέων & Φίλων Ν. Αιτ/νίας , ο σύλλογος ατόμων με αναπηρία Αμφιλοχίας «Έχω Δικαίωμα», το Σωματείο Κωφών και Βαρήκων Νοτιοδυτικής Ελλάδας, το Σωματείο Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Αχαΐας «ΜΙΤΟΣ», ο Αχαϊκός Σύλλογος Προστασίας Πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία, ο σύλλογος πρόληψης και Βοήθειας Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «Πάτρα '82», η Ελληνική Ένωση για την Αντιμετώπιση της σκλήρυνσης κατά Πλάκας Δυτικής Ελλάδας, ο σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων ΠΕ Ηλείας, το Σωματείο Ατόμων με ψυχική Αναπηρία ΠΕ Αχαΐας «ΣΘΕΝΟΣ» , το σωματείο ατόμων με νόσο Crohn και Ελκώδη Κολίτιδα Αχαΐας , το ειδικό Κέντρο Αποκατάστασης και Μέριμνας Ατόμων με ειδικές ανάγκες ΕΚΑΜΕ/ΑΜΕΑ Αιγίου, οι σύλλογοι εθελοντών Αιμοδοτών, η Πανελλήνια εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, οι σύλλογοι κατά των ναρκωτικών ΟΚΑΝΑ, «ΓΕΦΥΡΑ» , κ.α – η Ιατρική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδας ,ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καθώς και Φορείς του πληθυσμού από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ΠΔΕ, που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης δια βίου εκπαίδευσης /διαφώτισης ετοιμότητας και αντίδρασης σε περιπτώσεις διαφύλαξης της διασυννοριακής υγείας και σε

περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας.

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης για την πραγματοποίηση των παραπάνω δράσεων ανέρχεται έως του ποσού 5.000 € και θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του 2022 με κωδικό 02.01.072.0844.01.1228

Κατόπιν των παραπάνω εισηγείται:

1. Την έγκριση του Ετησίου Σχεδίου Δράσης 2022 με τίτλο: «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2022» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Τυχόν αναμόρφωση του σχεδίου θα προκύψει από εισηγήσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

2. Την υλοποίηση των δράσεων όπως αναλυτικά αναφέρονται στο παρόν Σχέδιο Δράσης, το συνολικό ύψος των οποίων ανέρχεται στο ποσό των 350.000 € και αφορούν δαπάνες μεταφοράς μηχανημάτων, διοργάνωσης εκδηλώσεων-ημερίδων (εκτύπωση αφισών, φυλλαδίων, προσκλήσεων, banner, ηχητικές και σκηνικές εγκαταστάσεις, ραδιοφωνικού σποτ, ενοικίαση μηχανημάτων προβολής, δημιουργία μακετών, αγορά ιατρικού εξοπλισμού και αναλώσιμων υλικών για τα μηχανήματα της κινητής μονάδας, τέντες για την κάλυψη εξωτερικών χώρων, ενοικίαση εγκαταστάσεων για διεξαγωγή δράσεων στα πλαίσια των ενημερωτικών εκδηλώσεων, ενοικίαση αιθουσών, δαπάνες μαγνητοσκόπησης εκδηλώσεων, δαπάνες φωτογράφισης, δαπάνες διανομής έντυπου ενημερωτικού υλικού καθώς και διαδικτυακές δαπάνες των παραπάνω κ.α.). Επίσης, δαπάνες για διαμονή-σίτιση ατόμων που θα παραβρεθούν σε ημερίδες ως ομιλητές, έξοδα μεταφοράς στην τοποθεσία που θα πραγματοποιηθούν οι ημερίδες, φύλαξη των κινητών μονάδων του Χαμόγελου του Παιδιού, καθώς και η κάλυψη των καυσίμων κίνησης για την κινητή Μονάδα που θα ανατεθούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, την κάλυψη βιντεοσκοπήσεων των ημερίδων και άλλων σημαντικών δράσεων, π.χ. από τη «ΛΥΧΝΟΣ Α.Ε» κ.α, που το περιεχόμενο τους ενδείκνυται προς τηλεοπτική επανάληψη λόγω του εκπαιδευτικού, ενημερωτικού και επιμορφωτικού χαρακτήρα τους, στα πλαίσια της κοινωνικής ευαισθητοποίησης και την κάλυψη δαπανών προκειμένου να υπάρχει διερμηνέας νοηματικής γλώσσας (για άτομα με κώφωση) στις ημερίδες. Τέλος να υπάρξει μέριμνα για χιλιομετρική αποζημίωση, σύμφωνα με τον νόμο, των εκπροσώπων των φορέων που θα συμμετέχουν στις δράσεις και θα μετακινηθούν με ιδιωτικά οχήματα.

3. Την εξουσιοδότηση του Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Αχαΐας, για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων που θα προκύψουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 2/42053/0094/2002 απόφασης του Υπ. Οικονομίας, με την οποία αναπροσαρμόστηκε το χρηματικό ποσό του άρθρου 41 του Ν.Δ. 496/74 για την σύναψη σύμβασης, σε δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500,00) ευρώ.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο αφού άκουσε τον εισηγητή, τον Πρόεδρο και τους λοιπούς ομιλητές που ανέπτυξαν τις απόψεις τους επί του ανωτέρω θέματος, κατόπιν διαλογικής συζήτησης,

ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Α) Εγκρίνει το Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία και την Κοινωνική Μέριμνα με τίτλο: «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2022» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2022, όπως αναλυτικά περιγράφεται στο εισηγητικό μέρος της παρούσας.

Β) Εγκρίνει την υλοποίηση των δράσεων του ανωτέρω Σχεδίου, το συνολικό ύψος των οποίων ανέρχεται στο ποσό των 350.000,00€ και αφορούν δαπάνες οι οποίες αναλυτικά περιγράφονται στο εισηγητικό μέρος της παρούσας.

Γ) Εξουσιοδοτεί τον Αντιπεριφερειάρχη της Π.Ε. Αχαΐας της Π.Δ.Ε., για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων που θα προκύψουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 2/42053/0094/2002 απόφασης του Υπ. Οικονομίας, με την οποία αναπροσαρμόστηκε το χρηματικό ποσό του άρθρου 41 του Ν.Δ. 496/74 για την σύναψη σύμβασης, σε δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500,00) ευρώ.

Σημειώνεται ότι τυχόν αναμόρφωση του Σχεδίου θα προκύψει από εισηγήσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Κατά της απόφασης ψήφισε η Επικεφαλής και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της παράταξης «Λαϊκή Συσπείρωση Δυτικής Ελλάδας» κ.κ. Αγγελοπούλου Αναστασία, Μωραΐτης Νικόλαος, Συμεωνίδης Γρηγόριος και Αθανασόπουλος Τρύφωνας.

Λευκό ψήφισε ο Επικεφαλής της παράταξης «Οικολογική Δυτική Ελλάδα» κ. Παπακωνσταντίνου Κωνσταντίνος.

Το παρόν Πρακτικό αφού συντάχθηκε, διαβάστηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως ακολούθως:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΕΥΘΥΜΙΑ ΓΡΙΝΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ